

ekonomsko ogledalo

oktober 2008, št. 10, let. XIV

Ekonomsko ogledalo
ISSN 1318-3818

št. 10 / letnik XIV / 2008

Izdajatelj: UMAR, Ljubljana, Gregorčičeva 27

Odgovarja: Boštjan Vasle, direktor
Glavni urednik: Jure Brložnik

Prispevke so pripravili: Matevž Hribernik (Mednarodno okolje); Jože Markič, Katarina Ivas, Janez Kušar, Jure Povšnar, Barbara Ferk, Tina Nenadič (Gospodarska gibanja v Sloveniji); Tomaž Kraigher, Saša Kovačič, Ana T. Selan (Trg dela); Miha Trošt, Slavica Jurančič (Cene); Marjan Hafner (Finančni trgi); Jože Markič (Plačilna bilanca); Barbara Knapič, Jasna Kondža (Javne finance); Mojca Vendramin (Komunalni odpadki); Mateja Kovač (Kmetijska proizvodnja)

Priprava podatkov, oblikovanje grafikonov: Bibijana Cirman Naglič, Marjeta Žigman

Oblikovanje: Katja Korinšek, Pristop

Računalniška postavitev: Ema Bertina Kopitar

Tisk: Tiskarna Solos

Naklada: 400 izvodov

Razmnoževanje publikacije ali njenih delov ni dovoljeno. Objava besedila in podatkov v celoti ali deloma je dovoljena le z navedbo vira.

Kazalo

Aktualno	3
Tekoča gospodarska gibanja	5
Mednarodno okolje	7
Gospodarska gibanja v Sloveniji	10
Trg dela	16
Finančni trgi	24
Javne finance	27
Izbrane teme	33
Komunalni odpadki	35
Kmetijstvo - proizvodnja	36
Statistična priloga	39

Aktualno

Jesenske napovedi mednarodnih institucij so predvsem zaradi posledic finančne krize precej bolj pesimistične kot spomladi. MDS in EK za prihodnje leto napovedujeta stagnacijo gospodarske rasti v evrskem območju, EK pa za ZDA napoveduje celo recesijo. Ob tem se napovedi za gospodarsko rast v glavnih trgovinskih partnericah Slovenije za letos ne razlikujejo od naših jesenskih predpostavk, za prihodnje leto pa so precej nižje, kar je predvsem posledica poglobljanja finančne krize po septembru. Hkrati pa se zaradi znižanja cen surovin in umiritve gospodarske aktivnosti umirjajo inflacijski pritiski, tako da so nižje kot spomladi tudi napovedi inflacije. Že dosedanje umirjanje inflacije pa je centralnim bankam omogočilo znižanje ključnih obrestnih mer; ključna obrestna mera ECB sedaj znaša 3,75 %, FED pa 1,0 %. Prizadevanjem centralnih bank za umiritev finančne krize se pridružujejo tudi vlade v številnih evropskih državah, ki poskušajo blažiti posledice finančne krize predvsem z ukrepi za oživitev finančnih trgov, nekaterim najbolj izpostavljenim državam pa je v zadnjih tednih posojila odobril tudi MDS.

Posledice finančne krize so že pred septembrsko poglobitvijo vplivale na razmere na slovenskem finančnem trgu. Podatki do avgusta kažejo, da so se ob dvigu aktivnih obrestnih mer precej zaostri pogoji dolžniškega financiranja domačega nebančnega sektorja, kar je stopnjevalo umirjanje kreditne aktivnosti. Rast kreditov bank domačim nebančnim sektorjem se je avgusta znižala že sedmi mesec zapored, umirjanje je bilo večje pri rasti posojil podjetjem (na 25,6 %), nekoliko manjše pa pri rasti kreditov prebivalstvu (na 20,2 %). Ob težjem dostopanju do refinanciranja na tujih trgih postajajo banke veliko bolj kot v preteklih letih odvisne od prihrankov prebivalstva, katerih obseg in ročnost sta manj ugodna, kot so bili v preteklosti tuji viri, zaradi česar banke prilagajajo svojo obrestno politiko. Finančna kriza je vplivala tudi na gibanje tečajev na Ljubljanski borzi, kjer je osrednji indeks septembra zabeležil največji mesečni padec v desetih letih, povečala pa so se tudi nihanja cen.

Ob umirjanju gospodarske rasti v mednarodnem okolju se umirja tudi gospodarska aktivnost v Sloveniji. Rast blagovne menjave se upočasnjuje. Ob občutnem upadu v avgustu je bila rast izvoza blaga (4,8 %) v prvih osmih mesecih letos precej nižja od rasti uvoza (11,0 %). Drugi mesec zapored se je zmanjšal obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti, v prvih osmih mesecih letos pa je bila rast le še za 1,1 % višja kot v enakem obdobju lani. Nadaljnje umirjanje nakazuje poslovne tendence, saj je kazalnik zaupanja oktobra padel na najnižjo raven po letu 1999. Kljub ohranjanju na relativno visoki ravni se upočasnjuje tudi gradbena aktivnost, postopno umirjanje aktivnosti pa se kaže tudi v tržnih storitvenih dejavnostih.

Prvi znaki umirjanja so že vidni tudi na posameznih področjih trga dela, čeprav agregatni kazalci tega še ne kažejo. V avgustu sta število formalno delovno aktivnih in stopnja registrirane brezposelnosti (6,5 %) ostala nespremenjena. Avgusta je bila medletna rast delovno aktivnih 3,0-odstotna, še naprej je rast delovno aktivnih najvišja v gradbeništvu. Po drugi strani se je avgusta že drugi mesec zapored znižalo število delovno aktivnih v energetiki, trgovini, gostinstvu, izobraževanju in v predelovalnih dejavnostih.

Avgustovska rast skupne bruto plače (nominalno 2,4 %) je bila predvsem zaradi visoke rasti bruto plač v javnem sektorju najvišja letos. Zaradi izplačila prve četrtine sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij s poračunom od maja dalje je rast bruto plače v javnem sektorju avgusta znašala nominalno 8,4 %, kar je sicer nekoliko nižje od pričakovanih, vendar bo dokončno povišanje mogoče oceniti šele v naslednjih mesecih, ko bodo v celoti opravljeni poračuni in odpravljene napake. V zasebnem sektorju je rast plač avgusta stagnirala, kar že lahko nakazuje na vpliv umirjanja gospodarske aktivnosti, tako da je bila skupna bruto plača v prvih osmih mesecih letos nominalno za 8,5 % višja kot v enakem obdobju lani.

Cene življenjskih potrebščin so oktobra že drugi mesec zapored v povprečju ostale nespremenjene, medletna inflacija pa se je četrti mesec zapored znižala in znaša 4,9 %. Ob hitrem zniževanju cen nafte in umirjanju cen hrane ter upočasneni gospodarski aktivnosti se medletna inflacija znižuje v Sloveniji in na ravni celotnega evrskega območja, kjer je oktobra znašala 3,2 %. Podobno kot pred meseci, ko se je ob naraščanju cen nafte inflacija v Sloveniji povečevala precej hitreje kot v celotnem evrskem območju, se zniževanje cen nafte relativno bolj odraža na inflaciji v Sloveniji. Ob umirjanju cenovnih pritiskov pri ostalih skupinah cen se umirja tudi osnovna inflacija, ki je septembra znašala 4,5 %.

Avgusta se je nadaljevalo povečevanje primanjkljaja na tekočem računu plačilne bilance. V prvih osmih mesecih letos je primanjkljaj presegel 1,5 mrd EUR. Povečanje trgovinskega primanjkljaja je še naprej glavni dejavnik povečanja primanjkljaja na tekočem računu, več kot polovico njegovega povečanja pa je posledica poslabšanih pogojev menjave. Avgusta se je še naprej povečeval primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov in tekočih transferjev, še naprej pa se povečuje presežek v storitveni bilanci, ki blaži poslabšanje salda tekočega računa.

Ob nadaljevanju ugodnih gospodarskih gibanj v prvi polovici tega leta je bila rast javnofinančnih prihodkov in odhodkov višja kot v enakem obdobju lani. Rast javnofinančnih prihodkov v prvih sedmih mesecih letos (13,0 %) je bila več kot dvakrat večja kot v enakem obdobju lani, višja pa je bila tudi rast javnofinančnih odhodkov (8,0 %). Vplačila v proračun EU so do konca septembra dosegla 72 % planiranih, črpanje pa okoli 30 % predvidenih izplačil v rebalansu proračuna za leto 2008. Pri izplačilih podatki za pretekla leta kažejo, da črpanja med posameznimi meseci precej nihajo, zato na podlagi razpoložljivih podatkov ni mogoče sklepati o realizaciji ob koncu leta.

Tekoča gospodarska gibanja

Mednarodno okolje

Predvsem zaradi poglobitve in večjih razsežnosti finančne krize so se napovedi gospodarske rasti po pripravi naše jesenske napovedi še znižale. MDS je oktobra znižal napoved za letošnjo svetovno gospodarsko rast glede na julij za 0,2 o. t. na 3,9 %, za prihodnje leto pa za 0,9 o. t. na 3,0 %. Za evrsko območje tako MDS napoveduje 1,3-odstotno rast v letošnjem letu in le 0,2-odstotno rast v prihodnjem letu, napoved EK pa je za obe leti še za 0,1 o. t. nižja. V primerjavi z našimi jesenskimi predpostavkami so napovedi MDS in EK, predvsem za prihodnje leto, za pomembnejše trgovinske partnerice nižje.

Upočasnitev gospodarske aktivnosti, ki jo je lanski izbruh finančne krize še dodatno pospešil, je vedno bolj prisotna tudi v evrskih državah. Po podatkih Eurostata je gospodarska rast v evrskem območju v drugem četrtletju glede na prvo četrtletje znašala -0,2 %, medletna gospodarska rast pa se je v drugem četrtletju znižala za 0,3 o. t. na 1,4 % (v EU-27 pa za 0,1 o. t. na 1,7 %). Razlogi za upočasnitev so bili v mednarodnem okolju in domačih dejavnikih, tako da se je na medčetrtletni ravni zmanjšala zasebna potrošnja, investicije v gradbeništvu, nižji je bil tudi prispevek salda menjave s tujino. Pričakovano nadaljnjo upočasnitev rasti v evrskem območju potrjuje tudi zmanjšanje industrijske proizvodnje, ki je avgusta na medletni ravni padla že četrti mesec zapored, medletna rast vrednosti opravljenih gradbenih del pa je bila avgusta že šesti mesec zapored negativna. V zadnjih mesecih pa so

se precej poslabšali tudi kazalniki zaupanja in gospodarske klime. Kazalnik ekonomskega razpoloženja v evrskem območju je oktobra padel na najnižjo raven po letu 1993.

V ZDA se je gospodarska rast v tretjem četrtletju pričakovano precej upočasnila. Medčetrtletna rast BDP je bila -0,3-odstotna (na medletni ravni 0,8 %). Ključna razloga za upad sta padec zasebne potrošnje, ki je zabeležila največje zmanjšanje po letu 1991, in nadaljnje

Slika 1: Struktura gospodarske rasti v evrskem območju

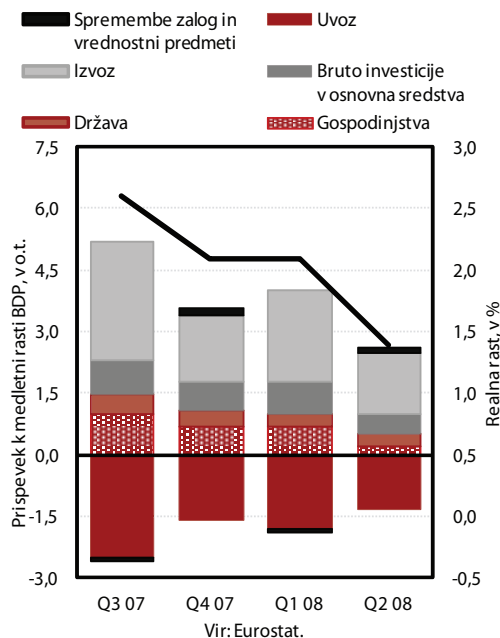

Tabela 1: Primerjava napovedi oz. predpostavk UMAR za gospodarsko rast

	2007	2008					2009			
		UMAR sep 08	EK sep 08	MDS okt 08	CONS okt 08	EK nov 08	UMAR sep 08	MDS okt 08	CONS okt 08	EK nov 08
EU	2,9	1,4	1,4	1,7	1,4	1,4	1,1	0,6	0,6	0,2
EMU	2,7	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,0	0,2	0,5	0,1
NEM	2,5	1,6	1,8	1,3	1,7	1,7	0,9	0,0	0,3	0,0
ITA	1,5	0,1	0,1	-0,1	0,0	0,0	0,5	-0,2	0,0	0,0
AVS	3,1	2,2	n.p.	2,0	2,1	1,9	1,8	0,8	1,4	0,6
FRA	2,2	1,1	1,0	0,8	0,9	0,9	1,0	0,2	0,5	0,0
VB	3,1	1,2	1,1	1,0	1,1	0,9	0,9	-0,1	-0,2	-1,0
ZDA	2,0	1,6	n.p.	1,6	1,4	1,5	1,4	0,1	0,0	-0,5

Vir: Eurostat, UMAR Jesenska napoved (september 2008), Consensus Forecasts (oktober 2008), IMF World Economic Outlook (oktober 2008), European Commission Interim Forecast (september 2008), European Commission Economic Forecast (november 2008).

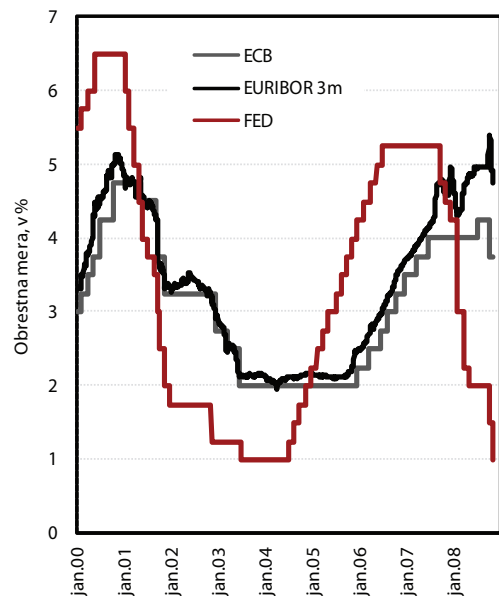
upadanje stanovanjskih investicij, v primerjavi z drugim četrtletjem pa se je precej umirila tudi rast izvoza. Ob razmahu finančne krize od septembra dalje in njenem uplivu na realni sektor se še stopnjuje zniževanje kazalcev razpoložnja. Glavni kazalec razpoložnja potrošnikov je oktobra padel na najnižjo raven v štirih desetletjih oz. odkar indeks obstaja. Kljub temu so zadnje napovedi mednarodnih institucij za gospodarsko rast letos višje kot v poletnih mesecih, kar je predvsem posledica precej visoke rasti BDP v drugem četrtletju. Za prihodnje leto pa EK in MDS napovedujeta recesijo v ZDA.

Vlade so z izrednimi ukrepi poskušale ustaviti širjenje finančne krize v Evropi. Ukrepi, ki znašajo v EU več kot 2.100 milijard EUR (v evrskem območju približno 1.500 milijard EUR), obsegajo vladne garancije za bančne depozite, dokapitalizacije in nacionalizacije bank, sveža sredstva za povečanje likvidnosti bank ter državne garancije za najem kreditov. Za slednje so v evrskem območju Francija, Nemčija, Nizozemska, Avstrija, Portugalska in Španija zagotovile približno 1.165 milijard garancij v naslednjih dveh letih. V reševanje krize se je aktivno vključil tudi MDS, ki je skupaj z EK in Svetovno banko zagotovil Madžarski posojilo v vrednosti 25,1 milijarde USD. Ocenjujemo, da vrednost različnih ukrepov za reševanje finančne krize po svetu znaša okoli 3.800 milijard EUR.

Ob umirjanju inflacije so centralne banke z znižanjem ključnih obrestnih mer poskušale ustaviti nadaljnje zaostrovanje razmer na finančnih trgih. Skladno z umiritvijo cen nafte in drugih surovin na svetovnih trgih, ki so bile ključni dejavnik pospešitve inflacije v zadnjem letu, se je medletna inflacija v evrskem območju v oktobru znižala za 0,4

o. t. na 3,2 %. EK za letos napoveduje 3,5-odstotno povprečno inflacijo v evrskem območju, za naslednje leto pa 2,2-odstotno. Umirjanje inflacije pa je šestim centralnim bankam omogočilo znižanje ključne obrestne mere za 0,5 o. t., tako da ključna obrestna mera ECB sedaj znaša 3,75 %. Ameriška centralna banka je svojo ključno obrestno mero konec oktobra znižala še za 0,5 o. t. na 1,0 %, nadaljnje znižanje pa pričakujemo tudi od ECB. Z znižanjem ključnih obrestnih mer so se centralne banke odzvale na naraščajoče obrestne mere na medbančnem trgu, vendar so razlike med obema še vedno višje od dolgoletnega povprečja, kar odraža nadaljnjo visoko stopnjo nezaupanja.

Slika 2: Gibanje obrestnih mer

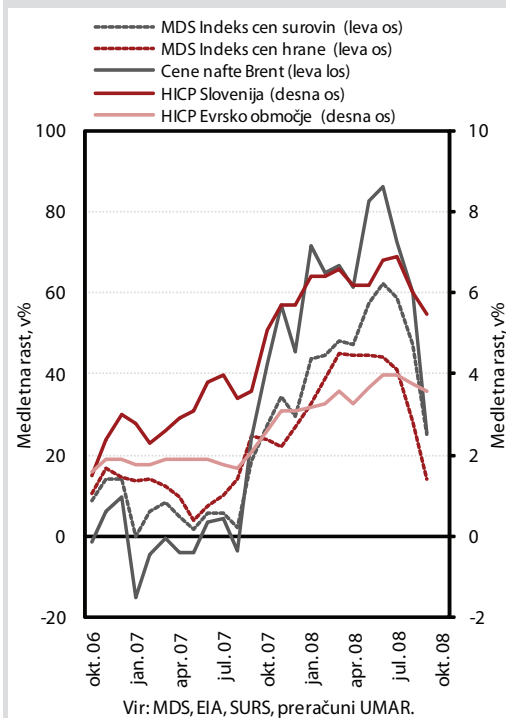
Vir: ECB, FED, www.euribor.org.

Okvir 1: Cene primarnih surovin in inflacija

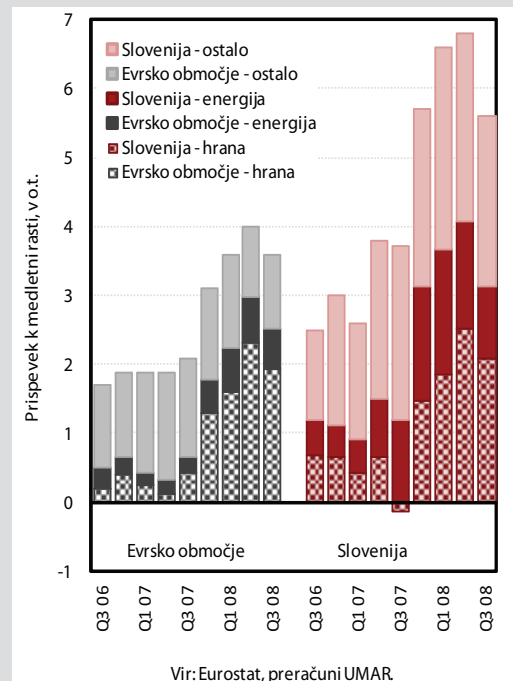
Od julija se cene primarnih surovin na svetovnih trgih občutno umirjajo, potem ko se je v prvi polovici leta nadaljevala lanska izredno pospešena rast cen. Poleg povečanega povpraševanja in relativno neelastične ponudbe sta k dvigu cen prispevala tudi nizka vrednost ameriškega dolarja in špekulativna aktivnost. Indeks cen surovin MDS je od začetka lanskega leta do julija letos narasel za 94 %, MDS indeks cen hrane za 55 %, cena soda nafte Brent pa kar za 145 %. Predvsem zaradi prenosa učinkov finančne krize v realni sektor in posledično oslABLJENE gospodarske aktivnosti se je povpraševanje po surovinah začelo zmanjševati, s tem pa so povezani tudi padci cen primarnih surovin v zadnjih treh mesecih. Cene nafte so se z rekordne ravni okrog 145 USD/sod v sredini julija tako znižale za več kot polovico in so bile konec oktobra na ravni 60 USD/sod, medtem ko se je MDS indeks cen hrane od julija do septembra znižal za 15 %.

Dogajanja na svetovnih surovinskih trgih so ključno vplivala na cenovna gibanja v celotnem evrskem območju, v Sloveniji pa še nekoliko bolj izrazito. Potem ko je prispevek rasti cen hrane k inflaciji julija 2006 v povprečju evrskega območja in v Sloveniji na medletni ravni znašal približno 0,5 o. t., se je v prvih mesecih leta 2007 v Sloveniji začel poviševati in februarja letos dosegel najvišjo raven (2,2 o. t.), potem pa se je nekoliko znižal in septembra znašal 1,2 o. t. V povprečju evrskega območja se je v primerjavi s Slovenijo poviševanje prispevka rasti cen hrane k inflaciji časovno nekoliko zamaknilo, bilo pa je tudi manjše. Prispevek se je ohranjal na ravni okoli 0,4 o. t. vse do septembra 2007, potem pa se je začel poviševati in maja letos dosegel 1 o. t. Septembra je bil nekoliko nižji in je znašal 0,9 o. t. Vpliv rasti cen nafte na domačo in evrsko inflacijo pa je bil ob rasti cen energentov časovno bolj usklajen, pri čemer je imel zaradi večjega deleža tekočih goriv v našem indeksu cen življenjskih potrebščin večji vpliv na našo inflacijo. Prispevek rasti cen energentov k inflaciji se je pri nas in v povprečju evrskega območja začel naglo poviševati oktobra lani, vrh je dosegel julija letos, ko je znašal 2,4 o. t. pri nas in 1,8 o. t. v povprečju evrskega območja. V zadnjih treh mesecih se je prispevek rasti cen energentov k inflaciji zaradi padanja cen nafte v tem obdobju znižal, v Sloveniji je medletna inflacija tako nižja za 1,2 o. t.

Slika 3: Gibanje cen surovin in inflacija

Slika 4: Prispevek hrane in energije k inflaciji v Sloveniji in evrskem območju

Tečaj evra se je v oktobru v primerjavi z ameriškim dolarjem znižal na najnižjo raven od začetka lanskega leta. Ob koncu oktobra je tečaj evra znašal 1,2757 EUR za 1 USD, v povprečju meseca pa 1,3362 USD za 1 EUR, kar je 6,36 % manj kot oktobra lani. V prvih desetih mesecih je bil tečaj evra proti ameriškem dolarju za 10,9 % višji kot v enakem obdobju lani. Do znižanja vrednosti evra proti dolarju v zadnjih mesecih je prišlo predvsem zaradi spremembe pričakovanj glede prihodnje gospodarske aktivnosti v ZDA in v evrskem

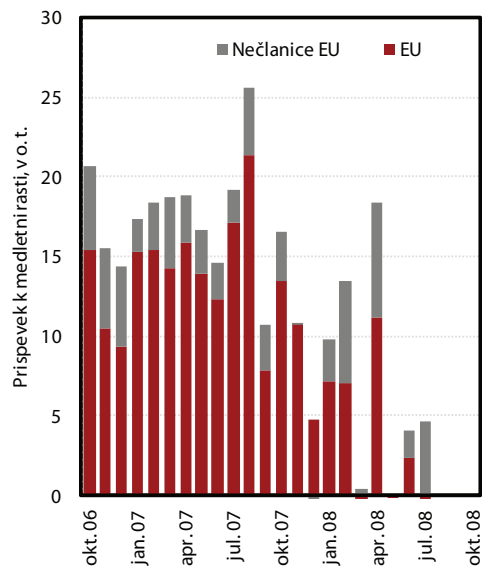
območju. Pred objavo podatkov o rasti BDP v drugem četrtletju je namreč prevladovalo pričakovanje, da bodo ZDA že na začetku leta v recesiji, nato je podatek o rasti pozitivno presenetil. V evrskem območju je bilo ravno nasprotno, saj je do objave o gospodarski rasti v drugem četrtletju prevladovalo pričakovanje, da se bo evrskemu območju uspelo izogniti občutni upočasnitvi gospodarske rasti, kar se je z objavo padca BDP na medčetrtletni ravni spremenilo.

Slika 5: Gibanje tečaja USD/EUR

Vir: ECB.

Slika 6: Geografska porazdelitev blagovnega izvoza

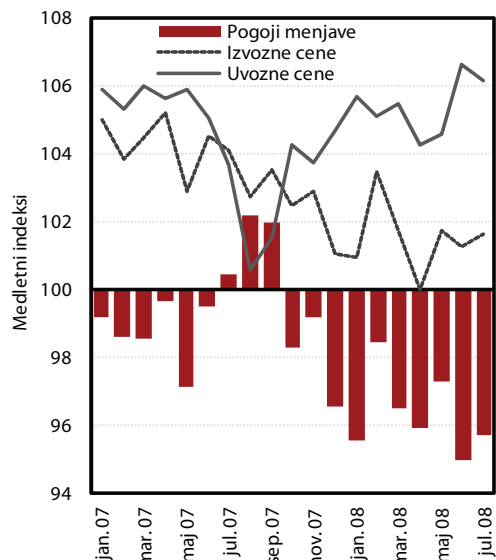
Vir: SURS, preračuni UMAR.

Gospodarska gibanja v Sloveniji

Rast **blagovne menjave** se umirja, kar je zaradi ohlajanja v mednarodnem okolju predvsem posledica upočasnitve rasti blagovnega izvoza. Postopno umirjanje blagovne menjave, predvsem izvoza, se je nadaljevalo tudi v avgustu, ko je izvoz blaga medletno padel za 8,8 %, uvoz blaga pa povečal le za 1,9 %. V osmih mesecih letošnjega leta je bila medletna rast izvoza (4,8 %) tako počasnejša od rasti uvoza (11,0 %). Po podatkih o strukturi izvoza po SMTK za sedem mesecev letos se je izvoz cestnih vozil v primerjavi z enakim obdobjem lani medletno povečal za 4,6 %, izvoz vseh ostalih proizvodov pa za 6,9 %. Če izzamemo izvoz vozil, so k skupni rasti izvoza blaga največ prispevali izvoz medicinskih in farmacevtskih proizvodov ter izvoz specializiranih strojev za posamezne industrijske panoge. Z regionalnega vidika je v enakem obdobju izvoz blaga v države nečlanice EU naraščal hitreje od izvoza v države EU. Slovenija je tako ob upočasnitvi rasti izvoza v države EU še vedno dosegala visoke stopnje rasti izvoza v države nečlanice EU, zlasti na ozemlje nekdanje Jugoslavije (v Hrvaško za 10,5 %, v Srbijo za 8,8 %, v BiH za 14,6 %, v Makedonijo za 36,6 %) in v Rusko federacijo (za 27 %).

Po podatkih do julija se je poslabševanje pogojev menjave nadaljevalo. Pogoji menjave, ki so se poslabševali od oktobra lani, so se v sedmih mesecih letos poslabšali za 3,6 % (v enakem obdobju lani le za 1 %), pri čemer so se uvozne cene v povprečju povišale za

Slika 7: Dinamika pogojev menjave

Vir: SURS, preračuni UMAR.

5,4 %, izvozne pa za 1,5 %. Rast uvoznih cen se tako ohranja na visoki ravni preteklega leta, postopna upočasnitev rasti izvoznih cen na agregatni ravni pa lahko tudi odraža ohlajanje gospodarske aktivnosti v državah evrskega območja. Glede na umirjanje cen surovin v zadnjih treh mesecih pričakujemo, da se bo poslabšanje pogojev menjave umirilo.

Rast storitvene menjave se je tudi avgusta ohranila na visoki ravni. Na visoko rast izvoza storitev je v letošnjih sedmih mesecih najbolj vplival izvoz transportnih storitev (glej Slika 10), predvsem cestnega transporta, deloma pa tudi zračnega in pomorskega. Nekoliko nižja je bila rast prihodkov od potovanj in izvoza ostalih poslovnih storitev, zlasti posredovanj. K rasti uvoza je največ prispeval uvoz raznih poslovnih, profesionalnih in tehničnih storitev. Uvoz gradbenih storitev, gradnja in montaža ter investicijska dela, ki jih izvajajo tujci, pa je na medletni ravni upadel, kar sovпада s postopno upočasnitvijo dejavnosti v gradbeništvu.

Tabela 2: Izbrani mesečni kazalniki gospodarske aktivnosti v Sloveniji

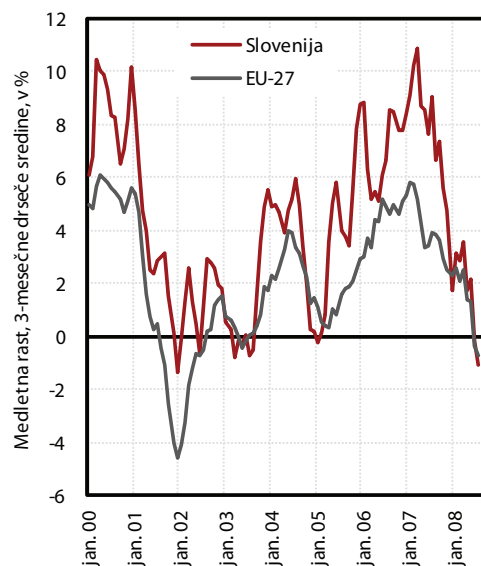
	2007	VIII 08/ VII 08	VIII 08/ VIII 07	I-VIII 08/ I-VIII 07
Izvoz	16,9	-21,0	-4,4	7,8
-blago	16,3	-25,5	-7,9	5,3
-storitve	20,1	-5,1	6,9	19,1
Uvoz	18,3	-19,2	4,1	11,9
-blago	18,1	-20,3	2,3	11,1
-storitve	20,1	-14,1	13,2	17,8
Industrijska proizvodnja	6,2	1,2*	-2,5**	0,8
-v predelovalnih dejavnostih	7,5	1,7*	-1,1**	1,1
Gradbeništvo -vrednost opravljenih gradbenih del	18,2	-4,9 *	7,2**	20,1
Trgovina -prihodek v trgovini na drobno, z motornimi vozili in motornimi gorivi	9,5	1,5 *	10,0**	13,3
Gostinstvo - prihodek v gostinstvu	0,3	-0,6 *	-5,7**	-3,4

Vir: BS, SURS, preračuni UMAR. *desezonirani podatki **delovnim dnem prilagojeni podatki

Obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti v Sloveniji se podobno kot v drugih članicah EU zmanjšuje. Avgusta je bila medletna delovnim dnem prilagojena rast industrijske proizvodnje že drugi mesec zapored negativna (-1,1 % oz. -6,0 %, če podatkov ne prilagodimo različnemu številu delovnih

dni), kar se ni zgodilo že od začetka leta 2005. Razmeroma hitro upočasnjevanje rasti proizvodnje predelovalnih dejavnosti je bilo prisotno že v prvi polovici leta 2008, ko je bil obseg proizvodnje glede na prvih šest mesecev preteklega leta višji za 2,7 % (povprečna rast v lanskem letu je bila 7,5 %). Po padcu proizvodnje v juliju in avgustu pa je bila proizvodnja v prvih osmih mesecih leta tako le še za 1,1 % višja kot v enakem obdobju lani. Nadaljnje umirjanje proizvodnje predelovalnih dejavnosti nakazujejo tudi poslovne tendence, saj je kazalnik zaupanja v predelovalnih dejavnostih oktobra padel na najnižjo raven po letu 1999.

Slika 8: Industrijska proizvodnja predelovalnih dejavnosti v EU in Sloveniji

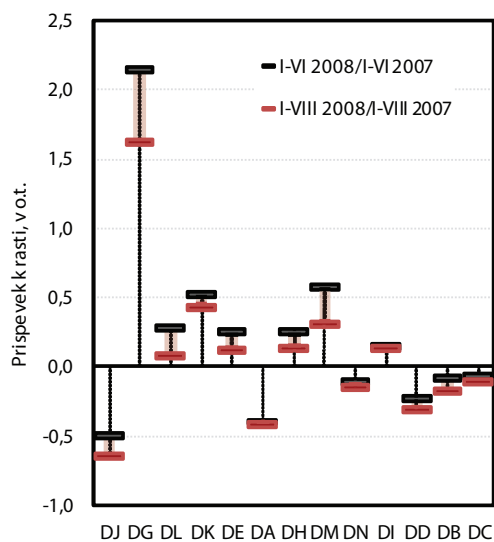

Vir: SURS, Eurostat.

Upočasnjena proizvodna aktivnost je bila prisotna v vseh podpodročjih predelovalnih dejavnosti. Proizvodnja se je upočasnila v podpodročjih, ki večino proizvodnje namenijo na tuje trge in so do polovice leta dosegala še relativno ugodne rasti, in v tistih, ki so precej odvisna od domačega povpraševanja. Avgusta je bila na domačem in tujem trgu drugi mesec zapored zabeležena negativna medletna rast prihodka od prodaje (-6,9 % oz. -9,4 %). Nižja proizvodnja dveh najbolj izvozno usmerjenih panog, in sicer proizvodnje vozil in plovil ter kemične industrije, je lahko tudi odraz nižjega tujega povpraševanja. V proizvodnji vozil

in plovil (DM) je bila avgusta na medletni ravni proizvodnja nižja kar za 13,9 % (glej Okvir 2). Rast se je močno upočasnila tudi v kemični industriji (DG), avgusta je bila 3-odstotna, vendar ostaja najhitreje rastoče podpodročje predelovalnih dejavnosti in zaradi velikega deleža tudi največ prispeva k skupni rasti. Obseg proizvodnje največje panoge, tj. kovinske industrije (DJ) je bil nižji kot v preteklem letu že v prvi polovici leta, negativni prispevek pa se je še nekoliko povečal v zadnjem mesecu (medletna rast -10,0 %).

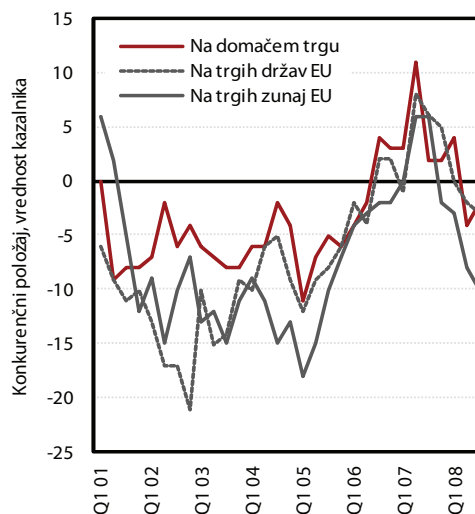
Slika 9: Proizvodnja predelovalnih dejavnosti po podpodročjih

Vir: SURS, preračuni UMAR. Opomba: razvrščene po velikosti ponderja, glej seznam kratic.

Ob upočasnjeni proizvodni aktivnosti se je močno upočasnila rast produktivnosti, ki je v prvih osmih mesecih letos zaostajala za rastjo plač. Realna rast produktivnosti predelovalnih dejavnosti (1,0 %) je v prvih osmih mesecih letos že precej zaostajala za realno rastjo plač (5 %, z vidika stroškovne konkurenčnosti so deflacirane s PPI), kar nakazuje, da lahko letos pričakujemo večjo obremenjenost dodane vrednosti s stroški dela. Poslabšuje se tudi podjetniško dojetje konkurenčnega položaja. Ta se je po četrtnih podatkih o poslovnih tendencah v predelovalnih dejavnostih oktobra vnovič občutno poslabšal.

Slika 10: Dojemanje konkurenčnega položaja v predelovalnih dejavnostih

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Okvir 2: Pomen proizvodnje in izvoza vozil za proizvodno in izvozno aktivnost

Za proizvodnjo vozil in plovil ter izvoz vozil so bila v zadnjih dveh letih značilna nihanja mesečnih medletnih stopenj rasti, ki so povezana z baznimi učinki in so v veliki meri posledica investicijskega cikla v avtomobilski industriji. Zaradi pomembnega deleža, ki ga imajo vozila zlasti v izvozu blaga v Sloveniji, so pomembna za razumevanje dosedanje gospodarske aktivnosti in pričakovanj glede prihodnjih gibanj.

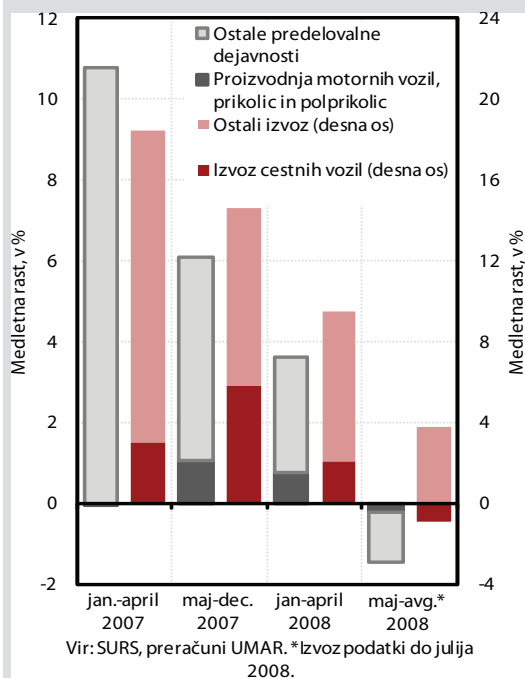
Od maja lani se je naglo pospešila rast proizvodnje motornih vozil, ki je zaradi precejšnje izvozne usmerjenosti tudi pomembno prispevala k rasti izvoza. Povprečna rast proizvodnje motornih vozil (DM 34)¹ je bila v prvih štirih mesecih lani še negativna, v obdobju od maja do decembra pa je bil obseg proizvodnje za več kot 30 % višji

¹ Proizvodnja vozil in plovil (DM) se deli na proizvodnjo motornih vozil, prikolic in polprikolic (DM 34) ter proizvodnjo drugih vozil in plovil (DM 35). Poskus orisa stanja v avtomobilski industriji se bo navezoval le na prvi del, tj. na proizvodnjo motornih vozil (DM 34), kljub temu pa moramo izpostaviti, da je avtomobilska industrija močno povezana tudi z drugimi dejavnostmi, tako npr. zmanjšanje proizvodnje te panoge neugodno vpliva na njene dobavitelje iz kovinske industrije, proizvodnje električne in optične opreme pa tudi iz tekstilne industrije.

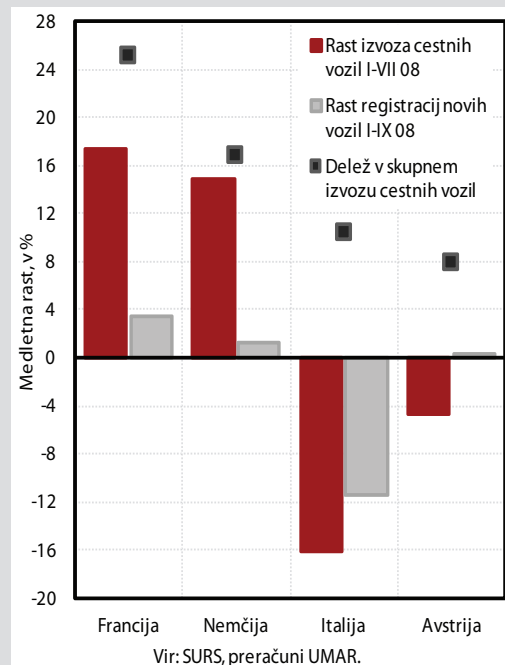
od primerljivega v letu 2006, izkoriščenost proizvodnih kapacitet pa več kot 95-odstotna. Podobna gibanja so se nadaljevala tudi v prvih štirih mesecih letošnjega leta (20-odstotna medletna rast obsega proizvodnje), tako da je avtomobilska industrija, kljub relativno majhnemu deležu v predelovalnih dejavnostih, v obdobju, ko se je rast proizvodne aktivnosti predelovalnih dejavnosti že začela postopno umirjati, pomembno prispevala k skupni rasti. Od maja letos naprej pa je zaradi nekoliko nižjega obsega proizvodnje kot v istih mesecih lani avtomobilska industrija dosegla rahlo negativno povprečno rast. Podobna gibanja kot v predelovalnih dejavnostih so bila tudi pri izvozu cestnih vozil², kjer je bila rast izvoza vozil v prvih štirih mesecih lani 19,7-odstotna in je k skupni rasti izvoza blaga prispevala 16 %, v obdobju od maja do konca leta pa 45,5-odstotna (prispevek 40 %). V prvih štirih mesecih letos se je rast izvoza cestnih vozil umirila (13,5 % medletno), vendar še vedno prispevala dobro petino k skupni rasti blagovnega izvoza, v treh mesecih od maja letos dalje pa je bil obseg izvoza vozil nižji kot v enakem obdobju lani, njegov prispevek k skupni povprečni rasti blagovnega izvoza, ki je znašala 4,2 %, pa je dosegel -0,9 o. t.

Glede na precejšnjo izvozno usmerjenost proizvodnje motornih vozil lahko zaradi umiritve povpraševanja v naših glavnih trgovinskih partnericah, kamor tudi izvažamo največ cestnih vozil, v prihodnjih mesecih pričakujemo nadaljnje umirjanje proizvodnje oziroma izvoza vozil. Proizvodnja motornih vozil, prikolic in polprikolic (DM34) je najbolj izvozno usmerjen panoga predelovalnih dejavnosti, saj na tujih trgih ustvari preko 85 % prodaje. Zadnji podatki poslovnih tendenc kažejo na močno znižano pričakovano skupno povpraševanje po proizvodih avtomobilske industrije. Več kot 60 % našega skupnega izvoza cestnih vozil predstavlja izvoz v Francijo, Nemčijo, Italijo in Avstrijo. V prvih sedmih mesecih letos se je izvoz vozil v Francijo in Nemčijo povečal v primerjavi z enakim obdobjem lani (za 17,3 % oz. 14,8 %), v Italijo in Avstrijo pa upadel (za 16,1 % oz. 4,7 %). Registracije novih avtomobilov v teh štirih državah so bile v prvih devetih mesecih letos v primerjavi z enakim obdobjem lani le v Italiji nižje, medtem ko je bila v ostalih treh rast še pozitivna, vendar na nizki ravni. Glede na občutno padanje kazalcev razpoloženja potrošnikov v teh državah in tudi padanja podkazalca pripravljenosti za večje nakupe v prihodnjih 12 mesecih pa lahko sklepamo, da se bo rast prodaje avtomobilov v prihodnjih mesecih še umirila.

Slika 11: Prispevek proizvodnje in izvoza vozil k proizvodni in izvozni aktivnosti

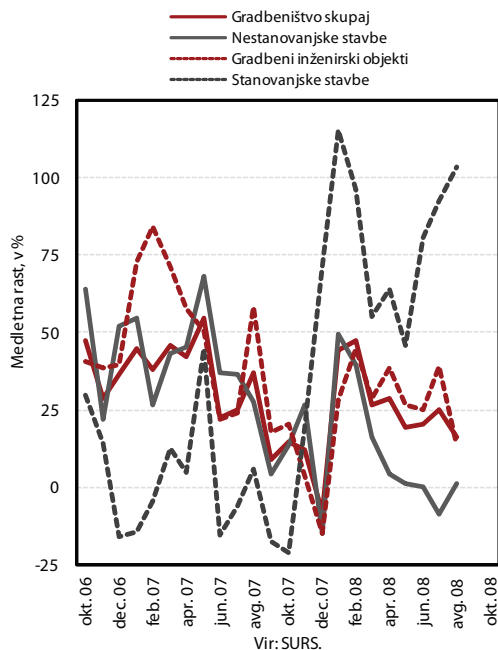
Slika 12: Izvoz cestnih vozil in nove registracije po glavnih trgovinskih partnericah

² V zadnjih petih letih je naš največji proizvajalec cestnih vozil 94 % svoje proizvodnje izvozil na tuje trge, kar je v povprečju predstavljalo 6,8 % našega skupnega izvoza blaga.

Gradbena aktivnost je bila na začetku druge polovice leta še vedno na visoki ravni, a se rast umirja. Po desezoniranih podatkih je vrednost opravljenih del avgusta dosegla najnižjo vrednost letos. Vrednost del je sicer še vedno precej višja kot v istem obdobju lani, a se rast znižuje. V prvi polovici leta se je vrednost del na medletni ravni povečala za 22,8 %, v juliju in avgustu pa v povprečju za 13,8 %. Umirjanje je sicer najbolj intenzivno v gradnji nestanovanjskih stavb, kjer je bila vrednost del v juliju in avgustu že nižja kot v istem obdobju lani (za 9,0 %), umirjanje rasti pa je bilo prisotno tudi v gradnji inženjerskih objektov, kjer se je rast s 25,0 % v prvi polovici leta znižala na 18,9 % v zadnjih dveh mesecih. Po drugi strani se je že tako visoka rast v gradnji stanovanjskih stavb še povečala, in sicer s 63,8 % na 86,7 %.³

Slika 13: Vrednost opravljenih gradbenih del

Podatki o pogodbah in izdanih gradbenih dovoljenjih nakazujejo nadaljevanje umirjanja aktivnosti. Po podatkih gradbene statistike je bila vrednost zaloge pogodb avgusta za 4,6 % višja kot v istem mesecu lani, kar je najnižja rast v zadnjih dveh letih in pol. Vrednost novih pogodb je bila v prvem četrtletju več

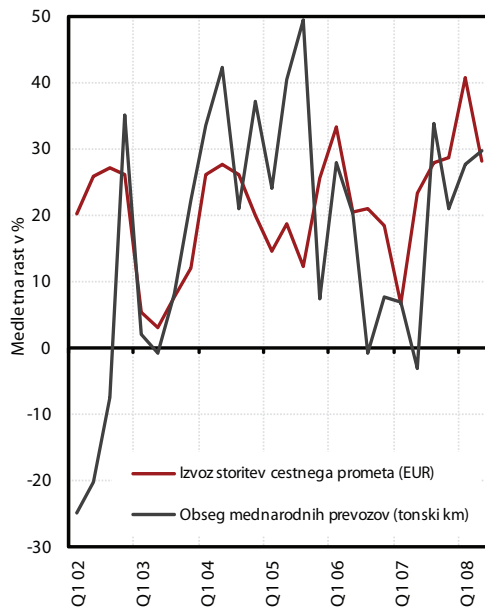
kot polovico višja kot v istem obdobju lani, od aprila do avgusta pa je bila v povprečju že za 13,7 % nižja kot v istem obdobju lani. Podobno tudi začasni podatki o izdanih gradbenih dovoljenjih kažejo umirjanje aktivnosti. V prvi polovici leta je bila skupna načrtovana površina vseh stavb za 25 % nižja kot v istem obdobju lani. Znižala se je površina stanovanjskih stavb (za 24,0 %) in tudi nestanovanjskih stavb (za 28,0 %).

Visoka rast **cestnega blagovnega prometa** se je v drugem četrtletju nekoliko umirila, a ostaja na visoki ravni. Rast cestnega blagovnega prometa, ki ustvari četrtnino dodane vrednosti dejavnosti prometa, skladiščenja in zvez, se je v drugem četrtletju sicer rahlo umirila, a v prvi polovici leta skupaj zabeležila visoko, 26,1-odstotno rast. Rast mednarodnih cestnih prevozov, ki predstavljajo 80 % skupnega cestnega blagovnega prometa, je bila v prvi polovici leta dvakrat višja od prevozov v notranjem prometu, kar lahko povežemo z v tem obdobju še visoko rastjo izrazito izvozno usmerjenih panog v predelovalnih dejavnostih, kjer je bila rast v prvi polovici leta 11,0-odstotna in se je umirila šele v juliju in avgustu. Kljub pričakovani umiritvi visoke rasti cestnega blagovnega prevoza v drugi polovici leta ta verjetno ne bo sorazmerna znižanju aktivnosti v predelovalnih dejavnostih, saj naši prevozniki uspevajo izkoriščati ugodno lego na presečišču V. in X. evropskega prometnega koridorja, hkrati pa jim je omogočeno opravljati kabotažo in prevoz po tujini pod podobnimi pogoji, ki veljajo za prevoznike iz starih članic EU. To nakazujejo tudi podatki o izvozu cestnih transportnih storitev, ki je v juliju in avgustu medletno naraščal za 26,9 % oz. 17,5 %.

Proizvodnja **električne energije** se letos močno povečuje, poraba znatno upada, tako da po dveh letih ponovno pričakujemo neto izvoz električne energije. V povprečju prvih devetih mesecev letos je bila proizvodnja električne energije za 6,2 % višja kot v enakem obdobju lani. Rast bi se lahko do konca leta še pospešila, saj bo zaradi učinka nizke osnove proizvodnja nuklearke medletno višja, saj za letos ni predviden redni remont. Poraba električne energije se je v tem obdobju znižala za 4,2 %, kar je po eni strani posledica

³ Pri interpretaciji podatka o vrednosti del v stanovanjski gradnji je treba opozoriti, da v te podatke niso vključena manjša podjetja, ki po naših ocenah večji del svoje aktivnosti opravijo v gradnji stavb, kar povečuje nezanesljivost podatka.

Slika 14: Obseg mednarodnih prevozov (tonski km) in izvoz transportnih storitev v cestnem prometu (EUR)

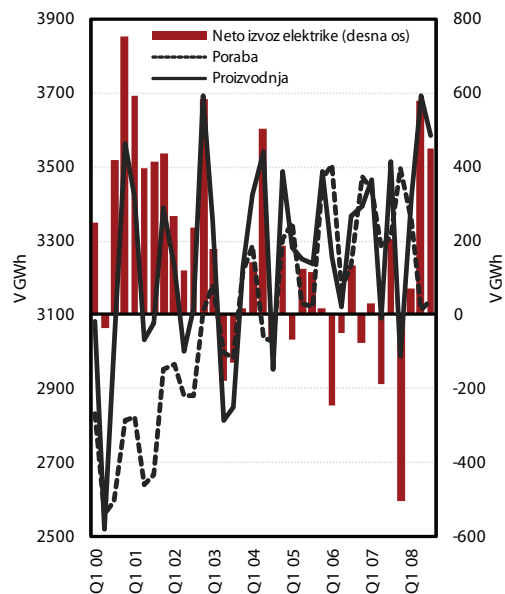

Viri: SURS, BS, preračuni UMAR.

prestrukturiranja velikih porabnikov v kovinski industriji, po drugi strani pa je povezano tudi z upočasnjeno gospodarsko aktivnostjo. Poraba električne energije neposrednih odjemalcev s prenosnega električnega omrežja se je znižala kar za dobro četrtnino. Po podatkih ELES-a je za okoli dve tretjine znižanja zaslužen prehod na energetsko manj potratno proizvodnjo aluminija v Talumu, dobro tretjino znižanja porabe pa je povzročil stečaj Metalurgije Ruše. Poraba električne energije ostalih porabnikov, ki elektriko odjemajo z distribucijske mreže se je v prvih devetih mesecih letos medletno povečala za 1,4 %, a se je v povprečju od maja do avgusta medletno zniževala po 1,8 %, v septembru pa se je povečala za 3,3 %. Skupna poraba elektrike, ki se je od maja do avgusta medletno v povprečju tudi že močno zniževala (za 6,9 %), se je v septembru znižala za 2,7 %, kar sovпада z zniževanjem obsega industrijske proizvodnje v zadnjih mesecih. Izvoz električne energije se je v prvih devetih mesecih medletno povečal za 28,0 %, uvoz pa se je zvišal le za 3,8 %, tako da smo imeli velik presežek v višini 1,091 GWh, kar je več kot dvakrat več od lanskega celoletnega neto uvoza. Neto izvoz je bil tako za 2,8-krat višji od predvidenega z letošnjo Elektroenergetsko

bilanco RS in je pomenil dobrih 10 % proizvodnje. Medtem ko je nastanek letošnjih visokih presežkov električne energije v Sloveniji v veliki meri povezan s povišanjem proizvodnje električne energije in v zadnjih mesecih tudi z znižanjem porabe, so presežki elektrike v nekaterih državah EU, ki jih odraža tudi zniževanje borznih cen od julija dalje, predvsem posledica upočasnjene gospodarske aktivnosti. Od sredine leta borzna termska cena za dobavo pasovne električne energije na Leipziški borzi upada in se je z 90 EUR/MWh v začetku julija do konca oktobra znižala pod 70 EUR/MWh.

Slika 15: Proizvodnja, poraba in neto uvoz elektrike

Viri: ELES, preračuni UMAR.

Postopno umirjanje gospodarske aktivnosti se po razpoložljivih tekočih kazalnikih kaže tudi v posameznih **tržnih storitvenih dejavnostih**. Realni prihodek v gostinstvu, ki je že v prvi polovici leta rasel počasneje kot lani, se je avgusta znižal tretji mesec zapored, najbolj znova v dejavnosti nastanitve in z njimi povezane storitve. Število prenočitev turistov, ki je pomemben dejavnik gibanj v gostinstvu, je bilo v prvih osmih mesecih le za 2,8 % višje kot v istem obdobju lani. V avgustu se je medletna stopnja rasti sicer rahlo povečala (na 3,2 %), kar pa je še vedno precej pod ravno rasti iz lanskega leta (7,0 % v povprečju leta). V trgovini na drobno, z motornimi vozili

in motornimi gorivi se realna rast prihodka na agregatni ravni letos ohranja na relativno visoki ravni, pri tem pa je zaznavna rahla tendenca umirjanja v segmentih, ki so bolj odvisni od gospodarske konjunktore. Rasti prihodka v trgovini z motornimi vozili in motornimi gorivi ter pohištvom, gospodinjskimi aparati in gradbenim materialom, ki so v zadnjih dveh letih beležili razmeroma visoke rasti, se zmanjšujejo, a še ostajajo na razmeroma visoki ravni. Na drugi strani se krepi rast prihodka v trgovini z živili, ki je v preteklosti realno upadal.

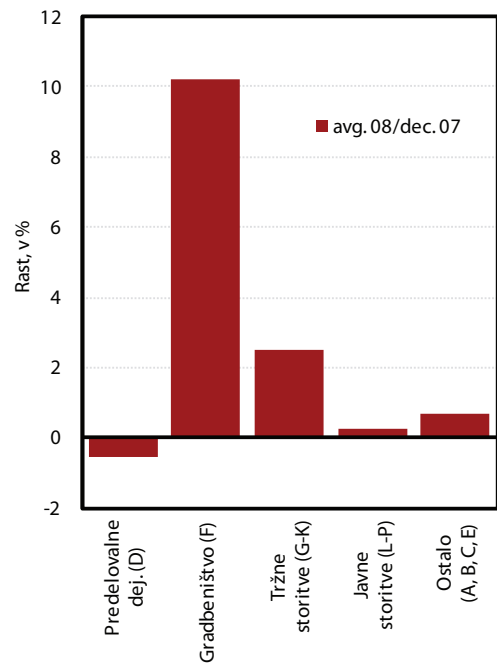
*Gibanja prihodka v trgovini na drobno sicer kažejo ohranjanje relativno visoke rasti **potrošnje gospodinjstev**, vendar optimizem potrošnikov upada.* Predvsem zaradi spremembe plačnega sistema v javnem sektorju se je rast mase izplačanih neto plač v septembru nekoliko okrepila (medletno realno 6,7 %), v prvih osmih mesecih letos pa je bila rast glede na enako obdobje lani, 4,5-odstotna. Gibanje prihodka v trgovini na drobno (5,9 %) kaže, da trošimo nekoliko bolj kot lani (4,9 %), vendar se struktura potrošnje počasi spreminja. Umirja se tudi rast novih registracij osebnih vozil, ki jih je bilo v avgustu in septembru najmanj letos. Prav tako potrošniki menijo, da naj bi v sedanosti in v prihodnjem letu za večje nakupe porabili manj, kot so o tem menili lani ob istem času, kar nakazuje umiritev potrošnje ob koncu leta.

Trg dela

*Kljub temu da vodilni kazalci tega še ne kažejo, so ob umirjanju gospodarske aktivnosti že vidni tudi prvi znaki umirjanja na **trgu dela**.* Sicer je število formalno delovno aktivnih zaradi počitniške sezone v avgustu ostalo skoraj nespremenjeno, enako velja tudi za stopnjo registrirane brezposelnosti (6,5 %). V prvih osmih mesecih letos je število formalno delovno aktivnih ostalo za 3,2 % večje kot v enakem obdobju lani. V primerjavi z julijem je bil še vedno največji prirast delovno aktivnih v gradbeništvu (0,4 %), vendar precej manjši kot pretekle mesece, delovno aktivni pa so se še naprej zmanjševali v kmetijstvu, ribištvu in rudarstvu. Že drugi mesec zapored se je znižalo število delovno aktivnih tudi v predelovalnih dejavnostih, energetiki, trgovini, gostinstvu in na področju izobraževanja. Avgusta je bilo

število zaposlenih v predelovalnih dejavnostih za 0,4 % nižje kot avgusta lani in je na medletni ravni upadlo že tretji mesec zapored. Glede na to, da se umirjanje gospodarske aktivnosti na trgu dela kaže z zamikom in da so predelovalne dejavnosti med vsemi področji med najbolj izpostavljenimi razmeram na trgu, je v naslednjih mesecih možno še opaznejše umirjanje na trgu dela, ki smo mu počasi že priča. To nakazujejo tudi podatkih iz poslovnih tendenc o pričakovanem zaposlovanju v predelovalnih dejavnostih, ki je oktobra beležil občuten padec.

Slika 16: Prirast števila delovno aktivnih po področjih dejavnosti

Vir: ZRSZ, preračuni UMAR.

Avgusta se je ponovno povečalo tudi število delovnih dovoljenj za tujce, ki jih je bilo za slabo tretjino več kot decembra lani. Medletna rast delovnih dovoljenj se je v treh mesecih od junija do avgusta še okrepila. Število delovnih dovoljenj je avgusta znašalo 86.668, kar je desetina vseh formalno delovno aktivnih v Sloveniji. Od teh jih po junijskih podatkih približno polovica dela v gradbeništvu, dobra osmina v predelovalnih dejavnostih in ravno toliko tudi v trgovini, 7 % pa v poslovnih storitvah.

Septembra se je število registriranih brezposelnih ponovno zmanjšalo. Do zmanjšanja je v precejšnji meri prišlo tudi zaradi povečanih odlivov, ki ne pomenijo zaposlitve brezposelnih, med katerimi gre tokrat tudi za sezonsko povečan vpis okrog 700 brezposelnih v programe izobraževanja. Tudi drugi tokovi oblikovanja brezposelnosti so še v sezonsko običajnih mejah. Med brezposelne se je prijavilo 6.050 oseb, od tega 4.516 zato, ker so izgubile delo (6,7 % več kot septembra lani), delo pa je dobilo 4.482 brezposelnih (1,3 % več kot septembra lani). Tako kot v prvih dveh so bili tudi v tretjem četrtletju letošnjega leta prilivi v brezposelnost manjši kot v enakem obdobju 2007, manjši so bili tudi odlivi. Prijavilo se je petino manj iskalcev prve zaposlitve kot v tretjem tromesečju 2007 in 10 % manj oseb, ki so izgubile delo, odjavilo pa se je okrog 16 % manj brezposelnih, ker so dobili delo, in okrog 17 % iz drugih razlogov.

Septembra se je po poletnem sezonskem zmanjšanju število potreb po delavcih in realiziranih zaposlitev ponovno povečalo. Skupno število realiziranih zaposlitev je bilo v tretjem četrtletju 2008 za 10,4 %, v prvih devetih mesecih letos skupaj pa za 5,2 % višje kot v enakem obdobju lani. V primerjavi s prvimi tremi četrtletji lani se je povečal delež novih zaposlitev z nižjo izobrazbo, zmanjšal pa delež novih zaposlitev s srednjo in terciarno izobrazbo.

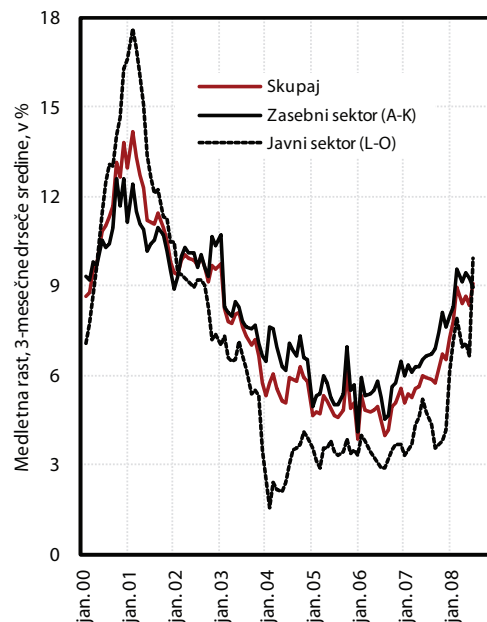
Tabela 3: Kazalci trga dela

	2007	VIII 08/ VII 08	VIII 08/ VIII 07	I-VIII 08/ I-VIII 07
Aktivno prebivalstvo	1,6	-0,2	1,9	1,9
Formalno delovno aktivni	3,5	0,0	3,0	3,2
- Zaposleni v podjetjih in organizacijah ter pri fizičnih osebah	3,3	0,0	3,1	3,4
Registrirani brezposelni	-16,9	-1,4	-11,5	-13,0
Povprečna nominalna bruto plača	5,9	2,4	9,8	8,5
- zasebni sektor	6,9	-0,1	7,2	8,8
- javne storitve	4,1	8,4	16,6	8,1
	2007	VIII 07	VII 08	VIII 08
Stopnja registrirane brezposelnosti (v %)	8,4	7,4	6,5	6,5
Povprečna nominalna bruto plača (v EUR)	1.284,79	1.279,40	1.372,46	1.405,00
Zasebni sektor	1.217,14	1.210,50	1.298,64	1.297,89
Javni sektor	1.485,09	1.485,11	1.596,66	1.731,02

Viri: ZRSZ, SURS, preračuni UMAR.

Avgustovska rast bruto plače na zaposlenega je bila najvišja letos, kljub temu pa nižja od pričakovanj. Nominalno se je povečala za 2,4 %, ob deflaciji, zabeleženi v tem mesecu, pa je njena realna rast znašala 3,0 %. K temu je največ prispevala rast bruto plače v javnem sektorju, ki se je povečala za 8,4 % (realno za 9,0 %), v zasebnem sektorju pa je stagnirala in ostala na ravni preteklega meseca, realno pa se le rahlo okrepila (za 0,5 %). Skupna bruto plača se je v osmih mesecih letošnjega leta glede na enako obdobje lani nominalno povečala za 8,5 %, realno pa ob 6,6-odstotni inflaciji za 1,8 %. Višjo rast plač je zabeležil zasebni sektor, rast bruto plače v javnem sektorju pa se ji je v avgustu močno približala. Tako se je razkorak med rastjo plač v javnem in zasebnem sektorju v prvih osmih mesecih leta zmanjšal.

Slika 17: Nominalna bruto plača na zaposlenega

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Visoka rast bruto plače v javnem sektorju je posledica izplačil plač po novem plačnem sistemu, saj se je v tem mesecu izplačala prva četrtnina sredstev za odpravo plačnih nesorazmerij s poračunom od maja dalje. Dejansko povišanje je bilo precej manjše od predvidenega (14,5 %). Najverjetneje pa se bodo poračuni in odpravljanje napak novega plačnega sistema nadaljevali

tudi še v prihodnje in se bo učinek nove plačne reforme porazdelil na več mesecev. Popravki se bodo nanašali predvsem na način upoštevanja pogojev za napredovanje, popravek pri znižanju odbitka zaradi manjkajoče izobrazbe, možnost napredovanja na vodstvenih delovnih mestih in podobno. Uveljavitvi novega plačnega sistema pa bo, zaradi potrebne reorganizacije, ponekod sledila tudi priprava in sprejem novih aktov o sistemizaciji delovnih mest, kar bo lahko tudi vodilo v povečanje plač. Znotraj javnega sektorja je kot rezultat pogajanj daleč najvišjo rast bruto plače na mesečni in medletni ravni doseglo zdravstvo, temu pa sta sledili dejavnosti javne uprave ter drugih javnih skupnih in osebnih storitev, najmanjši porast pa je zabeležila bruto plača v izobraževanju. Višje rasti bruto plače kot ostale dejavnosti v javnem sektorju pa je izobraževanje dosegalo v obdobju od leta 2002 do leta 2006, saj je bila to edina dejavnost znotraj sektorja, ki se je dogovorila za prejemanje dodatkov k plači v tistem obdobju.

V zasebnem sektorju je bruto plača stagnirala, pozitivna rast (1,1-odstotna) je bila le v proizvodnih storitvah. Med vzroki za to so

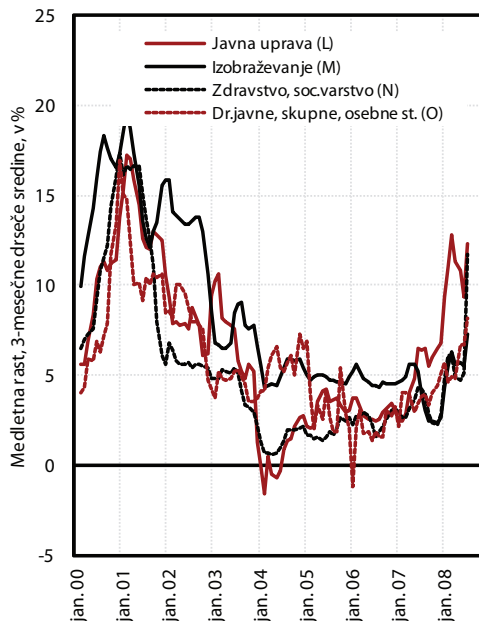
trije delovni dnevi manj, kljub temu pa smo pričakovali pozitivno rast plač zasebnega sektorja, in sicer predvsem zaradi avgustovske uskladitve izhodiščnih in najnižjih osnovnih plač (za 3,9 %) in 4-odstotne uskladitve minimalne plače. Avgustovska rast plač v zasebnem sektorju je bila nekoliko pod pričakovanji, kar lahko že kaže vplive umirjanja gospodarske aktivnosti.

Cene

Tako kot septembra so tudi oktobra **cene življenjskih potrebščin ostale nespremenjene**. Medletna inflacija se je četrty mesec zapored znižala in oktobra znašala 4,9%, kar je najmanj po septembru lani. V prvih desetih mesecih leta so se cene življenjskih potrebščin povišale za 3,5 %, kar je za 0,7 o. t. manj kot v enakem obdobju lani. Umirja se tudi osnovna inflacija.

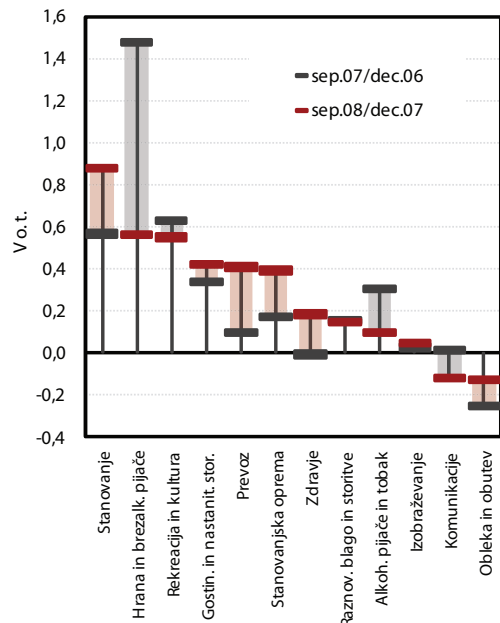
Po podrobnih podatkih za september so bila kljub nespremenjeni splošni ravni cen cenovna gibanja v posameznih skupinah cen zelo izrazita. Zaznamovala so jih predvsem gibanja cen, za katere so značilna največja sezonska nihanja. Višje cene oblačil in obutve so skupno rast

Slika 18: Nominalne bruto plače na zaposlenega v javnem sektorju

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Slika 19: Prispevki k inflaciji v prvih devetih mesecih leta

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Tabela 4: **Cene**

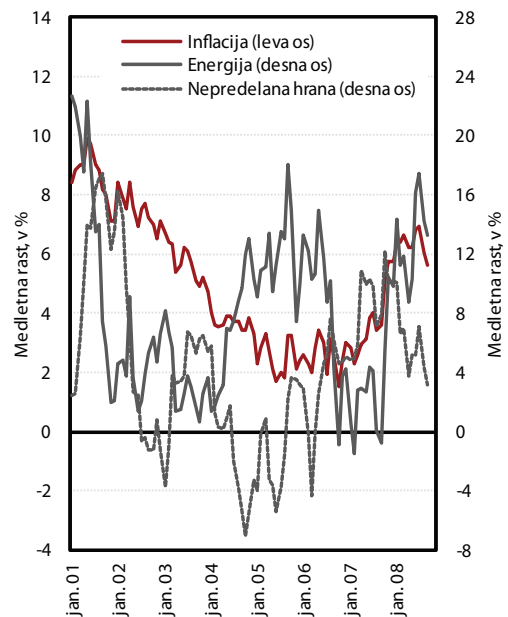
	2007		2008		
	XII 2007/ XII 2006	Φ (I 07–XII 07)/ Φ (I 06–XII 06)	IX 2008/ VIII 2008	IX 2008/ IX 2007	Φ (X 07–IX 08)/ Φ (X 06–IX 07)
Cene življenjskih potrebščin (CPI)	5,6	3,6	0,0	5,5	6,2
Blago	6,0	3,2	0,8	5,9	6,7
-Goriva in energija	9,8	3,1	-1,9	13,9	12,7
-Drugo	5,2	3,2	1,4	4,1	5,4
Storitve	4,8	4,5	-1,8	4,8	5,1
Cene življenjskih potrebščin (HICP)	5,7	3,8	0,0	5,5	6,1
Regulirane cene ¹	7,2	2,6	-1,7	12,8	11,9
-Energija	9,6	2,7	-2,5	19,2	17,5
-Drugo	1,5	2,4	0,0	0,1	0,7
Osnovna inflacija:					
-odrezano povprečje	3,2	2,3	0,0	3,6	4,0
-brez (sveže) hrane in energije	4,0	2,7	0,3	4,5	4,6
Cene življenjskih potrebščin (HICP) v evrskem območju	3,1	2,1	0,2	3,6	3,4
Cene industrijskih proizvodov domačih proizvajalcev:					
-na domačem trgu	6,3	5,4	-0,1	5,7	6,3
-na evrskem območju	0,9	5,0	-1,2	3,7	2,1

Viri: SURS, Eurostat, preračuni UMAR.

cen tako povišale za 0,7 o. t., poleg tega pa so za prav toliko skupno rast cen znižale cene počitnic. Pomemben dejavnik inflacije so bile tudi nižje cene tekočih goriv, ki so inflacijo znižale za 0,3 o. t.

Ob umirjanju rasti cen nafte in ostalih surovin od julija naprej se je medletna inflacija pri nas in v celotnem evrskem območju nekoliko znižala. Podobno kot pred meseci, ko se je pri nas inflacija ob neugodnih gibanjih cen nafte poviševala hitreje kot v evrskem območju, se sedaj pri nas hitreje umirja. V zadnjih treh mesecih se je namreč harmoniziran indeks cen na medletni ravni v Sloveniji znižal za 1,5 o. t. (s 7,0 % v juniju na 5,5 % v septembru), v povprečju evrskega območja pa za 0,4 o. t. (s 4,0 % na 3,6 %). Rast cen tekočih goriv in hrane kljub relativno hitremu umirjanju podobno kot lani ostaja pomemben dejavnik letošnje inflacije. K letošnji 3,5-odstotni inflaciji sta prispevala vsak po 0,6 o. t. oziroma skupaj dobro tretjino. Po naši oceni je zaradi nižjih cen nafte medletna inflacija v zadnjih treh mesecih nižja za 1,6 o. t. Cene storitev so k letošnji inflaciji prispevale enako kot lani (1,4 o. t.), več kot lani pa je prispevala rast cen ostalega blaga.

Slika 20: Rast cen energije in nepredelane hrane

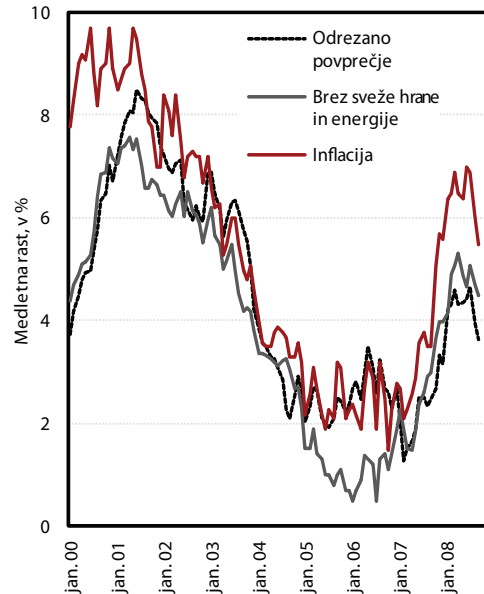

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Osnovna inflacija kaže znake umirjanja. Potem ko je osnovna inflacija (inflacija brez nepredelane hrane in energije) dosegla vrh aprila letos, ko je na medletni ravni znašala 6 %, se je v zadnjih nekaj mesecih znižala in v septembru znašala 4,5 %. Ključni dejavnik umirjanja osnovne inflacije je umirjanje rasti cen predelane hrane, k umirjanju osnovne inflacije pa je nekaj prispevala tudi rast cen storitev, ki se je na medletni ravni s 6 % v aprilu znižala na 5,1 % v septembru.

Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih so se septembra znižale. Znižala se je tudi rast cen na medletni ravni, in sicer s 7,0 % na 5,7 % (septembra lani 5,8 %), za prodajo na tujih trgih pa s 4,2 % na 3,9 % (septembra lani 1,9 %). Medletna rast cen na domačem trgu se je znižala predvsem zaradi upočasnitve rasti cen v proizvodnji hrane, pijač in krmil ter zaradi občutnega padca cen kovin na svetovnih trgih, v proizvodnji kovin in reciklaži. Rast cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih v evrskem območju še naprej ostaja višja kot pri nas. Potem ko je lani rast cen proizvodov slovenskih proizvajalcev na domačem trgu presegala rast cen proizvodov domačih proizvajalcev evrskega območja, so od letošnjega maja gibanja cen ravno nasprotna. Na razliko v dinamiki skupne rasti cen industrijskih proizvodov pri proizvajalcih ključno vplivajo razlike v dinamiki rasti cen v proizvodnji električne energije in v rudarstvu, medtem ko v dinamiki rasti cen proizvodov v predelovalnih dejavnostih med območjema ni bistvenih razlik.

Slika 21: Osnovna inflacija

Vir: SURS, preračuni UMAR.

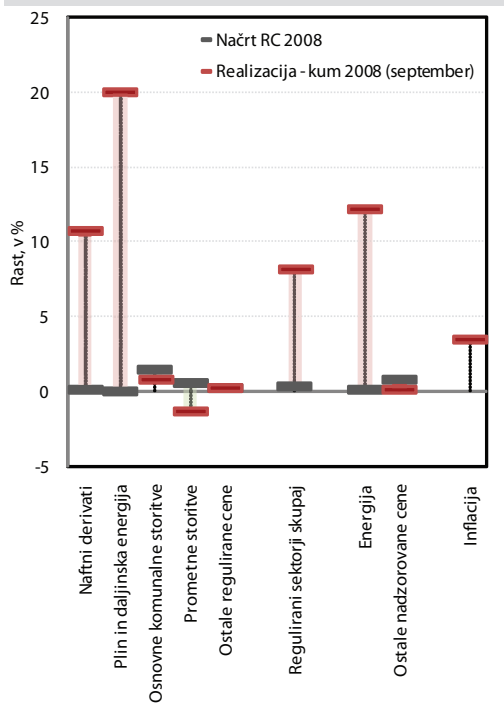
Avgusta se je, ob izboljšanju na mesečni ravni, precej umirilo tudi medletno poslabševanje **cenovne konkurenčnosti**, merjene z relativnimi cenami življenjskih potrebščin. Po julijskem padcu (-0,4 %) se je upadanje realnega efektivnega tečaja, deflacioniranega z relativnimi cenami življenjskih potrebščin, avgusta na mesečni ravni pospešeno nadaljevalo (-0,9 %). Posledično se je znižala tudi njegova medletna rast (2,5 %), ki pa je

Okvir 3: Regulirane cene

Regulirane cene letos rastejo skladno z vladnim načrtom. V prvih devetih mesecih letos so se povišale za 8,2 %, na medletni ravni pa za 12,8 %. Relativno visoka rast reguliranih cen je posledica dejstva, da skupina reguliranih cen vključuje tudi energente (tekoča goriva za prevoz in ogrevanje, zemeljski plin in daljinsko energijo za ogrevanje), katerih cene se oblikujejo na podlagi trenutnih oziroma preteklih gibanj cen nafte na svetovnih trgih. Vlada ima tako na gibanja teh cen zelo omejen vpliv, in sicer predvsem z obdavčitvami in določanjem samega modela oblikovanja cen tekočih goriv. Po drugi strani pa cene, ki so pod njenim neposrednim nadzorom, rastejo skladno z načrtom reguliranih cen, ki velja za leti 2008 in 2009 in je bil sprejet decembra 2007. V prvih devetih mesecih so se povišale za približno 0,1 %, načrtovana rast reguliranih cen v letošnjem letu pa naj ne bi presegla 0,5 %.

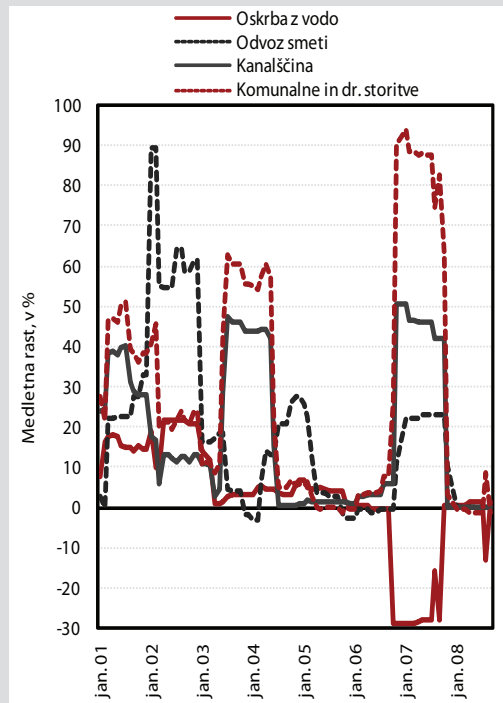
Do večjih cenovnih premikov znotraj reguliranih cen letos prihaja na področju cen komunalnih storitev. V letošnjem letu se cene osnovnih komunalnih storitev (voda, kanalščina, odvoz smeti) v povprečju niso bistveno spremenile. Cene komunalnih storitev so se v prvih devetih mesecih letos povišale za 0,9 %, vlada pa je v zadnjih mesecih odobrila povišanje cen komunalnih storitev v 37 slovenskih občinah v razponu 2–408 %. Ocenjujemo, da bodo imela ta povišanja pomemben vpliv na stroške podjetij in raven cen, predvsem pa na inflacijska pričakovanja.

Slika 22: Regulirane cene

Vir: SURS, preračuni UMAR.

Slika 23: Cene komunalnih storitev

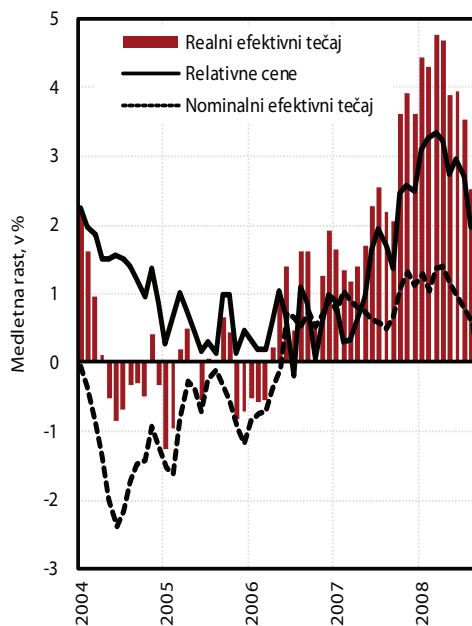

Vir: SURS.

bila kljub temu v prvih osmih mesecih še vedno relativno visoka (4 %) zaradi izrazito neugodnih gibanj na začetku leta. Relativno bolj ugodna gibanja cenovne konkurenčnosti od srede leta so bila posledica šibkejšega evra in padca relativnih cen. Predvsem pod vplivom padca evra do USD in JPY je bil nominalni efektivni tečaj avgusta nižji (-0,4 %), njegova medletna rast pa se je umirila (avgusta na 0,6 %, v prvih osmih mesecih na 1,1 %). Hkrati so, po štirimesečni izrazitejši rasti, drugi mesec zapored padle tudi relativne cene (-0,5 %), saj je bilo avgusta znižanje cen življenjskih potrebščin v Sloveniji izrazitejše kot v pomembnejših trgovskih partnericah, zaradi česar se je nekoliko izraziteje upočasnila tudi njihova medletna relativna rast.

Merjeno z relativnimi cenami industrijskih proizvodov se je avgusta cenovna konkurenčnost sicer rahlo poslabšala, njeno medletno poslabšanje pa je bilo še naprej relativno majhno. Po trimesečnem padcu je avgusta realni efektivni tečaj, merjen z relativnimi cenami industrijskih proizvodov predelovalnih dejavnosti (na domačem trgu), rahlo porasel (0,2 %), njegova medletna rast pa

Slika 24: Realni efektivni tečaj, deflacioniran s CPI in komponente

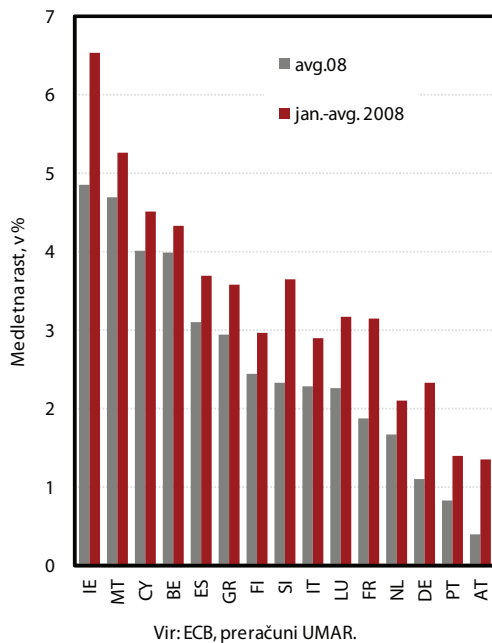

Vir: ECB, SURS, OECD, preračuni UMAR.

je bila še naprej nizka (avgusta 0,9-odstotna, v prvih osmih mesecih 1,3-odstotna). Rast cen industrijskih proizvodov predelovalnih dejavnosti je bila letos v Sloveniji v primerjavi s pomembnejšimi trgovinskimi partnericami zelo podobna.

Slabšanje cenovne konkurenčnosti se je avgusta umirilo tudi v večini ostalih članic EMU. Ker se je v Sloveniji pričela medletna rast cen življenjskih potrebščin umirjati nekoliko prej kot v drugih članicah EMU, avgusta Slovenija ni bila več med članicami z najvišjim poslabšanjem cenovne konkurenčnosti (gl. sliko). Potem, ko je bilo poslabšanje cenovne konkurenčnosti lani večje le na Irskem, je letos še v štirih ostalih članicah.

Slika 25: Realni efektivni tečaji članic EMU, deflacirani s HICP

Plačilna bilanca

Avgusta se je nadaljevala razmeroma hitra rast primanjkljaja na **tekočem računu plačilne bilance**. Mesečni primanjkljaj je avgusta znašal 250 mio EUR in je bil najvišji letos, v osmih mesecih pa je presegel 1,5 mrd EUR, kar je 878 mio EUR več kot v istem obdobju lani. K povečanju primanjkljaja tekočih transakcij je

avgusta, podobno kot v celotnem obdobju, največ prispeval višji primanjkljaj v trgovinski bilanci, višja sta bila tudi primanjkljaja v bilanci faktorskih dohodkov in v bilanci tekočih transferjev, naraščajoči presežek v storitveni bilanci pa je blažil poslabšanje zunanjega ravnovesja.

Trgovinski primanjkljaj je avgusta znašal 270 mio EUR, kar je največ letos, ob postopni upočasnitvi rasti blagovnega izvoza in višjih vrednosti neto uvoza nafte in derivatov je v vseh osmih mesecih precej presegal lanske vrednosti. Pri tem so poslabšani pogoji menjave po naši oceni k povečanju trgovinskega primanjkljaja prispevali 54,1 % (ocena za sedem mesecev). V regionalni strukturi se je povečeval primanjkljaj v blagovni menjavi z državami EU in zmanjševal presežek z nečlanicami EU.

Presežek v storitveni bilanci je bil avgusta sicer nekoliko nižji kot lani, na medletni ravni pa se je povečal za 194,7 mio EUR, na 1.070,5 mio EUR. Pri večjem neto izvozu transporta se je predvsem okreplil presežek v cestnem in zračnem transportu. Neto priliv od potovanj se je medletno nekoliko znižal. Primanjkljaj v menjavi skupine ostalih storitev se je medletno znižal, večinoma zaradi večjega neto izvoza konstrukcijskih storitev in storitev posredovanj.

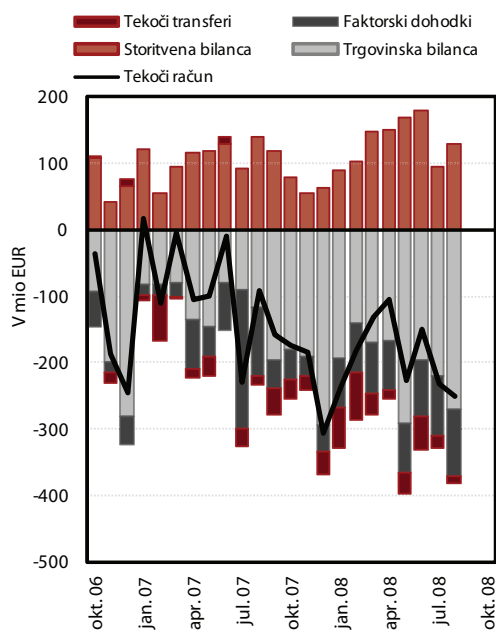
Primanjkljaj v bilanci faktorskih dohodkov (645 mio EUR) je bil v osmih mesecih višji za 92 mio EUR, glede na primerljive lanske vrednosti pa je bila rast izrazitejša v prvi polovici leta. Drugo leto zapored so k temu največ prispevale neto plačane obresti tujini, saj so plačane obresti tujini kot posledica močnega zadolževanja in naraščajočih obrestnih mer naraščale hitreje od prejetih obresti na posojila, dana tujini. V strukturi so neto plačila obresti poslovnih bank v osmih mesecih letos predstavljala 63,2 % celotnih neto plačanih obresti iz naslova kreditov (v istem obdobju lani 59,8 %). Primanjkljaj v bilanci tekočih transferjev (293 mio EUR) je bil medletno višji za 143 mio EUR in je bil skoraj v celoti posledica višjega primanjkljaja državnega sektorja. Poleg neto proračunskega primanjkljaja državnega proračuna RS v odnosu do proračuna EU so k višjemu primanjkljaju prispevali predvsem drugi transferi državnega sektorja.

Tabela 5: **Plačilna bilanca**

I-VIII 2008, v mio EUR	Prilivi	Odlivi	Saldo ¹	Saldo, I-VIII 2007
Tekoče transakcije	18.440,6	19.953,2	-1.512,5	-634,0
-Blagovna menjava (FOB)	13.725,0	15.370,3	-1.645,4	-807,4
-Storitve	3.386,4	2.315,9	1.070,5	875,8
-Dohodki od dela in kapitala	827,0	1.471,8	-644,7	-552,7
Tekoči transferi	502,2	795,1	-292,9	-149,8
Kapitalski in finančni račun	5.355,5	-3.562,4	1.793,1	799,7
-Kapitalski račun	154,5	-187,5	-33,0	-20,3
-Kapitalski transferi	151,6	-183,1	-31,5	-18,6
-Patenti, licence	2,9	-4,4	-1,5	-1,7
-Finančni račun	5.201,0	-3.374,9	1.826,1	820,0
-Neposredne naložbe	874,5	-713,5	161,0	-170,0
-Naložbe v vrednostne papirje	690,9	-1.579,4	-888,5	-1.474,6
-Finančni derivativi	0,0	5,2	5,2	-10,6
-Ostale naložbe	3.605,9	-1.087,2	2.518,7	2.308,0
-Terjatve	36,3	-1.078,4	-1.042,1	-3.833,5
-Obveznosti	3.569,6	-8,8	3.560,8	6.141,5
-Mednarodne denarne rezerve	29,7	0,0	29,7	167,2
Statistična napaka	0,0	-280,6	-280,6	-165,6

Viri: BS. Opomba: ¹negativni predznak v saldu pomeni presežek uvoza nad izvozom pri tekočih transakcijah ter povečanje imetij pri kapitalskih transakcijah in zunanji poziciji centralne banke.

Slika 26: **Komponente salda tekočega računa plačilne bilance**

Vir: BS.

Finančne transakcije s tujino (brez mednarodnih denarnih rezerv) so v osmih letošnjih mesecih dosegle 1.796,4 mio EUR neto pritoka kapitala (v istem obdobju lani 652,8 mio EUR). Med finančnimi obveznostmi do tujine so v osmih mesecih prevladovala posojila v banke (2.043 mio EUR), ki so letos v tujini najele za 342,2 mio EUR več posojil kot v istem lanskem obdobju. To je zlasti posledica večje finančne transakcije v juniju – črpanja kratkoročnih kreditov v višini 817,8 mio EUR. Kratkoročno zadolževanje bank, ki je posledica zaostrenih pogojev na mednarodnih finančnih trgih, se je v osmih letošnjih mesecih tako povečalo za 890,7 mio EUR, kar je vplivalo na povišanje deleža kratkoročnih obveznosti bank do tujine. Kljub okrepljenemu zadolževanju v preteklih treh mesecih so se podjetja v osmih mesecih (379 mio EUR) na medletni ravni zadolžila nekoliko manj. Povečal pa se je priliv tujih neposrednih naložb v Sloveniji (875 mio EUR, kar je 207 mio EUR več kot v istem lanskem obdobju), vendar iz naslova večjih obveznosti hčerinskih podjetij do matičnih podjetij v tujini.

Pri terjatvah do tujine so prevladovala portfeljske naložbe (1.579,4 mio EUR), neposredne naložbe (713,5 mio EUR) in kratkoročni komercialni krediti (510,1 mio EUR). V strukturi portfeljskih naložb prevladujejo dolžniški vrednostni papirji. Julija in avgusta so poslovne banke prodajale tuje vrednostne papirje, umirile pa so se tudi njihove naložbe v instrumente denarnega trga. Naložbe domačih poslovnih bank v tuje vrednostne papirje in instrumente denarnega trga so se v osmih mesecih tako medletno precej znižale. Znižale so se tudi portfeljske naložbe ostalih sektorjev (med katerimi prevladujejo podjetja), kar je posledica negativnih gibanj na kapitalskih trgih. Po julijski večji investiciji v tujino (208,1 mio EUR) so bile naložbe v tujino avgusta najnižje letos (22,2 mio EUR), v osmih mesecih pa je bil njihov obseg nižji kot v istem obdobju lani. Znižale so se naložbe lastniškega kapitala, precej manjše je bilo tudi financiranje povezanih tujih podjetij. Povečanje kratkoročnega komercialnega kreditiranja tujine je tudi posledica upočasnjene gospodarske rasti v tujini.

Poleg bruto zunanjega dolga, ki je konec avgusta znašal 40 mrd EUR, Slovenija nekoliko počasneje povečuje tudi dolžniške terjatve do tujine. V primerjavi z letom 2007 se je bruto zunanji dolg povečal za 15,0 %, bruto terjatve pa za 10,3 %. Neto zunanji dolg se je

v primerjavi s koncem leta 2007 povečal za 2,3 mrd EUR in je konec avgusta znašal 8,5 mrd EUR (22,5 % ocenjenega BDP iz Jesenske napovedi gospodarskih gibanj 2008).

Finančni trgi

Podatki do avgusta kažejo, da so dogodki, povezani z mednarodno finančno krizo, že vplivali na gibanja na slovenskem finančnem trgu. Pogoji dolžniškega financiranja nebančnega sektorja so se pri domačih bankah precej zaostri. Občutno so porasle aktivne obrestne mere, banke pa so se zaradi pomanjkanja virov na mednarodnih trgih ponovno bolj odvisne od domačih virov (prihrankom prebivalstva). Ti pa so v precej bolj omejenem obsegu in v veliki meri krajših ročnosti, kot so bili v preteklosti tuji viri, zato so prisiljene tudi selekcionirati kreditno aktivnost in skrajševati ročnost posojanja. Mednarodna finančna kriza je vplivala tudi na razpoložanje vlagateljev na Ljubljanski borzi, kjer je osrednji indeks po visoki lanski rasti v devetih mesecih letos ob precej večji volatilnosti kot v povprečju zadnjih let izgubil skoraj polovico vrednosti.

Umirjanje kreditne aktivnosti domačih bank se je nadaljevalo tudi avgusta. Medletna stopnja

Tabela 6: Kazalci finančnih trgov

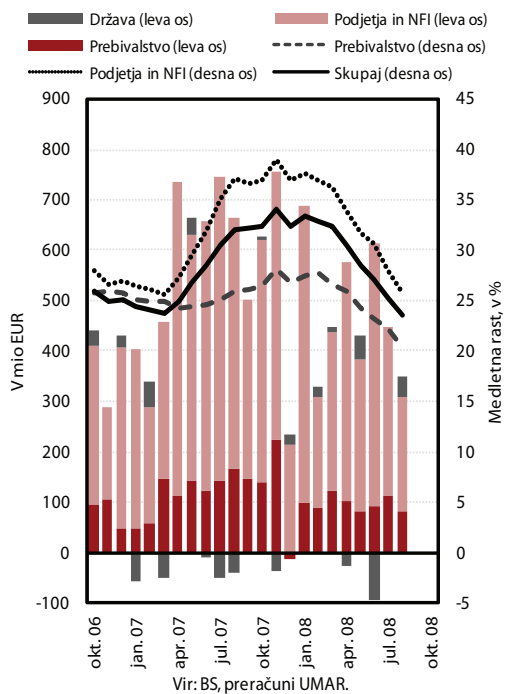
	Nominalni zneski, v mrd EUR		Nominalna rast kreditov, v %		
	31. XII 2007	31. VII 2008	31. VII 2008/ 30. VI 2008	31. VII 2008/ 31. XII 2007	31. VII 2008/ 31. VII 2007
Kreditni skupaj	26,7	30,5	1,2	14,1	23,6
Kreditni podjetjem in DFO	19,3	22,4	1,0	15,3	25,6
Kreditni državi	0,5	0,5	8,4	-0,9	-3,3
Kreditni prebivalstvu	6,8	7,6	1,1	11,5	20,2
Potrošniški	2,7	2,9	0,5	5,1	11,4
Stanovanjski	2,6	3,2	1,8	18,7	30,4
Ostalo	1,4	1,6	0,8	10,4	18,9
Bančne vloge skupaj	12,5	13,3	0,8	6,4	9,4
Čez noč	5,4	5,4	1,0	0,1	-3,4
Kratkoročno vezane	5,1	5,5	-0,6	6,8	16,4
Dolgoročno vezane	1,3	1,6	5,4	25,8	27,2
Vloge na odpoklic	0,8	0,9	1,1	15,3	33,6
Vzajemni skladi	2,9	2,2	-1,3	-25,3	-23,4

Viri: Bilten BS, ATPV, preračuni UMAR.

rasti kreditov bank domačim nebančnim sektorjem je tako upadla že sedmi mesec zapored in bila s 23,6 % na najnižji ravni po maju 2006, kljub temu pa še vedno za skoraj 1,5-krat presega povprečje v EMU, ki je bilo na ravni 9,5 %. Umirja se rast kreditov podjetjem in NFI, pa tudi kreditov prebivalstvu. V valutni strukturi se precej hitreje umirja rast deviznih kreditov, ki se je v primerjavi z začetkom leta več kot prepolovila, kar je najverjetneje posledica spremenjenih navad kreditojemalcev, ki vse večji pomen pripisujejo tudi tečajnemu tveganju, saj se nasprotno razlika med EURIBOR-jem in LIBOR-jem, vezanim na CHF (večina deviznih kreditov je v CHF), od maja dalje ohranja na najvišjih ravneh v zadnjih dvanajstih mesecih. Domači nebančni sektor se je v osmih mesecih letos doma zadolžil v višini 3.754,3 mio EUR, kar je že za dobrih 15 % manj kot v primerljivem obdobju lani.

je 6 o. t. manj kot ob koncu lanskega leta. To umirjanje pa je še vedno posledica visoke osnove, saj so neto tokovi tovrstnih kreditov v osmih mesecih letos dosegli vrednost 499,5 mio EUR (63,6 % celotnega neto zadolževanja prebivalstva), kar je za dobrih 5 % več kot v primerljivem obdobju lani. Vendar pa se ta rast iz meseca v mesec znižuje. Občutneje pa se je umirilo zadolževanje pri domačih bankah v obliki potrošniških kreditov, ki je bilo za več kot polovico manjše od primerljivega obdobja lani. Stanovanjsko zadolževanje se še hitreje umirja v celotnem evrskem območju, kjer se je medletna rast v primerjavi s koncem preteklega leta skoraj prepolovila in s 4 % dosegla najnižjo raven, odkar imamo primerljive podatke (december 2003), kljub temu pa tovrstni krediti predstavljajo dobrih 70 % vseh kreditov prebivalstva, v Sloveniji pa je ta delež 41,7-odstoten.

Slika 27: Neto tokovi in rast kreditov domačih bank domačim nebančnim sektorjem

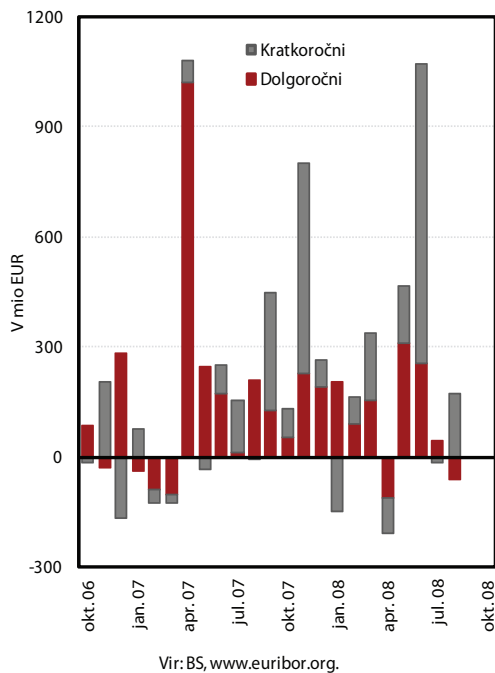
Medletna rast kreditov prebivalstvu se je v avgustu spustila na 20,2 %, kar je najnižja raven, odkar imamo primerljive podatke. Glavni vir rasti še naprej ostajajo stanovanjski krediti, vendar pa se njihova rast postopoma umirja in je bila konec avgusta 30,4-odstotna, kar

Podjetja in NFI so v osmih mesecih letos neto najemala kredite pri domačih bankah v višini 2.973,4 mio EUR, kar je za petino manj od primerljivega obdobja lani. Največji upad je beležilo zadolževanje za ostale namene, ki je bilo s 256,7 mio EUR skoraj polovico nižje od primerljivega obdobja lani, to pa je najverjetneje posledica manjše prevzemne aktivnosti kot v preteklem letu. Precejšnje umirjanje pa je zaznati tudi na strani zadolževanja za obratna sredstva, saj so neto tokovi v osmih mesecih letos z 1.756,4 mio EUR za slabo četrtino zaostali za tovrstnim zadolževanjem v istem obdobju lani, umirjanje tovrstnega zadolževanja pa povezujemo predvsem z občutnim umirjanjem rasti proizvodne aktivnosti podjetij. Precej manjši obseg umirjanja kaže neto zadolževanje za investicije, ki je bilo z 960,2 mio EUR le za dober odstotek nižje kot v primerljivem obdobju lani.

Kljub temu, da se je zadolževanje podjetij na tujem v zadnjih mesecih nekoliko okrepilo, pa še naprej ostaja manj pomemben dejavnik financiranja, saj je s 378,5 mio EUR (5,0 % manj kot v istem obdobju lani) predstavljalo dobro desetino celotnega neto zadolževanja podjetij in NFI. V nasprotju s podjetji in NFI pa je tovrstno zadolževanje precej pomemben vir financiranja bančnega sektorja. Banke so se v osmih mesecih letos neto zadolžile v višini 2.042,7 mio EUR, kar je za petino več kot v istem obdobju lani. Finančna kriza je vplivala na pogoje financiranja, ki so se precej zaostрили.

Poleg dviga obrestnih mer se je poslabšala tudi ročnost zadolževanja, saj imajo banke pretežno dostop le do kratkoročnih virov, ki so v osmih mesecih letos predstavljali kar 56,1 % celotnega neto zadolževanja bank, v istem obdobju lani pa je bil ta delež le 15,0-odstoten.

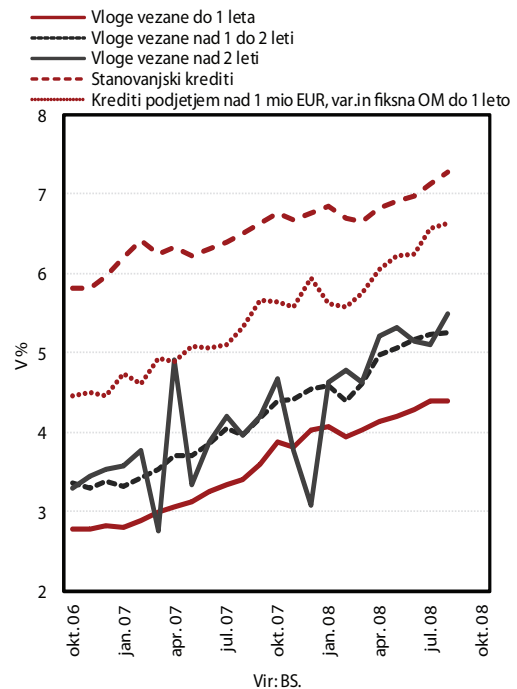
Slika 28: Obseg in struktura neto zadolževanja bank v tujini

Zaradi zaostrovanja razmer na medbančnem trgu so domače banke bolj odvisne od prihrankov prebivalstva, k čemur so pristopile z intenzivno obrestno politiko. Tako so letos najbolj (povprečno za 1,6 odstotne točke) porasle dolgoročne obrestne mere, kar je precej okrepilo rast dolgoročnih vlog, ki so na medletni ravni beležile 27,2-odstotno rast, samo v zadnjih petih mesecih pa je bila rast kar 21,8-odstotna. Tako visoka rast se je napajala predvsem iz kratkoročnih vlog in vpoglednih vlog, kjer so medletne stopnje rasti upadle oziroma bile celo negativne. Najverjetneje pa se je med bančne depozite prelil tudi del sredstev iz vzajemnih skladov. Vzajemni skladi domačih upravljalcev so namreč v osmih mesecih letos beležili neto odliv v višini 131,8 mio EUR, medtem ko so v istem obdobju lani beležili neto prilive kar v višini 345,9 mio EUR. Le skladi denarnega trga so letos beležili neto

prilive, kar je posledica njihove naložbene politike, saj imajo praktično vsa svoja sredstva naložena v najbolj varnih in likvidnih naložbah. Visoki neto odlivi pa so bili le manjši vzrok za letošnji četrtinski upad sredstev v upravljanju vzajemnih skladov domačih upravljalcev, več kot štiri petine celotnega upada je namreč posledica nižje vrednosti naložb vzajemnih skladov.

Slika 29: Gibanje domačih obrestnih mer

Negativna gibanja na Ljubljanski borzi so se nadaljevala tudi v tretjem četrtletju letos (-21,4 %), ko se je upadanje vrednost delnic na Ljubljanski borzi ponovno okrepilo. Velik del upada je posledica septembrskega zaostrovanja razmer na praktično vseh kapitalnih trgih, ko je prišlo do razmaha finančne krize, saj je vrednost osrednjega indeksa Ljubljanske borze (SBI20) v tem mesecu upadla za 16,2 %, kar je največji mesečni upad v zadnjih desetih letih. Njegova volatilitnost se je letos močno okrepila. Potem ko je bil v obdobju od leta 2000 do leta 2007 povprečen dnevni prirast oz. upad indeksa na ravni 0,5 %, pa se je letos povprečen prirast (do 27.10.) okrepil na 1,3 %, upad pa na 1,5 %. Tržna kapitalizacija delnic je sicer v tretjem četrtletju beležila manjši upad od borznega indeksa, kar

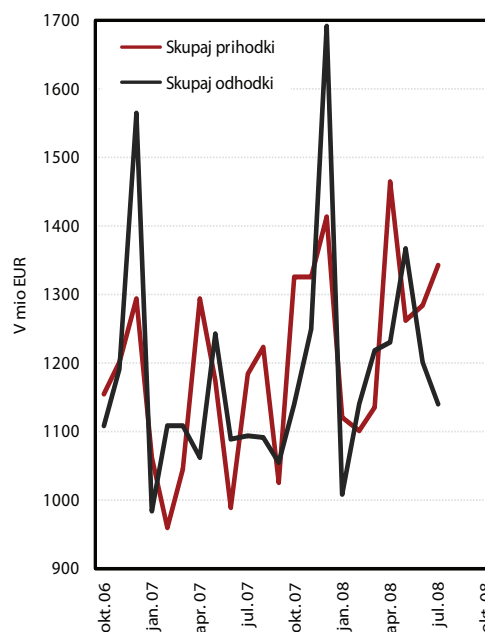
pa je v veliki meri posledica uvrstitve delnic ene izmed družb, ki je pod nadzorom države na Ljubljansko borzo. Promet na Ljubljanski borzi še naprej upada in je v tretjem četrtletju letos s 196,5 mio EUR dosegel najnižjo vrednost v zadnjih treh letih. Na medletni ravni je bil nižji za dobrih 70 %, največji upad je beležilo trgovanje z delnicami, ki je bilo nižje za skoraj tri četrtine, občutno pa je upadel tudi promet z investicijskimi skladi (62,4 %) in obveznicami (57,8 %). Četrtletni upad indeksov je bil na pomembnejših kapitalskih trgih nižji kot na Ljubljanski borzi, kar je bilo predvsem posledica nekoliko drugačnih gibanj v juliju in avgustu, ko se je vrednost nekaterih indeksov tudi nekoliko okrepila. Vrednost indeksa MSCI world, merjenega v evrih, je v tretjem četrtletju upadla le za 5,4 %. Tako nizek padec je v določeni meri tudi posledica krepitve dolarja do evra (glej Slika 3), ki se je v tem obdobju okrepil za dobro desetino. Negativna gibanja so se v oktobru le še okrepila, kar je posledica širjenja finančne krize tudi na druge sektorje gospodarstva. Oktobra je izmed pomembnejših borznih indeksov najvišji upad beležil indeks tokijske borze NIKKEI225, ki je do 29. 10. izgubil 23,8 % vrednosti, vrednost indeksa MSCI world pa je upadla za 10,3 %.

Javne finance

V prvih sedmih mesecih letošnjega leta so bili **javnofinančni prihodki** za 13 % večji kot v enakem obdobju lani. Javnofinančni prihodki po konsolidirani bilanci⁴ Ministrstva za finance (po metodologiji denarnega toka) so znašali 8,7 milijard EUR, rast pa je bila v prvih sedmih mesecih letos več kot dvakrat večja kot v primerljivem obdobju lani, ko je znašala 5,3 %. Javnofinančni prihodki se v letošnjem letu oblikujejo po nekoliko spremenjenem davčnem sistemu in davčnih instrumentih, na njihov nominalni obseg pa so v prvih sedmih mesecih vplivala še ugodna makroekonomska gibanja, del povišanja pa je tudi posledica povišane inflacije. Pri davku na dohodek pravnih oseb so se spremenile davčne olajšave in znižala zakonsko določena davčna stopnja. Z dopolnitvami zakona o

dohodnini so se povečale splošne olajšave v nižjih dohodkovnih razredih kot ukrep zmanjševanja obremenitev teh zavezancev. Davek na izplačane plače se letos plačuje zadnje leto po zelo znižanih davčnih stopnjah. Med javnofinančnimi prihodki so se v prvih sedmih mesecih najbolj povečali prihodki od dohodnine (33,4 %), kjer se izraziteje kot prihodki iz davka od plač iz zaposlitve povečujejo prihodki od drugih podvrst dohodnine (obresti, dividende) in prihodki od davka na dohodek pravnih oseb (15,3 %). Domači davki na blago in storitve so se povečali nekoliko počasneje kot skupni prihodki (11,8 %), medtem ko so dosegli prihodki od prispevkov za socialno varnost nekoliko nižjo rast (11,5 %).

Slika 30: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

Vir: MF, preračuni UMAR.

Rast **vplačil davkov in prispevkov** se v prvih devetih mesecih sicer še nadaljuje, vendar je opazno rahlo umirjanje. Po podatkih o vplačilih davkov in prispevkov za socialno varnost⁵ so se davki in prispevki za socialno varnost v prvih devetih mesecih glede na enako

⁴ Konsolidirana bilanca vključuje prihodke in odhodke državnega proračuna in občinskih proračunov ter prihodke in odhodke pokojninske ter zdravstvene blagajne

⁵ Obdelava Poročila o razporejenih javnofinančnih prihodkih in kritju v obdobju januar-september 2008.

Tabela 7: Konsolidirani javnofinančni prihodki in odhodki

	2007			2008	
	v mio EUR	v % BDP	Rast v %	VII 08/ VII 07	I-VII 08/ I-VII 07
Prihodki - skupaj	14.006,1	40,6	8,1	13,5	13,0
-Davčni prihodki	12.757,9	37,0	8,5	15,0	13,3
-Davki na dohodek in dobiček	2.917,6	8,5	6,7	76,6	25,6
-Prispevki za socialno varnost	4.597,9	13,3	8,7	12,3	11,5
-Domači davki na blago in storitve	4.498,6	13,1	10,3	0,0	11,8
-Prejeta sredstva iz EU	347,9	1,0	-0,1	165,4	6,6
Odhodki - skupaj	13.915,5	40,4	5,4	4,1	8,0
-Plače in drugi izdatki zaposlenim	3.276,9	9,5	3,0	6,6	4,6
-Izdatki za blago in storitve	2.212,2	6,4	6,7	21,7	17,1
-Transferi posameznikom in gospodinjstvom	5.093,3	14,8	4,6	8,8	7,0
-Investicijski odhodki	1.130,5	3,3	25,4	7,6	20,0
-Investicijski transferi	334,3	1,0	-17,4	-2,2	3,1
-Plačila sredstev v proračun EU	355,9	1,0	23,6	-20,3	21,0

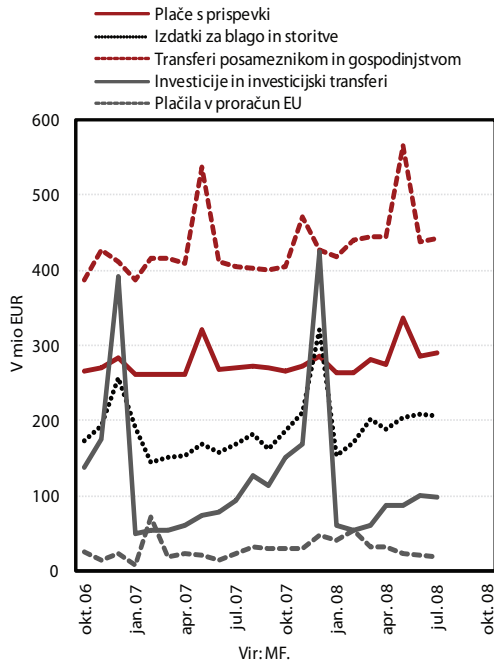
Vir: MF, preračuni UMAR.

obdobje lani povečali za 12,1 % (v enakem obdobju lani je bila rast 6,7–odstotna). Po opravljenih poračunih davka od dohodka pravnih oseb po zaključnih računih za lansko leto, se v zadnjih mesecih, ko se davek plačuje v bolj enakomernih mesečnih akontacijah, umirja rast prihodkov od tega davka; v obdobju devetih mesecev so se prihodki iz tega davka povečali za 14,8 %. Na rahlo umirjanje kaže tudi gibanje domačih davkov, ki so se v devetih mesecih povečali za 11,2 %. Del upočasnitve povezujemo z umiritvijo gospodarske aktivnosti, del pa je treba pojasniti z lanskimi spremembami zakona o davku na dodano vrednost in z lanskimi spremembami trošarinskih stopenj, ki niso veljale celo leto, kar je oboje vplivalo na čas, ko so bili davki lani vplačani. Najbolj stabilno rastejo prihodki od prispevkov za socialno varnost, ki imajo skozi vsa mesečna obdobja rast okoli 11,4 %. Sedanja devetmesečna gibanja javnofinančnih prihodkov kažejo, da bodo, ob nadaljevanju dosedanjih gibanj, ob koncu leta javnofinančni prihodki glede na predvidene prihodke v rebalansiranih proračunih in finančnih načrtih ZPIZ in ZZZS nekoliko preseženi. Najbolj pri dohodnini, nekoliko manj pa pri davku na dodano vrednost in pri davku na dohodek pravnih oseb ter pri prispevkih za socialno varnost.

Po konsolidirani bilanci za prvih sedem mesecev letos je Ministrstvo za finance izkazalo za 8 % več **javnofinančnih odhodkov** kot v enakem obdobju lani. Javnofinančni odhodki v prvih sedmih mesecih letos so znašali 8,3 milijarde EUR, rast pa je bila rahlo večja kot v enakem obdobju lani, ko je znašala 4,9 %. V ekonomski strukturi odhodkov so se v tem obdobju glede na enako lansko obdobje najbolj povečala sredstva, ki so bila plačana v proračun EU in sicer za 21 %, sledijo izdatki za investicije in investicijske transferne (17,4 %) ter izdatki za blago in storitve (17,1 %). Izdatki za transferne posameznikov in gospodinjstvom so se povečali za 7 %. Po spremembi zakona, ki je uvedel usklajevanje transferov (razen pokojnin) z inflacijo, je bila junija sprejeta novela zakona, ki je uvedla usklajevanje transferjev (razen pokojnin) dvakrat letno (tudi julija). Izdatki za plače in prispevke zaposlenih so se v obdobju sedmih mesecev povečali le za 4,6 %, subvencije pa za 6,8 %. Izdatki za obresti in drugi izdatki (zniževanje davka na izplačane plače) pa so se glede na enako lansko obdobje zmanjšali.

Poročilo o izvrševanju državnega proračuna v prvi polovici leta kaže, da na odhodkovni strani državnega proračuna do konca leta ne bo bistvenih odstopanj od odhodkov,

Slika 31: Pomembnejši konsolidirani javnofinančni odhodki

predvidenih po rebalansu proračuna, razen nekaterih prerazporeditev sredstev, predvsem pri transferih posameznikom in gospodinjstvom. Tveganje za javnofinančne odhodke predstavlja še nekoliko hitrejša nominalna rast vseh plač, ki bo terjala tudi več sredstev za usklajevanje izdatkov pokojninskega sistema (v novembru 2008), ki bo posredno vplivala tudi na višino transferov državnega proračuna v pokojninsko blagajno. Septembra je bil po posebnem zakonu izplačan draginjski dodatek za upokojene z nizkimi pokojninami. Tveganje, ki je povezano z vsemi javnofinančnimi odhodki, pa se nanaša še na usklajevanje plač zaposlenih v javnem sektorju na podlagi zakona o odpravi plačnih nesorazmerij. Tveganje za realizacijo državnega proračuna letos predstavlja realizacija črpanja sredstev iz proračuna EU. Po prvi objavi MF je bil na strani odhodkov v obdobju januar–avgust rebalans proračuna realiziran 59,1-odstotno, rebalansiran finančni načrt ZZZS 62,8-odstotno, rebalansiran finančni načrt ZPIZ pa 65,8-odstotno. Odhodki občinskih proračunov so bili v obdobju prvih sedmih mesecev realizirani z dobro polovico.

Okvir 4: Prihodki, izdatki in saldo sektorja država

Statistični urad Slovenije je septembra objavil revidirane podatke o temeljnih kategorijah sektorja države za obdobje 2004–2007, ki so z novo oceno agregatov države za leto 2007 namesto prvotne letne ocene primanjkljaja sektorja država (-0,1 % BDP) izkazali presežek v višini 0,5 % BDP. Sprememba ocene izhaja predvsem iz revizije ocene davka na dohodek pravnih oseb za leto 2007, ki je po zaključnih računih dosegla precej višjo obračunano vrednost od spomladi ocenjene.

Saldo sektorja država je bil prvič po letu 1995⁶ pozitiven in je ocenjen na 0,5 % BDP, kar pomeni glede na leto poprej izboljšanje salda države za 1,7 o. t. BDP. Glede na leto poprej sta se zmanjšala delež celotnih prihodkov sektorja država in delež celotnih odhodkov sektorja država v BDP. Ker je bilo znižanje na strani odhodkov države izdatnejše od znižanja na strani prihodkov, je sektor države leto zaključil s pozitivno bilanco.

Tabela 7: Prihodki, izdatki in primanjkljaj sektorja država, v % BDP

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	Sprememba 2006–2007, v o. t.
skupaj prihodki (v % BDP)	43,0	43,6	43,9	43,7	43,6	43,8	43,3	42,9	-0,4
skupaj izdatki (v % BDP)	46,7	47,6	46,3	46,4	45,8	45,2	44,5	42,4	-2,1
Primanjkljaj (neto izposojanje (-); v % BDP)	-3,7	-4,0	-2,5	-2,7	-2,2	-1,4	-1,2	0,5	-1,7

Viri: SURS, preračuni UMAR.

Prihodki sektorja države so se v letu 2007 oblikovali na podlagi spremenjene davčne zakonodaje, njihova rast pa je bila vzpodbujena z ugodnimi makroekonomskimi gibanji, deloma pa je tudi posledica višje inflacije. V letu 2007 so prihodki sektorja države ocenjeni na 14,8 milijarde EUR, glede na leto poprej so se nominalno povečali za 10,2 %. Njihov

⁶Odkar se ugotavljajo rezultati države na podlagi metodologije nacionalnih računov.

delež v BDP je znašal 42,9 % BDP in se je glede na leto poprej zmanjšal za 0,4 % BDP, zaradi spremenjene davčne zakonodaje in makroekonomskih gibanj pa se je nekoliko spremenila tudi njihova struktura. Po posameznih kategorijah prihodkov se je delež tekočih davkov na dohodke in premoženje povečal za 0,4 % BDP. V tem se je delež obračunane dohodnine v BDP rahlo zmanjšal (za 0,1 o. t. BDP), deloma zaradi spremenjene davčne zakonodaje, deloma pa zaradi zaostajanja mase plač za rastjo BDP. Zmanjšanje deleža dohodnine v BDP pa je ublažil tudi poračun dohodnine, ki je bil v letu 2007 pozitiven (11 milj EUR) v letu prej pa negativen (-155 milj.EUR). Delež obračunanega davka na dohodek pravnih oseb se je povečal za 0,4 o. t. BDP. Davek je bil obračunan na podlagi nove davčne zakonodaje, po kateri se je sicer znižala zakonska davčna stopnja s 25 % na 23 %, vendar so se istočasno zmanjšale davčne olajšave (za 26 %), kar je skupaj s povečanjem dohodka pravnih oseb še povečalo davčno osnovo, ki se je v letu 2007 glede na leto 2006 povečala za 28,6 %. Glede na leto 2006 se je obračunani davek na dohodek pravnih oseb povečal za 26,2 %. V deležu so se v letu 2007 povečali še prihodki iz obresti (za 0,1 % BDP) in prihodki iz kapitalskih transferov (za 0,2 % BDP).

Deleži preostalih kategorij prihodkov so se zmanjšali. Za 0,3 % BDP se je zmanjšal delež prihodkov od obračunanih prispevkov za socialno varnost. Prispevki za socialno varnost so ob nespremenjenih stopnjah prispevkov sledili rasti plač, ki pa je v letu 2007 zaostajala za gospodarsko rastjo. Zmanjšal se je tudi delež davkov na proizvodnjo in uvoz in sicer za 0,2 % BDP. Med njimi se je, zaradi učinka postopnega zniževanja davka na izplačane plače in počasnejše rasti plač od rasti bruto domačega proizvoda, zmanjšal delež tega davka za 0,3 o. t. BDP. Delež obračunanih trošarin v BDP se je povečal za 0,1 o. t. BDP predvsem zaradi povečanih trošarinskih stopenj na tobačne izdelke sredi leta in prilagajanja višine trošarin za naftne derivate gibanju cen nafte med letom 2007. Rast obračunanega davka na dodano vrednost je sledila gospodarski rasti in ohranila delež v BDP iz preteklega leta. Za 0,3 % BDP so se zmanjšali tudi prihodki iz drugih tekočih transferov.

Odhodki sektorja države so v letu 2007 ocenjeni na 14,6 milijard EUR, glede na leto 2006 so se povečali za 5,9 %. Njihov delež v BDP je znašal 42,4 % BDP in se je glede na leto 2006 zmanjšal za 2,1 o. t. BDP, kar je največje znižanje po letu 2001. Deleži v BDP so se zmanjšali vsem kategorijam odhodkov razen subvencijam, bruto investicijam in kapitalskim transferom, ki se v letu 2007 niso spremenili. Najbolj se je zmanjšal delež socialnih nadomestil v denarju (za 1 o. t. BDP). Polovico zmanjšanja te kategorije je odpadlo na sredstva za pokojnine, polovico pa na druge socialne transfere, zaradi uveljavitve enotnega mehanizma njihovega usklajevanja z inflacijo (razen pokojnin). Nadalje se je za 0,6 o. t. BDP zmanjšal delež sredstev za zaposlene, zaradi upočasnjene stopnje rasti števila zaposlenih v sektorju država (0,3 %) in nizke rasti plač na zaposlenega v javnem sektorju v letu 2007 (0,5 %). Deleža vmesne porabe in drugih tekoči transferjev v BDP sta se v letu 2007 znižala vsak za 0,3 o. t. BDP. Za 0,1 o. t. BDP sta se zmanjšala še delež sredstev za obresti in delež sredstev za druge davke na proizvodnjo, in sicer zaradi postopnega ukinjanja davka na izplačane plače.

*Po podatkih Ministrstva za finance so **vplačila v EU proračun**⁷ do konca septembra dosegla 72 % planiranih vplačil, **črpanje** pa okoli 30 % predvidenih izplačil. Pri vplačilih v EU proračun lahko sklepamo, da bo realizacija v letošnjem letu na ravni planirane v rebalansu proračuna RS. V prvih štirih mesecih so bila vplačila v EU proračun nekoliko višja, saj lahko Evropska komisija v prvem četrtletju od držav članic zahteva višja vplačila v EU proračun, ki so sicer dokaj stabilna. Običajno je tudi, da je v prvih mesecih črpanje sredstev iz EU proračuna*

nekoliko nižje, najvišja črpanja pa so realizirana v zadnjem četrtletju. Zato so v proračunu RS v prvih mesecih nastali veliki primanjkljaji iz naslova evropskih sredstev, ki jih nista ublažila niti dva večja presežka v juniju in avgustu, ko je bilo večje črpanje sredstev iz skupne kmetijske politike. Tako po podatkih konec septembra proračun RS izkazuje negativno neto pozicijo do proračuna EU v višini 37 mio EUR. Po podatkih Ministrstva za finance je bilo do konca septembra črpanih 233,8 mio EUR sredstev⁸, kar je približno toliko kot v enakem

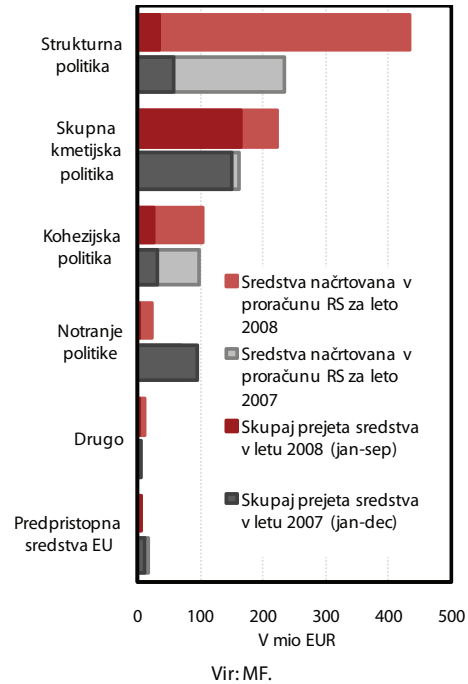
⁷ Največji del sredstev, ki jih Slovenija vplačuje v proračun EU, so sredstva iz naslova BND, ki so v letu 2007 predstavljala kar 55 % vseh sredstev, sledijo sredstva iz naslova DDV, plačila tradicionalnih lastnih virov in sredstva iz naslova popravka v korist Združenega kraljestva. Plačila tradicionalnih lastnih virov zajemajo plačila iz naslova carin ter iz naslova posebnih davščin pri uvozu kmetijskih proizvodov in živil in se obravnavajo kot neposredni prihodek proračuna EU.

⁸ Podatki ne zajemajo vseh sredstev, ki jih Slovenija prejme iz proračuna EU, temveč le tista, ki grejo skozi proračun RS. Evropska komisija namreč sredstva nakazuje tudi neposredno končnim upravičencem. Podatke o celotnih sredstvih, ki so bila v posameznem letu nakazana iz proračuna EU v Slovenijo, pa po koncu proračunskega obdobja objavi Evropska komisija.

obdobju lani, s tem da je bila v letu 2007 realizacija črpanja le 60-odstotna glede na načrtovana sredstva. Na področju strukturnih skladov in kohezijske politike je uveljavljen sistem zalaganja sredstev, kar pomeni, da se projekti najprej financirajo iz proračuna RS, tako slovenska udeležba kot tudi evropski del, ki pa se potem na podlagi predloženih dokumentov o upravičeni porabi sredstev povrne v državni proračun RS iz sredstev proračuna EU. Tako pri povračilih sredstev iz proračuna EU, predvsem na področju strukturnih skladov, lahko prihaja tudi do večjih zamikov. Sredstva iz strukturnih skladov iz prejšnje finančne perspektive se lahko črpajo še do konca leta 2008. Po podatkih Službe Vlade RS za lokalno samoupravo in regionalno politiko (SVLR), ki spremlja in analizira črpanje sredstev iz strukturnih in kohezijskih skladov v celotnem programskem obdobju 2004–2006, so bila konec junija 2008 že dodeljena in tudi porabljena skoraj vsa sredstva (99 %), ki so bila Sloveniji dodeljena v prejšnji finančni perspektivi, medtem ko je bilo povrnjenih iz EU proračuna 86 % teh sredstev. Podatki pa kažejo, da bodo do konca leta 2008 povrnjena sredstva v celoti in bo torej črpanje EU sredstev iz stare finančne perspektive iz naslova strukturnih skladov 100-odstotno⁹. Sredstva kohezijskih skladov pa se lahko črpajo še do leta 2010. Po podatkih SVLR so tudi ta sredstva že v celoti dodeljena, medtem

ko je njihova poraba zaradi narave financiranja projektov po podatkih konec junija nekje na nivoju 57 % na področju prometa in 43 % na področju okolja.

Slika 32: Načrtovana in počrpana sredstva iz proračuna EU

⁹ Do konca leta 2008 lahko Slovenija iz proračuna EU na podlagi stare finančne perspektive črpa le 95 % vseh sredstev, preostalih 5 % pa potem, ko Evropska komisija opravi svoje preglede in kontrole o porabi sredstev.

Izbrane teme

Komunalni odpadki

V letu 2007 je bilo v Sloveniji z javnim odvozom spet nekoliko več odpadkov ločeno zbranih. Trajnostni razvoj na področju odpadkov pomeni na prvem mestu zmanjševanje nastajanja odpadkov ter v njihovo ponovno uporabo in recikliranje, saj to omogoča, da se ob višjem gospodarskem razvoju pritiski na okolje ne povečujejo (decoupling). V letu 2007 je bilo zaostajanje rasti nastalih komunalnih odpadkov za gospodarsko rastjo precejšnje (4,5 o. t.). Hkrati se je ponovno rahlo povečal delež ločeno zbranih odpadkov v vseh komunalnih odpadkih, zbranih z javnim odvozom, in sicer na 15,3 % (13,4 % v letu 2006). Delež ločeno zbranih komunalnih odpadkov se vsa leta le počasi povečuje, najbolj se je povečal delež ločeno zbrane odpadne embalaže v komunalnih odpadkih v letu 2006 in lani drugih ločenih frakcij ter biološko razgradljivih odpadkov. To je posledica vzpostavitve sistema t. i. ekoloških otokov, kjer se odpadki iz gospodinjstev ločeno zbirajo. Posledično se je zmanjšal delež mešanih komunalnih odpadkov, ki jih je težko ponovno uporabiti oz. predelati. Med posameznimi frakcijami so se v letu 2007 med odpadki, zbranimi z javnim odvozom, najbolj povečali odpadki iz stekla ter zvržena električna, elektronska in druga oprema.

Kljub pozitivnim trendom pa je v Sloveniji na področju odpadkov potreben še velik napredek, saj še vedno ločeno zberemo manj od polovice nastale komunalne odpadne embalaže. Še slabše je pri ločeno zbranih biološko razgradljivih komunalnih odpadkih, kjer ločeno zberemo le šestino vseh nastalih. Sedanji sistem zbiranja odpadne embalaže ne temelji na ekonomsko ustreznih rešitvah, ki bi povezovale komunalni in poslovni del nastajanja odpadne embalaže. Področje odpadne komunalne embalaže je prepuščeno lokalnim javnim službam brez vzvodov in ciljev, ki bi javne službe spodbujali, da bi zbrale več te frakcije odpadkov. Zato tudi gospodinjstva niso spodbujena k ločenemu zbiranju odpadne embalaže v gospodinjstvih, ki je tako prepuščeno izključno ozaveščenosti posameznikov. Visoka decentraliziranost sistema lokalnih služb je dodaten dejavnik ekonomske neučinkovitosti zbiranja ločenih frakcij, saj tako niso zagotovljeni pomembni dejavniki trga sekundarnih surovin: enotna kakovost, količina in redna dobava.

Trajnostni razvoj na področju ravnanja z odpadki teži k njihovemu čim manjšemu odlaganju. Z odlaganjem odpadkov na odlagališče se rabi prostor kot naravni vir, hkrati pa se odpadki, ki so snovni vir, odstranjujejo, kar ni v skladu z zmanjševanjem rabe in obremenjevanja naravnega okolja. Odloženi odpadki so tudi vir onesnaževanja tal in vode, poleg tega pa tudi vir izpustov toplogrednih plinov. Pri razpadu bioloških odpadkov se namreč na odlagališčih sprošča metan, ki je toplogredni plin (23-krat bolj kot ogljikov dioksid). Direktiva o odlaganju (Landfill Directive 99/31 EC) je oblikovana za reševanje tega problema in zahteva, da države članice zmanjšajo količine odloženih biorazgradljivih odpadkov, ki se odlagajo na odlagališča na 35 % odložene količine teh odpadkov v letu 1995 do leta 2016 oz. države članice, ki so leta 1995 več kot 80 % zbranih komunalnih odpadkov odložile, do leta 2020. Med slednjimi je tudi Slovenija. Uredba o odlaganju odpadkov določa količino biološko razgradljivih odpadkov, ki se lahko v posameznem koledarskem letu odložijo na vseh odlagališčih. S tem naj bi se delež odloženih bioloških odpadkov zmanjšal od 63 % vseh odloženih količin odpadkov v izhodiščnem letu 1995 na 22 % do leta 2013 ali 2015. O izpolnjevanju te uredbe še ni na voljo podatkov.

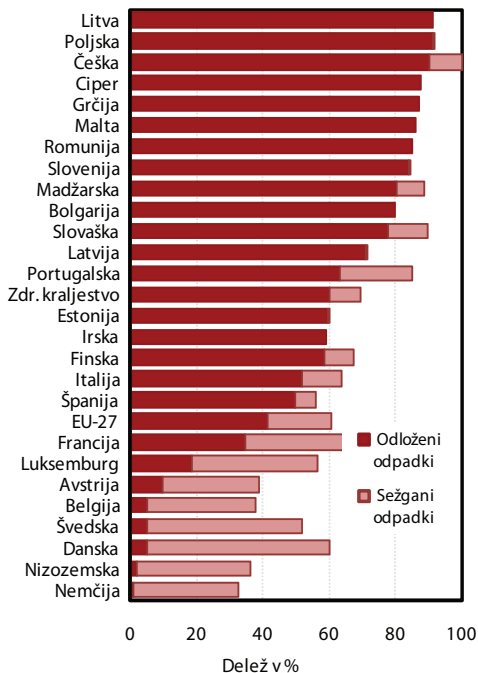
V Sloveniji je še vedno prevladujoč način ravnanja s komunalnimi odpadki njihovo odlaganje. V letu 2007 je bilo tako od vseh nastalih komunalnih odpadkov odloženih 77,5 %, kar je sicer manj kot v letu 2006, ko je bil trend zmanjševanja odloženih komunalnih odpadkov prekinjen. Delež odloženih nastalih komunalnih odpadkov se je tako sicer od leta 2002 (86 %) znižal, vendar pa je še vedno izjemno visok.

Z več ločeno zbranimi odpadki je bilo v letu 2007 od teh tudi manj odloženih na odlagališča in več predanih v predelavo, drugim zbiralcem in družbam za ravnanje z embalažo. Zmanjševanje odlaganja komunalnih odpadkov omogoča tudi povečevanje ločenega zbiranja odpadkov in njihove reciklaže. V letu 2007 je opazno izboljšanje glede ravnanja z ločeno zbranimi odpadki, saj jih je bilo nekoliko več predanih v predelavo, drugim zbiralcem in družbam za ravnanje z embalažo (16,6 % od vseh odpadkov zbranih z javnim odvozom, v letu 2005 14,5 %). Posledično je bilo manj od teh ločenih frakcij odloženih, kar je bilo predvsem

problematično pri bioloških odpadkih, ki se jih je prejšnja leta, kljub temu da so bila ločeno zbrana, še vedno skoraj 20 % kar odložilo.

V EU-15 se je delež odloženih odpadkov že vsa leta znižuje, od leta 1995 do 2006 se je znižal s 57,8 % na 34,3 %. Najhitreje se je v zadnjih letih zmanjševal v Nemčiji, Belgiji in na Nizozemskem. Poleg teh držav še na Danskem in Švedskem delež odloženih komunalnih odpadkov v letu 2006 ne presega 5 %. Med EU-15 je slab zgled le Grčija, kjer se delež odloženih komunalnih odpadkov sicer počasi znižuje, vendar je v letu 2006 še vedno znašal 87,1 %. Nizek delež odloženih komunalnih odpadkov dosegajo tudi s sežiganjem komunalnih odpadkov; na Danskem in Švedskem sežgejo kar polovico vseh nastalih komunalnih odpadkov, v EU-15 v povprečju 21,5 %. Tudi tu sta izjemi Grčija in Irska, kjer komunalnih odpadkov ne sežigajo. Med novejšimi članicami EU tudi sežiganja praktično ni, razen na Češkem, Slovaškem in Madžarskem, kjer je delež sežganih komunalnih odpadkov na ravni 10 %.

Slika 33: Delež odloženih in sežganih (s pridobivanjem energije) komunalnih odpadkov, 2006

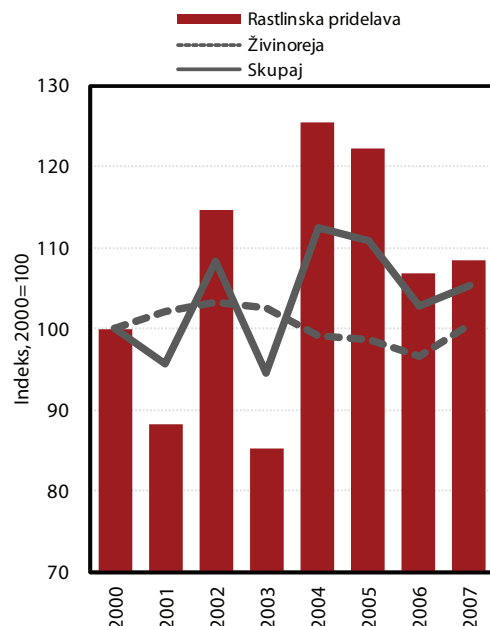
Vir: Eurostat, lastni preračuni.

Kmetijstvo – proizvodnja

Po Ekonomskih računih za kmetijstvo se je obseg proizvodnje kmetijskih proizvodov lani nekoliko zvišal. Skupno je bil višji za 2,9 %, kar pa glede na razmeroma nizek obseg v letu prej ni veliko. V obdobju po letu 2000 je precej nihaj, nižji kot lani pa je bil le v treh za kmetijstvo vremensko neugodnih letih 2001, 2003 in 2006. Predvsem v letih 2004 in 2005, ko so bili pogoji za pridelavo ugodnejši, je bila proizvodnja precej višja. To kaže na visoko odvisnost slovenskega kmetijstva od naravnih razmer, saj je pridelava na zaščitenih in namakanih površinah še vedno razmeroma skromna.

Obseg se je zvišal na področju rastlinske pridelave in živinoreje. Rastlinska pridelava je bila po precejšnjem padcu v letu 2006 višja le za 1,6 %. Zvišal se je pridelek krompirja, krmnih rastlin, žita in sadja, medtem ko se je pridelek industrijskih rastlin in zelenjadnic ponovno znižal. Znižanje med industrijskimi rastlinami je bilo posledica opustitve pridelave sladkorne pese (skladno s smernicami skupne kmetijske politike), vendar se je hkrati zaradi

Slika 34: Rast obsega kmetijske proizvodnje v Sloveniji v obdobju 2000–2007

Vir: SURS, Ekonomski računi za kmetijstvo, preračuni UMAR.

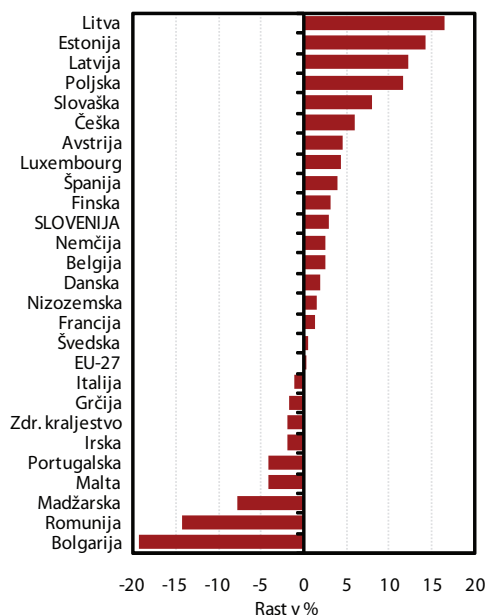
	Struktura v 2007, v %	Obseg proizvodnje, letne rasti, v %						
		2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Rastlinska pridelava	54,0	-11,6	29,6	-25,4	46,7	-2,5	-12,6	1,6
Žita	8,6	1,1	21,1	-33,9	42,7	-0,6	-13,7	6,9
Industrijske rastline	2,8	-17,7	28,4	-18,0	17,3	16,0	-1,4	-29,1
Krmne rastline	16,3	-1,6	26,1	-29,3	49,8	11,2	-21,0	12,5
Zelenjadnice in okrasne rastline	5,9	-10,4	19,0	-20,5	59,6	2,6	-12,2	-15,1
Krompir	2,6	-17,7	14,1	-34,6	50,6	-16,1	-20,1	1,2
Sadje	8,7	-30,3	32,0	-21,4	35,8	-16,8	1,5	1,2
Vino	9,1	-15,8	57,5	-19,0	51,1	-20,1	-9,4	-3,0
Živinoreja	46,0	2,2	1,0	-0,7	-3,3	-0,6	-2,0	4,2
Živina	27,7	3,4	-2,1	2,8	-3,9	-1,7	-2,6	3,4
v tem: Govedo	11,6	-1,7	-2,5	1,8	-3,3	-2,3	-4,7	3,7
Prašiči	7,8	9,4	1,6	1,9	-2,9	-6,8	4,9	-6,5
Perutnina	7,1	8,2	-9,0	6,3	-6,9	4,1	-9,4	19,3
Živalski proizvodi	18,3	0,4	6,2	-5,6	-2,4	1,1	-1,1	5,4
v tem: Mleko	15,1	0,6	7,7	-3,7	-2,9	1,8	-2,5	3,6
Jajca	2,3	-4,1	-5,9	-18,6	-9,3	-2,7	5,9	23,8
Proizvodnja kmet. proizvodov skupaj	100,0	-4,3	13,6	-13,1	19,5	-1,6	-7,5	2,9
Kmetijske storitve		-3,5	0,0	0,0	3,4	8,8	0,0	-19,4
Kmetijska proizvodnja skupaj		-4,3	13,4	-12,9	19,2	-1,5	-7,3	2,4

Viri: SURS, Ekonomski računi za kmetijstvo, preračuni UMAR.

povečanega povpraševanja in s tem doseganja višjih cen razmeroma močno povečal pridelok nekaterih oljnic (oljne ogrščice kar za 89 %). Bolj neugodno je ponovno razmeroma precejšnje zniževanje pridelave v zelenjadarstvu, saj bi morali skladno s priporočili prehranske politike izboljševati izjemno nizko stopnjo samooskrbe z zelenjavo. Prireja mesa in živalskih proizvodov se je po treh letih upadanja skupno zvišala bolj kot rastlinska pridelava (za 4,2 %). Pri tem je bila prireja mesa višja za 3,4 %, prireja živalskih proizvodov pa za 5,4 %. Najvišje zvišanje je bilo v perutninarstvu, in sicer v prireji mesa, kjer je bil v letu prej precejšnji padec, in v prireji jajc (za 19,3 % in 23,8 %). Po zniževanju v zadnjih nekaj letih je porasla tudi prireja v govedoreji, ki ima v strukturi skupne kmetijske proizvodnje najvišji delež; porast je bil pri mesu in mleku skoraj enak (3,7 in 3,6-odstoten).

Rast obsega proizvodnje v Sloveniji je bila lani višja kot v povprečju držav EU, po ekstremnih gibanjih pa izstopajo noveše članice EU. Medtem ko je bila lanska rast obsega

Slika 35: Letna rast obsega kmetijske proizvodnje v EU-27 v letu 2007

Viri: Eurostat, SURS, Economic accounts for agriculture (ocene), preračuni UMAR. Opomba: za Slovenijo je podatek novejši, iz oktobra 2008. Za Ciper ni podatka.

kmetijske proizvodnje v Sloveniji 2,9-odstotna, je bila v povprečju EU-27 po prvih ocenah 0,2-odstotna. Razmeroma visoke rasti so bile ocenjene predvsem v štirih državah severovzhodne Evrope (v Litvi, Estoniji, Latviji in Poljski), nizke pa v treh državah južno od njih (na Madžarskem, v Romuniji in Bolgariji; glej Slika 34). Do takšnih sprememb je prišlo predvsem zaradi različnih rasti v rastlinskem

delu (od 38-odstotne rasti v Litvi do 32-odstotnega padca v Bolgariji). V vseh prvih šestih državah z najvišjimi rastmi kmetijske proizvodnje v lanskem letu (Litva, Estonija, Latvija, Poljska, Slovaška in Češka) so bile rasti tudi sicer daleč najvišje v celotnem obdobju po letu 2000. Rast v Sloveniji je v tem času za njimi precej zaostajala.

Statistična priloga

Pomembnejši kazalci	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
						Jesenska napoved 2008		
Bruto domači proizvod (realne stopnje rasti, v %)	2,8	4,3	4,3	5,9	6,8	4,8	3,1	4,0
BDP v mio EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	25.752	27.162	28.704	31.013	34.471	37.725	40.343	43.470
BDP na prebivalca, v EUR (tekoče cene in tekoči tečaj)	12.900	13.599	14.346	15.446	17.076	18.623	19.859	21.344
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS) ¹	17.000	18.400	19.500	20.700	22.000 ²	-	-	-
BDP na prebivalca po kupni moči (PPS EU 27 = 100) ¹	82	85	87	88	89 ²	-	-	-
Bruto nacionalni dohodek (tekoče cene in tekoči tečaj)	25.553	26.848	28.460	30.645	33.792	36.754	39.333	42.413
Bruto nacionalni razpoložljivi dohodek (tekoče cene in tekoči tečaj)	25.583	26.803	28.316	30.429	33.531	36.464	39.260	42.330
Stopnja brezposelnosti, registrirana	10,9	10,3	10,2	9,4	7,7	6,8	6,8	6,7
Stopnja brezposelnosti, anketna	6,7	6,3	6,5	6,0	4,9	4,6	4,8	4,8
Produktivnost dela (BDP na zaposlenega)	3,2	4,0	4,5	4,2	3,7	2,4	3,1	3,7
Inflacija ³ , povprečje leta	5,6	3,6	2,5	2,5	3,6	6,2	3,9	3,3
Inflacija ³ , konec leta	4,6	3,2	2,3	2,8	5,6	5,3	3,6	3,0
MENJAVA S TUJINO – PLAČILNO-BILANČNA STATISTIKA								
Izvoz proizvodov in storitev ⁴ (realne stopnje rasti, v %)	3,1	12,4	10,6	12,5	13,8	6,6	5,2	7,4
Izvoz proizvodov	4,4	12,8	10,3	13,4	13,1	4,7	4,6	6,8
Izvoz storitev	-2,5	10,9	12,0	8,6	17,0	15,5	8,1	10,2
Uvoz proizvodov in storitev ⁴ (realne stopnje rasti, v %)	6,7	13,3	6,6	12,2	15,7	6,9	4,0	6,5
Uvoz proizvodov	7,3	14,6	6,8	12,7	15,1	6,5	3,2	6,0
Uvoz storitev	2,8	5,6	5,5	8,8	19,7	9,7	9,0	9,5
Saldo tekočega računa plačilne bilance, v mio EUR	-196	-720	-498	-771	-1.455	-2.203	-1.900	-1.763
- delež v primerjavi z BDP, v %	-0,8	-2,6	-1,7	-2,5	-4,2	-5,8	-4,7	-4,1
Bruto zunanji dolg, v mio EUR	13.225	15.343	20.508	24.034	34.358	39.968 ⁵	-	-
- delež v primerjavi z BDP, v %	51,4	56,5	71,4	77,5	99,7	-	-	-
Razmerje USD za 1 EUR	1,128	1,242	1,244	1,254	1,371	1,520	1,500	1,500
DOMAČE POVPRŠEVANJE – STATISTIKA NACIONALNIH RAČUNOV								
Zasebna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	3,3	2,7	2,6	2,9	5,0	4,5	3,5	3,6
- delež v BDP, v %	56,0	55,0	54,4	53,0	52,2	52,9	53,2	52,9
Državna potrošnja (realne stopnje rasti, v %)	2,2	3,4	3,3	4,1	2,5	3,4	2,2	2,6
- delež v BDP, v %	19,0	18,9	19,0	18,8	17,7	18,0	18,5	18,7
Investicije v osnovna sredstva (realne stopnje rasti, v %)	8,1	5,6	3,8	10,4	11,9	8,8	1,3	4,5
- delež v BDP, v %	24,0	24,9	25,3	26,3	27,5	28,3	27,6	27,5
Vir podatkov: SURS, Banka Slovenije, Eurostat - New Cronos; preračuni in napovedi UMAR. Opombe: ¹ Merjeno v standardih kupne moči (PPS); ² Ocena Eurostata pred revizijo BDP za obdobje 2000-2007; ³ Merilo inflacije je indeks cen življenjskih potrebščin; ⁴ Plačilnobilančna statistika (izvoz F.O.B., uvoz F.O.B.); z izračunom realnih stopenj je izločen vpliv medvalutnih sprememb in cen na tujih trgih; ⁵ Stanje konec avgusta 2008.								

Proizvodnja	2005	2006	2007	2007				2008			2007			
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3	4
INDUSTRIJSKA PROIZVODNJA , medletna rast v %														
Industrija skupaj	3,3	6,1	6,2	8,4	6,9	5,9	3,8	1,5	3,3	-	7,6	8,9	8,5	12,7
C Rudarstvo	6,7	10,4	3,6	9,4	13,3	0,7	-6,7	5,0	-9,4	-	-14,8	10,2	34,3	23,5
D Predelovalne dejavnosti	3,7	6,5	7,5	9,7	8,1	6,8	5,7	1,7	3,6	-	9,1	10,6	9,3	14,0
E Oskrba z elektriko, plin., vodo ¹	-1,5	-0,9	-11,1	-8,1	-14,9	-5,0	-15,9	-3,4	6,2	-	0,2	-11,9	-13,0	-10,9
GRADBENIŠTVO ² , medletna rast vrednosti opravljenih gradbenih del v %														
Gradbeništvo skupaj	3,0	15,3	18,2	35,5	31,5	16,7	2,8	32,5	16,5	-	37,4	30,9	38,1	34,7
Stavbe	10,3	14,0	15,7	22,6	31,5	9,9	5,6	37,2	7,9	-	27,8	12,7	27,6	26,8
Gradbeni inženirski objekti	-4,5	16,8	24,1	67,0	35,2	26,1	2,4	28,3	23,0	-	64,1	75,0	63,1	49,7
PROMET , mio tkm, medletna rast v %														
Tonski km v cestnem prevozu	22,5	9,8	13,4	7,0	0,1	30,2	19,1	28,9	-	-	-	-	-	-
Tonski km v železniškem prevozu	3,0	3,9	6,8	14,9	12,1	5,8	-3,7	-5,3	-2,9	-	-	-	-	-
TRGOVINA , medletna rast v %														
Skupni realni prihodek*	9,7	6,3	9,7	6,0	8,3	12,3	11,8	15,8	13,3	-	1,9	6,0	9,5	8,9
Realni prihodek v trgovini na drobno	6,9	1,6	5,5	6,4	3,8	5,7	6,0	5,9	5,8	-	3,5	2,4	12,3	6,0
Realni prihodek v trgovini z motornimi vozili, vzdrževanju le-teh ter v trgovini na drobno z motornimi gorivi	12,9	11,7	14,2	5,6	13,0	19,6	18,2	26,6	21,3	-	0,3	9,6	6,8	11,9
Nominalni prihodek v trgovini na debelo in posredništvu pri prodaji	3,8	10,4	16,2	19,6	15,1	15,1	15,2	21,4	24,3	-	19,6	19,0	20,2	21,7
TURIZEM , medletna rast v %														
Skupaj, prenočitve	-0,2	2,0	7,0	4,8	10,1	6,8	5,5	4,2	1,0	-	1,7	7,2	5,4	19,7
Domači gostje, prenočitve	-1,6	1,9	4,9	0,5	13,7	2,3	5,5	4,8	4,6	-	-8,4	5,4	2,3	23,4
Tuji gostje, prenočitve	0,8	2,0	8,4	9,0	7,9	9,8	5,5	3,6	-1,3	-	8,9	9,8	8,4	17,6
Prihodek v gostinstvu**	4,5	6,2	0,3	-1,5	-0,5	2,3	1,1	-1,6	-1,6	-	-3,1	-2,0	0,5	-0,8
KMETIJSTVO , medletna rast v %														
Odkup pridelkov, v mrd SIT, od 2007 v mio EUR	103,7	106,7	492,2	101,3	109,7	120,8	160,3	117,9	125,6	-	32,2	31,1	37,9	37,5
POSLOVNE TENDENCJE (vrednost kazalnika**)														
Kazalnik gospodarske klime	3	10	14	14	15	14	11	9	8	5	14	15	13	15
Kazalnik zaupanja														
v predelovalnih dejavnostih	0	10	12	13	13	12	10	7	2	-4	12	14	12	13
v gradbeništvu	-6	4	17	18	20	16	14	13	10	4	12	19	22	19
v storitvenih dejavnostih	22	27	29	29	29	30	28	28	26	26	31	28	29	30
v trgovini na drobno	13	22	27	24	26	30	30	28	28	27	20	26	25	26
potrošnikov	-19	-14	-11	-8	-8	-10	-17	-20	-16	-17	-8	-8	-8	-10

2007								2008									
5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
3,2	5,4	8,7	8,0	1,5	10,0	1,6	-0,7	0,3	7,7	-3,0	8,9	-1,0	2,3	-2,0	-7,1	-	-
8,8	8,3	-5,8	18,9	-9,7	-2,0	-4,6	-15,2	12,8	9,5	-3,9	0,2	-17,1	-11,5	7,6	-36,7	-	-
4,3	6,9	10,0	8,4	2,5	11,8	3,0	1,7	0,5	8,2	-2,9	9,5	-0,6	2,3	-2,2	-6,0	-	-
-16,1	-17,4	-5,1	-1,7	-8,2	-10,9	-14,3	-21,5	-7,2	0,3	-2,6	5,4	2,3	11,1	-1,0	-6,6	-	-
48,6	17,4	20,0	31,6	4,1	10,0	7,4	-11,8	38,7	41,3	21,2	23,1	13,6	14,0	18,6	9,3	-	-
55,1	17,3	21,1	17,3	-5,4	1,9	19,7	-4,1	55,0	43,7	19,1	11,7	4,8	7,9	1,9	12,3	-	-
45,2	17,4	19,3	52,7	13,5	16,1	-0,1	-18,0	23,7	39,3	22,9	32,0	20,0	18,8	31,7	7,2	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9,5	6,5	10,6	12,9	13,4	16,8	11,7	7,0	18,2	24,0	7,2	17,5	11,9	10,4	12,7	-	-	-
4,5	1,2	4,7	4,7	7,9	9,4	4,5	4,3	6,5	15,0	-1,8	8,3	5,0	4,3	7,7	-	-	-
14,8	12,3	17,1	22,6	19,3	24,4	19,2	10,5	31,4	33,5	17,0	27,5	19,3	17,3	18,3	-	-	-
15,5	8,4	19,6	12,7	13,2	19,5	19,0	7,5	21,9	30,4	12,6	32,2	21,2	19,9	22,7	-	-	-
7,6	6,0	6,0	9,6	3,6	4,6	8,3	4,0	2,9	9,0	0,5	-8,5	14,0	-2,4	3,6	3,2	-4,0	-
8,6	12,0	0,9	7,2	-3,7	4,2	2,6	9,6	12,1	11,7	-8,5	8,5	10,5	-2,1	1,1	8,9	3,0	-
7,0	2,1	9,8	11,0	7,8	4,8	13,7	-0,9	-2,6	5,6	8,9	-18,3	16,3	-2,6	5,3	-0,2	-7,0	-
-2,0	1,2	0,5	4,7	1,7	1,3	0,3	1,6	-2,6	3,7	-5,7	-2,1	2,8	-5,4	-3,9	-	-	-
38,4	33,8	38,3	41,8	40,7	46,2	53,1	61,0	38,5	39,3	40,0	42,6	43,0	39,9	44,5	42,2	-	-
16	14	16	15	11	11	10	12	9	9	10	10	8	5	6	5	4	-2
14	12	12	12	11	11	10	9	9	7	6	4	2	-1	-3	-4	-5	-11
21	21	17	17	13	15	11	17	11	11	16	11	11	8	8	1	4	-1
28	29	32	30	28	30	25	28	28	29	28	27	26	25	25	27	25	22
26	27	27	28	34	28	31	30	27	28	30	29	29	27	29	27	25	26
-4	-9	-6	-9	-16	-17	-19	-16	-23	-20	-16	-12	-18	-19	-19	-20	-12	-17

Vir podatkov: SURS. Opombe: ¹Le za podjetja z dejavnostjo oskrbe z energijo, ²V raziskovanje so zajeta vsa večja gradbena podjetja, ter še nekatera negradbena podjetja, ki izvajajo gradbeno dejavnost; *Skupaj trgovina na drobno, trgovina z motornimi vozili in vzdrževanje le-teh ter trgovina na drobno z motornimi gorivi, **desezonirani podatki.

Trg dela	2005	2006	2007	2007				2008		2007		
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	1	2	3
FORMALNO AKTIVNI (A=B+E)	905,0	910,7	925,3	919,1	923,5	924,6	934,2	937,7	940,9	918,0	919,2	920,0
FORMALNO DELOVNO AKTIVNI (C+D)¹	813,1	824,8	854,0	841,8	852,7	856,1	865,4	870,8	879,4	838,0	841,5	845,8
V kmetijstvu, gozdarstvu, ribištvu	38,7	38,9	41,6	43,1	42,0	41,0	40,3	41,9	41,2	43,0	43,1	43,1
V industriji in gradbeništvu	310,9	313,3	322,9	317,4	322,2	324,8	327,3	327,3	331,5	316,2	317,8	318,3
- v predelovalnih dejavnostih	233,7	227,9	229,9	229,4	230,2	229,6	230,4	230,0	230,2	228,9	229,6	229,7
- v gradbeništvu	61,7	69,9	77,8	72,8	76,8	80,0	81,7	82,2	86,2	72,1	73,0	73,3
V storitvah	463,5	472,6	489,5	481,3	488,5	490,3	497,8	501,6	506,7	478,8	480,7	484,4
- v javni upravi	49,1	50,2	50,1	49,7	50,1	50,2	50,3	50,6	50,7	49,8	49,7	49,7
- v izobraževanju, zdravstvu in socialnem varstvu	106,5	109,1	110,0	109,9	110,2	109,3	110,6	111,3	111,9	109,5	109,9	110,2
ZAPOSLENI¹	731,6	741,6	766,0	753,1	764,7	768,6	777,8	781,2	790,3	749,5	752,9	757,0
V podjetjih in organizacijah	666,2	675,1	696,1	685,8	695,0	697,5	706,2	710,4	718,0	682,8	685,6	689,0
Pri fizičnih osebah	65,4	66,5	69,9	67,3	69,8	71,1	71,6	70,8	72,2	66,7	67,3	68,0
SAMOZAPOSELENI IN KMETJE	81,5	83,3	87,9	88,7	87,9	87,6	87,6	89,6	89,2	88,5	88,6	88,8
REGISTRIRANI BREZPOSELNI	91,9	85,8	71,3	77,3	70,9	68,4	68,8	66,8	61,4	80,0	77,7	74,2
Ženske	49,4	47,0	39,1	42,0	39,3	38,0	37,3	35,6	32,8	43,2	42,1	40,7
Mladi (do 26. leta)	22,2	18,2	11,9	14,0	11,6	10,3	11,7	10,3	8,4	15,1	14,2	12,8
Starejši od 40 let	40,1	39,7	37,1	38,7	37,2	36,6	36,1	36,3	34,7	39,0	38,8	38,1
Brez strokovne izobrazbe	37,5	33,7	28,0	30,4	27,7	27,0	26,9	26,8	24,6	31,6	30,7	29,0
Brezposelni več kot 1 leto	43,4	41,9	36,5	38,8	36,7	35,5	35,0	34,0	32,5	39,6	39,0	37,9
Prejemniki nadomestil in pomoči	23,3	22,7	16,6	19,1	16,8	15,8	14,7	15,0	13,6	19,9	19,1	18,3
STOPNJA REG. BREZP., E/A, v %	10,2	9,4	7,7	8,4	7,7	7,4	7,4	7,1	6,5	8,7	8,4	8,1
Moški	8,6	7,7	6,2	6,9	6,1	5,9	6,0	6,0	5,4	7,2	7,0	6,6
Ženske	12,1	11,5	9,6	10,3	9,6	9,3	9,0	8,6	7,9	10,6	10,3	10,0
TOKOVI AKTIVNEGA PREBIVALSTVA	8,0	5,2	21,5	8,7	5,4	0,6	6,7	5,7	4,2	6,7	1,2	0,8
Novi brezposelni iskalci prve zaposlitve	21,7	18,6	14,7	2,9	2,4	2,3	7,2	2,2	1,8	1,3	0,8	0,9
Izgubili delo	67,2	63,8	52,5	15,4	11,6	12,6	12,9	12,5	10,7	7,6	3,8	4,0
Brezposelni dobili delo	53,9	57,4	49,1	14,8	12,1	11,3	10,9	12,4	9,7	5,1	4,4	5,2
Črtani brezposelni	33,1	39,2	28,0	7,6	6,9	6,2	7,4	6,4	6,3	2,0	2,5	3,1
Prirast delovnih dovoljenj za tujce	3,9	7,8	15,3	3,9	4,9	4,3	2,2	6,0	9,5	0,3	1,2	2,5
Upokojitve ²	18,4	20,6	20,7	5,2	4,7	5,0	5,9	5,4	4,8	2,0	1,8	1,4
Umrli ²	2,3	2,5	2,4	0,6	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,2	0,2	0,2
Drugi, ki so dobili delo, neto ²	32,7	36,7	37,8	14,3	9,2	4,6	9,9	8,9	3,3	9,1	3,5	1,8
PROSTA DELOVNA MESTA³	16,9	19,0	20,2	20,5	21,0	20,4	19,1	21,6	21,1	20,0	17,8	23,6
Od teh za določen čas, v %	75,6	75,3	76,5	76,7	77,5	77,2	74,4	73,0	74,0	77,1	75,1	77,5
DELOVNA DOVOLJENJA ZA TUJCE	41,6	48,3	60,2	52,6	59,3	63,0	65,8	68,7	79,0	51,0	52,2	54,7
Od vseh formalno aktivnih (I/A, v %)	4,6	5,3	6,5	5,7	6,4	6,8	7,0	7,3	8,4	5,6	5,7	5,9
NOVE ZAPOSLOTITVE	137,0	155,9	160,0	39,1	40,7	38,7	41,5	40,9	41,0	13,5	11,6	13,9

2007												2008							
4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8			
921,6	923,6	925,4	924,5	923,1	926,0	934,0	935,8	932,8	936,6	937,9	938,5	939,1	940,8	942,7	942,4	940,5			
849,0	852,9	856,2	854,4	854,6	859,4	864,5	867,4	864,4	867,3	870,9	874,2	876,6	879,6	882,0	879,9	879,8			
41,9	42,0	42,0	41,0	41,0	41,0	40,4	40,3	40,2	41,8	41,9	42,1	41,2	41,2	41,2	40,6	40,6			
320,5	322,3	323,9	324,3	324,4	325,7	327,7	328,4	325,7	326,0	327,1	328,8	330,3	331,4	332,8	332,7	332,7			
230,0	230,2	230,3	229,8	229,3	229,7	230,7	230,9	229,7	229,8	229,9	230,4	230,3	230,1	230,2	229,0	228,5			
75,3	76,8	78,3	79,1	79,9	80,9	81,8	82,4	80,9	81,2	82,2	83,3	84,8	86,2	87,5	88,7	89,2			
486,6	488,6	490,3	489,1	489,2	492,7	496,4	498,7	498,5	499,6	502,0	503,4	505,2	507,0	508,0	506,5	506,6			
49,9	50,1	50,2	50,2	50,2	50,2	50,3	50,3	50,4	50,6	50,7	50,5	50,6	50,7	50,9	50,7	50,8			
110,4	110,1	110,2	109,0	108,7	110,1	110,6	110,8	110,5	110,9	111,4	111,5	111,7	112,0	111,9	110,6	110,4			
761,3	764,9	768,1	767,0	767,1	771,6	777,0	779,7	776,7	777,9	781,3	784,3	787,6	790,5	792,8	791,1	790,9			
692,4	695,1	697,5	696,2	696,1	700,1	705,2	707,7	705,9	707,8	710,5	713,0	715,8	718,2	720,2	718,5	718,2			
68,9	69,8	70,6	70,8	71,0	71,5	71,8	72,0	70,8	70,2	70,8	71,3	71,8	72,3	72,6	72,7	72,7			
87,8	88,0	88,1	87,3	87,5	87,8	87,5	87,7	87,7	89,4	89,6	89,9	89,1	89,2	89,2	88,8	88,9			
72,6	70,7	69,3	70,1	68,5	66,7	69,5	68,4	68,4	69,2	67,0	64,3	62,4	61,2	60,7	61,6	60,7			
40,2	39,2	38,5	39,3	38,1	36,7	38,0	37,1	36,7	36,9	35,7	34,3	33,5	32,6	32,4	33,0	32,3			
12,2	11,5	11,1	11,1	10,4	9,5	12,2	11,6	11,2	11,1	10,3	9,5	8,8	8,4	8,1	8,1	7,8			
37,7	37,2	36,7	36,9	36,6	36,3	36,1	36,0	36,3	37,0	36,4	35,6	35,0	34,7	34,5	34,6	34,4			
28,2	27,7	27,1	27,2	27,0	26,7	27,0	26,8	27,1	27,6	26,9	25,9	25,0	24,6	24,3	24,3	24,3			
37,4	36,8	36,0	35,8	35,6	35,0	35,3	35,0	34,7	34,7	34,0	33,3	32,7	32,5	32,2	32,1	31,8			
17,2	16,9	16,3	16,3	16,0	15,2	14,8	14,5	14,7	15,6	15,1	14,2	13,7	13,6	13,4	13,9	13,9			
7,9	7,7	7,5	7,6	7,4	7,2	7,4	7,3	7,3	7,4	7,1	6,9	6,6	6,5	6,4	6,5	6,5			
6,3	6,1	6,0	6,0	5,9	5,8	6,0	6,0	6,1	6,2	6,0	5,7	5,5	5,4	5,4	5,4	5,4			
9,8	9,6	9,4	9,6	9,3	9,0	9,2	9,0	8,9	8,9	8,6	8,3	8,1	7,9	7,8	8,0	7,8			
1,6	2,0	1,8	-0,9	-1,4	2,9	8,0	1,8	-3,0	3,8	1,4	0,6	0,6	1,7	2,0	-0,3	-1,9			
1,0	0,7	0,6	0,7	0,6	1,0	5,3	1,2	0,6	0,9	0,6	0,7	0,8	0,5	0,5	0,5	0,5			
4,0	4,0	3,7	4,9	3,5	4,2	4,5	4,3	4,1	5,8	3,4	3,3	3,6	3,4	3,6	4,6	3,4			
4,2	4,1	3,7	3,0	3,8	4,4	4,3	4,1	2,5	4,1	4,2	4,1	3,6	3,2	2,9	2,3	3,1			
2,4	2,5	2,0	1,6	1,9	2,7	2,6	2,5	2,2	1,8	2,1	2,5	2,6	2,0	1,7	2,0	1,6			
3,6	1,7	-0,5	2,2	1,6	0,5	1,7	0,3	0,2	-0,2	2,4	3,8	4,2	2,8	2,5	2,3	2,9			
1,7	1,6	1,4	1,6	1,1	2,3	2,2	2,1	1,6	2,4	1,4	1,7	1,7	1,6	1,5	1,6	2,2			
0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2			
0,8	3,3	5,0	-0,8	-0,9	6,1	5,5	4,5	-0,2	7,1	1,7	0,1	-0,4	1,7	2,0	-0,8	-0,7			
20,6	19,3	23,1	18,8	19,7	22,8	24,4	18,7	14,2	22,4	22,8	19,8	21,6	21,6	20,2	19,8	20,1			
76,9	79,1	76,6	78,4	77,1	76,5	76,4	75,2	69,8	71,9	73,0	74,2	72,7	74,4	74,9	76,9	76,8			
58,3	60,1	59,5	61,7	63,3	63,9	65,6	65,9	66,1	65,8	68,3	72,1	76,3	79,1	81,6	83,8	86,7			
6,3	6,5	6,4	6,7	6,9	6,9	7,0	7,0	7,1	7,0	7,3	7,7	8,1	8,4	8,7	8,9	9,9			
14,4	13,4	13,0	11,8	9,9	16,9	18,2	13,6	9,7	14,5	13,0	13,4	15,4	13,1	12,5	12,7	10,4			

Viri podatkov: SURS, ZRSZ, ZPIZ. Opombe: ¹Z januarjem 2005 je SURS prešel na novo metodologijo ugotavljanja formalno delovno aktivnega prebivalstva. Novi vir podatkov za zaposlene in samozaposlene razen kmetov je Statistični register delovno aktivnega prebivalstva (SRDAP), podatki o kmetih pa so napovedani s pomočjo ARIMA modela na osnovi četrletnih podatkov o kmetih iz Ankete o delovni sili. ²Ocena UMAR na podlagi podatkov ZPIZ in ZRSZ; ³po ZRSZ.

Plače in indikatorji konkurenčnosti	2005	2006	2007	2007				2008		2007		
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	1	2	3
BRUTO PLAČA NA ZAPOSLENEGA , medletna rast v %												
Skupaj	4,8	4,8	5,9	5,4	5,6	5,8	6,7	7,8	8,6	6,4	4,8	5,0
Zasebni sektor (A do K)	5,4	5,4	6,9	6,3	6,3	6,7	8,1	8,3	9,4	7,7	5,8	5,5
Kmetijstvo, ribištvo (A, B)	3,9	5,6	8,2	6,2	8,0	7,3	11,2	10,1	8,8	8,2	5,3	5,1
A Kmetijstvo	3,7	5,6	8,2	6,4	8,0	7,3	11,0	10,2	8,8	8,4	5,5	5,5
B Ribištvo	6,9	7,9	8,0	-3,8	8,2	8,2	17,5	6,8	7,7	3,3	-2,7	-11,4
Industrija, gradbeništvo (C do F)	5,8	5,5	6,5	5,7	5,8	6,3	8,1	8,0	9,5	7,5	5,1	4,5
C Rudarstvo	6,3	4,5	7,0	3,6	4,3	6,0	13,4	10,1	14,1	4,2	3,2	3,4
D Predelovalne dejavnosti	5,8	5,5	6,8	5,9	5,9	6,8	8,4	8,2	9,7	7,8	5,3	4,5
E Oskrba z elektriko, plin., vodo	9,7	5,6	6,2	3,0	5,0	5,5	10,7	9,0	9,4	4,6	2,8	1,6
F Gradbeništvo	4,8	6,2	6,5	7,1	6,7	5,6	6,6	7,5	9,5	8,4	6,4	6,6
Proizvodne storitve (G do I)	4,7	5,0	7,0	7,3	6,4	6,8	7,2	7,9	8,9	8,0	6,7	7,1
G Trgovina	4,8	5,6	7,6	8,0	7,4	7,5	7,4	7,4	9,0	9,1	6,7	8,3
H Gostinstvo	3,2	4,4	6,0	4,0	5,3	5,4	8,7	10,1	10,3	3,9	2,7	5,4
I Promet, skladiščenje, zveze	5,1	3,6	5,7	6,7	4,4	5,6	5,9	7,7	7,9	6,9	7,9	5,3
Poslovne storitve (J do K)	3,9	4,7	6,8	5,7	6,2	6,8	8,3	8,8	9,4	7,0	5,2	5,0
J Finančno posredništvo	6,7	7,2	7,3	7,9	7,8	5,7	7,4	8,1	8,8	8,7	9,1	6,0
K Poslovanje z nepremičninami	3,2	3,9	7,2	5,3	6,1	7,8	9,4	9,5	10,1	6,8	4,0	5,1
Javne storitve (L do O)	3,3	3,5	4,1	3,5	4,6	4,4	3,8	7,1	7,0	3,6	2,8	4,2
L Javna uprava	3,2	3,1	5,1	2,5	4,9	6,5	6,4	11,1	10,8	2,6	1,7	3,2
M Izobraževanje	4,8	4,8	3,9	4,8	5,7	3,1	2,4	5,5	5,8	4,9	4,5	4,9
N Zdravstvo, socialno varstvo	2,2	2,7	3,2	2,7	3,7	4,0	2,4	6,1	4,8	3,2	1,9	3,0
O Dr. javne, skupne in oseb. stor.	2,7	2,1	3,9	4,1	2,9	3,9	4,5	4,5	6,7	2,9	2,3	7,0
INDIKATORJI KONKURENČNOSTI - tečaji, 2001=100												
Efektivni tečaj ¹ nominalno	93,9	94,1	94,9	94,4	94,8	94,9	95,4	95,6	95,9	94,3	94,5	94,5
Realni (deflator relativne cene življenjskih potrebščin)	104,9	105,7	108,1	105,7	107,8	108,7	110,1	110,4	112,3	105,7	105,3	106,0
Realni (deflator relativne cene ind. proizvodov) ²	102,5	101,6	103,7	103,5	103,3	103,5	104,7	104,9	104,9	103,4	103,5	103,5
USD za EUR	1,2448	1,2557	1,3706	1,3105	1,3482	1,3745	1,4494	1,4998	1,5620	1,2999	1,3074	1,3242

2007									2008							
4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
5,9	5,8	5,2	6,9	5,7	4,9	6,6	7,1	6,5	6,1	9,3	8,0	9,5	7,6	8,8	8,7	9,8
6,9	6,4	5,5	7,6	6,8	5,6	8,2	8,4	7,6	6,9	9,4	8,5	10,7	8,2	9,5	10,1	7,2
9,4	8,6	6,0	8,5	8,8	4,6	8,4	15,1	9,5	8,5	15,2	6,8	9,4	8,9	8,1	12,7	6,3
9,4	8,7	5,9	8,5	8,7	4,6	7,9	15,2	9,5	8,7	15,5	6,7	9,6	8,9	7,9	12,7	6,3
9,9	5,3	9,5	8,6	12,4	3,5	30,6	13,0	10,0	2,5	4,4	14,0	-1,3	10,2	14,8	12,5	5,7
6,7	5,8	5,0	7,3	6,3	5,5	7,8	8,7	7,8	6,2	9,8	8,1	11,2	8,2	9,2	10,8	6,3
3,3	4,7	4,8	6,6	3,9	7,5	9,5	10,2	21,6	5,9	10,4	14,1	12,3	17,7	12,3	17,5	10,2
7,1	5,7	5,1	7,5	6,9	6,0	7,9	9,2	8,0	6,1	10,2	8,5	11,2	8,4	9,5	10,8	6,5
4,2	3,0	7,7	3,5	5,2	7,7	11,1	11,2	9,6	8,1	10,8	8,3	12,1	8,5	7,7	14,1	6,9
7,5	8,1	4,5	8,5	5,3	3,1	6,7	7,4	5,6	7,3	8,6	6,6	11,9	7,3	9,5	9,9	6,0
7,4	6,0	5,9	7,5	7,1	5,9	7,2	6,7	7,7	7,3	8,2	8,1	9,7	7,8	9,1	8,9	8,4
8,6	6,8	6,7	7,8	7,8	7,0	7,1	8,3	6,7	6,5	8,8	7,0	10,1	8,0	8,9	9,2	7,0
4,4	5,1	6,5	6,5	6,0	3,8	7,6	10,5	8,0	10,6	11,0	8,7	10,9	11,1	8,9	10,5	9,1
5,4	4,1	3,8	6,9	5,7	4,0	6,6	2,6	9,1	7,5	5,9	9,6	8,3	6,2	9,2	7,4	10,7
5,4	7,4	5,8	8,2	7,2	5,1	10,1	8,7	6,3	7,4	9,3	9,8	10,4	8,0	9,9	9,3	7,0
6,5	9,9	7,0	8,5	7,1	1,6	13,9	8,0	1,0	6,7	6,7	10,7	12,0	6,6	7,9	6,9	6,5
5,6	6,8	5,8	8,4	7,6	7,3	8,7	9,8	9,6	8,1	10,8	9,6	10,0	9,1	11,3	10,7	7,6
4,1	4,7	4,9	5,8	3,5	3,8	3,3	3,9	4,1	4,5	9,6	7,2	7,0	6,7	7,5	5,8	16,6
3,8	5,2	5,7	8,7	4,9	5,9	5,9	6,5	6,9	6,8	14,3	12,0	12,0	10,0	10,4	7,6	18,9
5,5	6,4	5,1	4,3	2,6	2,4	2,3	2,6	2,2	3,1	7,8	5,6	5,7	5,6	6,0	5,0	10,8
3,2	3,4	4,3	5,4	3,3	3,3	2,1	2,0	3,0	3,6	8,0	6,7	3,8	4,4	6,2	4,8	24,2
2,9	1,9	3,9	4,5	3,1	4,0	3,0	5,1	5,3	5,0	6,9	1,8	5,9	6,7	7,3	6,0	11,1
94,7	94,8	94,9	95,0	94,8	95,0	95,3	95,4	95,4	95,5	95,4	95,8	96,0	95,9	95,8	95,7	95,3
106,9	108,1	108,4	108,5	108,6	109,0	109,6	110,3	110,3	110,4	109,8	111,1	111,9	112,3	112,7	112,3	111,3
103,2	103,3	103,4	103,2	103,2	104,0	104,7	104,7	104,8	105,0	104,8	105,1	105,6	104,6	104,4	104,0	104,1
1,3516	1,3511	1,3419	1,3716	1,3622	1,3896	1,4227	1,4684	1,4570	1,4718	1,4748	1,5527	1,5750	1,5557	1,5553	1,5770	1,4975

Viri podatkov: SURS, APP, BS, ECB, OECD Main Economic Indicators, preračuni UMAR. Opombe: Podatki za mesečne bruto plače na zaposlenega so bili v septembru 2005 objavljeni po novi metodologiji za leto 2004 in dalje. ¹Sprememba metodologije: v izračun efektivnega tečaja so po novi metodologiji zajete valute oz. cene 17 trgovinskih partneric (Avstrija, Belgija, Nemčija, Italija, Francija, Nizozemska, Španija, Danska, Združeno kraljestvo, Švedska, Češka, Madžarska, Poljska, Slovaška, ZDA, Švica, Japonska); uteži so deleži posamezne trgovinske partnerice v slovenskem izvozu in uvozu proizvodov predelovalnih dejavnosti (5–8 SMTK) v obdobju 2001–2003; izvoz je dvojno tehtan; rast vrednosti indeksa pomeni rast vrednosti domače valute in obratno. ²Cene industrijskih proizvodov pri proizvajalcih – predelovalne dejavnosti.

Cene	2005	2006	2007	2007				2008			2007		
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	1	2	3
CPI, medletna rast v %	2,5	2,5	3,6	2,3	3,0	3,6	5,4	6,6	6,6	6,1	2,7	2,1	2,3
Hrana in brezalkoholne pijače	-0,8	2,3	7,8	3,7	6,5	8,2	12,6	14,0	12,0	9,8	4,0	3,0	3,9
Alkoholne pijače in tobak	3,9	3,7	6,5	5,5	6,0	8,0	6,5	5,4	5,0	0,7	5,5	5,4	5,6
Obleka in obutev	-1,0	-0,5	2,1	1,8	0,9	3,3	2,5	4,9	5,2	2,1	3,6	2,6	-0,5
Stanovanje	9,1	5,3	2,6	-0,2	1,0	2,2	7,6	10,5	11,4	11,5	-0,1	-0,9	0,4
Stanovanjska oprema	3,6	4,1	4,5	5,0	5,2	3,6	4,0	4,5	5,5	6,5	5,1	5,3	4,7
Zdravje	-0,3	-1,7	1,1	1,5	1,4	1,1	0,4	-0,5	1,7	4,9	0,9	1,4	2,3
Prevoz	2,7	1,3	0,3	-0,2	0,8	-0,9	1,6	2,9	2,9	4,1	-0,4	-0,9	0,6
Komunikacije	0,0	0,3	0,3	0,0	0,4	0,6	0,3	2,2	1,9	0,1	1,4	-0,7	-0,6
Rekreacija in kultura	2,3	2,1	3,6	2,5	2,5	4,6	4,7	4,6	5,0	4,8	2,9	2,6	2,2
Izobraževanje	7,1	3,1	1,9	1,1	0,6	2,2	3,6	4,7	5,4	4,8	0,5	1,5	1,1
Gostinske in nastanitvene storitve	4,4	4,5	7,3	6,9	6,6	7,0	8,7	9,3	10,0	10,4	6,9	7,1	6,7
Raznovrstno blago in storitve	1,9	4,1	3,6	4,2	3,1	3,7	3,4	3,9	4,5	3,8	5,0	4,7	3,0
HICP	2,5	2,5	3,8	2,6	3,3	3,7	5,5	6,5	6,4	6,2	2,8	2,3	2,6
Osnovna inflacija - odrezano povprečje	2,3	2,8	2,3	1,6	2,0	2,5	3,1	4,4	4,4	4,1	2,0	1,3	1,5
Osnovna inflacija - brez (sveže) hrane in energije	1,0	1,1	2,6	1,9	1,9	2,9	3,9	4,7	4,9	4,7	2,3	1,9	1,5
CENE PROIZVODOV PRI PROIZVAJALCIH, medletna rast v %													
Skupaj	1,9	2,3	4,2	4,3	4,6	4,1	3,6	3,4	3,9	5,2	3,9	4,6	4,5
Domači trg	2,7	2,3	5,4	4,5	5,1	5,4	6,5	5,9	6,3	6,5	3,5	5,1	5,0
Tuji trg	1,0	2,2	2,9	4,1	4,2	2,8	0,7	0,8	1,4	3,8	4,2	4,1	4,0
na evrskem območju	1,4	2,6	5,0	7,1	7,3	4,6	1,4	1,2	1,6	4,1	7,1	6,9	7,3
izven evrskega območja	0,0	1,6	-0,5	-0,6	-0,6	-0,3	-0,5	0,1	1,0	3,4	-0,3	-0,3	-1,2
Indeks uvoznih cen		5,8	4,0	7,0	6,6	2,4	0,1	-0,2	0,3	3,8	7,8	6,6	6,7
REGULIRANE CENE¹, medletna rast v %													
Energetika	11,8	8,0	0,6	-2,0	-0,1	-1,6	6,2	13,1	16,9	21,1	-0,4	-4,6	-0,8
Naftni derivati	15,4	10,3	-0,9	-4,0	-2,2	-4,3	7,4	14,8	17,4	21,1	-2,0	-7,5	-2,3
Komunalna	4,0	-2,6	-2,3	-6,3	-6,2	-3,7	8,4	1,4	1,3	-1,3	-7,4	-5,8	-5,8
Promet	2,1	1,5	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6	0,5	0,6	-1,3	0,7	0,8	0,6
Ostale regulirane cene	4,5	2,6	2,9	3,0	2,6	3,0	3,0	1,4	1,7	1,7	2,4	3,3	3,4
Regulirane cene skupaj	9,3	7,0	3,1	1,9	3,2	1,6	5,9	9,5	11,7	13,7	2,8	0,0	2,8

2007									2008								
4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2,6	2,9	3,6	3,8	3,5	3,5	5,1	5,7	5,6	6,4	6,5	6,9	6,5	6,4	7,0	6,9	6,0	5,5
6,3	6,3	6,9	7,6	6,9	10,0	13,3	11,7	12,9	13,9	14,6	13,5	12,3	12,1	11,6	12,2	10,1	7,2
5,7	6,2	6,0	8,1	8,5	7,6	6,5	6,6	6,6	5,7	5,5	5,1	4,8	5,0	5,1	-0,2	0,5	1,8
-0,7	1,0	2,4	2,7	4,1	3,1	1,8	3,5	2,1	2,9	4,8	6,7	7,0	4,6	4,1	0,8	1,7	3,7
1,0	0,4	1,7	1,9	3,2	1,4	6,7	8,2	8,0	11,7	9,6	10,4	9,3	11,4	13,4	13,6	10,4	10,5
4,8	5,2	5,7	4,5	3,3	3,0	3,6	4,1	4,3	4,0	4,3	5,2	5,7	5,7	5,2	5,9	6,4	7,3
1,4	1,1	1,7	2,0	0,7	0,8	0,8	0,5	0,0	-0,9	-1,2	0,5	1,4	1,7	1,9	4,5	5,0	5,1
0,4	0,4	1,5	0,9	-1,6	-1,9	0,4	2,5	1,9	2,8	2,7	3,1	2,1	2,4	4,4	4,9	3,7	3,7
-0,3	0,2	1,2	1,2	1,2	-0,7	-0,7	-0,2	1,9	1,0	2,8	2,9	2,8	1,5	1,5	0,7	0,5	-0,9
1,4	3,0	3,3	4,4	4,8	4,5	4,9	4,6	4,7	4,1	4,9	4,9	5,4	4,4	5,3	5,6	4,9	4,0
-1,1	1,4	1,4	1,4	1,4	3,7	3,6	3,6	3,6	3,4	3,8	7,0	7,0	4,6	4,6	4,6	4,6	5,0
6,6	6,8	6,4	6,5	7,0	7,6	7,9	9,6	8,6	9,2	9,4	9,4	10,1	9,9	10,1	10,7	10,4	10,0
2,9	3,1	3,2	3,3	4,0	3,8	3,0	3,6	3,6	3,6	3,8	4,2	4,7	4,4	4,5	4,0	3,7	3,6
2,9	3,1	3,8	4,0	3,4	3,6	5,1	5,7	5,7	6,4	6,4	6,6	6,2	6,2	6,8	6,9	6,0	5,6
1,7	1,9	2,5	2,5	2,3	2,5	2,7	3,3	3,2	4,2	4,3	4,6	4,3	4,4	4,4	4,7	4,0	3,6
1,5	1,9	2,4	2,6	2,9	3,0	3,7	4,0	4,0	4,2	4,9	5,1	5,3	4,9	4,7	5,1	4,7	4,5
4,7	4,7	4,6	4,3	4,2	3,9	3,7	3,5	3,4	3,5	3,4	3,3	3,3	3,7	4,6	5,2	5,6	4,8
4,9	5,1	5,2	5,2	5,3	5,8	6,3	6,8	6,3	6,5	5,6	5,7	6,1	6,3	6,5	6,9	7,0	5,7
4,4	4,3	3,9	3,4	3,0	1,9	1,1	0,3	0,6	0,5	1,2	0,8	0,4	1,0	2,7	3,5	4,2	3,9
7,6	7,6	6,7	5,5	4,7	3,8	2,1	1,1	0,9	0,8	1,9	1,0	0,4	0,8	3,5	3,9	4,6	3,7
-0,7	-0,8	-0,5	0,0	0,3	-1,1	-0,4	-1,1	0,1	-0,2	-0,1	0,5	0,4	1,3	1,1	2,5	3,3	4,3
7,0	6,7	6,1	2,9	3,6	0,8	-0,2	0,0	0,5	-0,7	-0,1	0,1	-0,3	0,5	0,7	3,5	3,2	4,6
-0,3	-1,0	0,9	1,3	-2,6	-3,6	2,2	8,4	7,9	12,4	12,1	14,8	11,9	15,5	23,2	24,8	20,0	18,4
-2,6	-3,3	-0,8	-0,8	-5,5	-6,6	2,1	10,3	9,8	14,0	14,1	16,4	12,6	15,3	24,1	25,5	20,0	17,7
-6,5	-6,0	-6,0	-6,0	0,7	-5,7	14,3	6,5	4,8	2,8	0,7	0,7	1,3	1,3	1,3	1,3	-5,7	0,7
0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6	0,5	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6	-1,3	-1,3	-1,3
3,1	2,4	2,3	2,2	3,8	3,0	3,0	2,9	2,9	2,1	1,2	1,0	1,2	1,9	1,9	1,1	1,6	2,4
3,1	2,6	4,0	4,3	2,9	-2,3	3,9	7,1	6,6	9,3	8,8	10,4	8,5	10,8	15,7	16,3	12,2	12,4

Vir podatkov: SURS, izračuni, ocene UMAR. Opomba: sestava skupin se spreminja, podatki med posameznimi leti niso popolnoma primerljivi s predhodno objavljenimi. Trg električne energije je od 1.7. 2007 liberaliziran. Podatki od julija 2007 dalje niso primerljivi.

Plačilna bilanca	2005	2006	2007	2007				2008		2007		
				Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	1	2	3
PLAČILNA BILANCA, mio EUR												
Tekoči račun	-498	-771	-1.455	-96	-216	-480	-663	-549	-481	17	-109	-3
Blago ¹	-1.026	-1.151	-1.666	-242	-359	-401	-664	-503	-653	-82	-80	-80
Izvoz	14.599	17.028	19.798	4.783	5.027	4.927	5.062	5.130	5.407	1.471	1.514	1.798
Uvoz	15.625	18.179	21.464	5.025	5.386	5.328	5.726	5.634	6.060	1.553	1.594	1.878
Storitve	920	993	1.193	275	366	354	198	343	501	123	56	97
Izvoz	3.214	3.572	4.291	897	1.038	1.307	1.049	1.093	1.273	321	254	323
Uvoz	2.293	2.580	3.098	622	672	953	851	751	772	198	198	226
Dohodki	-295	-440	-708	-52	-188	-356	-112	-222	-232	-16	-16	-20
Prejemki	647	872	1.169	234	293	298	344	293	324	76	75	82
Izdatki	942	1.312	1.877	286	481	654	456	515	556	92	91	102
Tekoči transferi	-97	-173	-274	-76	-34	-78	-86	-167	-97	-7	-69	0
Prejemki	738	785	905	197	237	219	252	180	204	51	59	87
Izdatki	835	958	1.178	273	271	296	338	347	301	58	128	87
Kapitalski in finančni račun	970	1.092	1.713	281	177	339	915	415	840	-187	220	249
Kapitalski račun	-114	-131	-52	15	-27	-32	-8	-2	-21	18	6	-9
Finančni račun	1.084	1.223	1.765	266	204	371	923	418	862	-205	214	258
Neposredne naložbe	-43	-174	-269	-248	-64	-4	47	155	-11	-114	-135	2
Domače v tujini	-516	-687	-1.319	-326	-296	-439	-257	-158	-326	-107	-157	-62
Tuje v Sloveniji	473	513	1.050	79	232	435	304	313	315	-8	22	64
Naložbe v vrednostne papirje	-1.313	-1.442	-2.264	-624	-1.204	377	-814	303	-1.117	-902	-152	430
Finančni derivativi	-10	-13	-21	2	-2	-12	-10	2	0	6	-4	1
Ostale naložbe	2.639	1.571	4.179	1.080	1.484	-22	1.636	38	1.909	620	628	-168
Terjatve	-1.459	-1.939	-4.877	-2.413	-455	-1.405	-605	-989	-192	-734	-836	-843
Komercialni krediti	-226	-442	-394	-385	-180	32	139	-508	-164	-27	-164	-194
Posojila	-340	-733	-1.890	-372	-456	-435	-627	53	-440	-21	-90	-261
Gotovina, vloge	-872	-743	-2.601	-1.675	182	-990	-118	-526	369	-754	-575	-345
Ostale terjatve	-22	-21	7	18	0	-12	1	-9	42	68	-7	-43
Obveznosti	4.098	3.510	9.057	3.493	1.939	1.383	2.241	1.028	2.101	1.355	1.464	675
Komercialni krediti	291	479	503	269	55	-88	268	175	297	-172	218	223
Posojila	2.731	2.064	3.840	32	1.554	910	1.345	622	1.451	146	-52	-62
Vloge	1.053	998	4.727	3.208	338	567	613	253	346	1.406	1.282	521
Ostale obveznosti	23	-30	-14	-16	-7	-6	16	-22	7	-25	16	-6
Mednarodne denarne rezerve ²	-189	1.281	140	55	-11	32	64	-81	80	185	-123	-7
Statistična napaka	-473	-321	-258	-185	39	141	-252	134	-359	170	-110	-245
IZVOZ IN UVOZ PO NAMENU PORABE PROIZVODOV, v mio EUR												
Izvoz investicijskega blaga	1.392	1.680	1.933	456	508	466	504	523	578	136	134	185
Blaga za vmesno porabo	7.723	9.368	10.438	2.609	2.670	2.560	2.593	2.751	2.863	811	835	963
Blaga za široko porabo	5.282	5.709	7.014	1.647	1.746	1.790	1.858	1.746	1.841	503	521	623
Uvoz investicijskega blaga	2.163	2.565	3.004	658	736	740	870	772	916	198	211	249
Blaga za vmesno porabo	9.764	11.319	12.874	3.152	3.212	3.162	3.344	3.423	3.626	1.006	987	1.159
Blaga za široko porabo	3.877	4.456	5.609	1.238	1.446	1.413	1.508	1.457	1.514	359	402	477

2007									2008							
4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
-105	-100	-10	-230	-93	-158	-173	-184	-306	-237	-183	-130	-104	-227	-150	-232	-250
-134	-146	-79	-89	-117	-195	-180	-191	-293	-194	-139	-170	-167	-291	-195	-219	-270
1.586	1.729	1.712	1.741	1.478	1.708	1.855	1.781	1.426	1.632	1.723	1.775	1.885	1.731	1.791	1.826	1.361
1.720	1.874	1.791	1.830	1.595	1.903	2.035	1.973	1.719	1.826	1.862	1.945	2.053	2.022	1.986	2.046	1.631
116	119	130	94	141	119	79	56	63	90	104	149	151	171	180	96	130
347	337	354	443	465	399	382	307	360	354	352	387	414	413	446	523	497
230	218	224	349	324	280	303	251	297	264	248	238	263	242	266	427	367
-74	-43	-71	-210	-102	-44	-45	-28	-39	-72	-74	-76	-73	-74	-85	-90	-100
93	100	100	97	91	110	112	112	120	96	96	100	107	109	108	108	102
167	143	171	307	193	154	157	139	159	168	170	176	180	183	193	199	202
-14	-30	10	-25	-15	-38	-27	-22	-37	-61	-74	-32	-14	-33	-50	-19	-10
75	65	96	70	89	59	74	85	93	59	60	61	88	68	48	69	50
89	95	87	96	104	97	101	106	130	120	134	94	102	101	98	87	59
22	-66	221	323	19	-2	139	286	491	86	247	83	238	339	264	250	288
0	-7	-20	-11	3	-24	7	5	-20	6	2	-10	6	-6	-21	-11	2
22	-59	240	334	16	21	132	281	511	80	245	93	231	345	285	261	286
-43	-100	79	96	45	-145	99	-103	50	43	11	101	-43	6	26	-86	103
-148	-116	-32	-154	-61	-224	6	-159	-104	-41	-39	-77	-154	-134	-38	-208	-22
104	17	111	250	107	79	93	56	154	84	51	178	111	140	63	122	125
-414	-620	-169	234	119	24	-360	-490	36	18	688	-404	-424	-437	-256	133	-207
0	0	-2	-7	-5	-1	-11	0	1	3	3	-3	1	0	0	2	0
425	726	333	-121	-136	235	384	901	351	15	-494	518	613	760	537	285	286
-847	481	-89	-605	-360	-439	-302	-372	70	142	-955	-176	397	185	-775	184	-44
-97	-10	-73	31	155	-154	-233	-18	390	-74	-225	-208	-23	-95	-46	20	141
-48	-213	-194	-214	-148	-74	-131	-136	-359	174	-41	-80	18	-205	-254	257	-378
-685	701	165	-408	-371	-211	53	-217	45	28	-684	130	354	494	-479	-99	195
-16	3	13	-14	3	-1	8	-1	-6	14	-5	-18	48	-9	3	5	-2
1.272	245	423	484	225	674	686	1.273	282	-127	461	694	215	575	1.312	102	330
-19	89	-15	59	-303	156	163	97	8	-79	105	149	93	212	-8	27	-94
1.021	301	232	231	254	425	209	881	254	98	215	309	-175	492	1.134	108	218
279	-140	199	188	281	98	328	299	-14	-134	150	236	294	-128	180	-40	206
-9	-5	6	7	-8	-6	-14	-4	34	-13	-10	0	4	-2	5	7	0
55	-65	-1	132	-8	-91	20	-28	72	0	37	-118	85	16	-21	-73	104
84	166	-211	-93	74	160	34	-101	-185	151	-64	47	-133	-112	-114	-18	-37
159	176	174	166	140	160	180	165	159	146	178	199	194	193	191	201	n.p.
854	921	895	918	778	864	959	927	707	892	933	926	1.015	913	935	954	n.p.
545	592	610	619	520	651	679	653	526	556	580	610	635	584	622	621	n.p.
229	265	242	246	199	295	303	299	268	248	251	273	315	309	292	287	n.p.
1.016	1.119	1.077	1.105	955	1.102	1.161	1.185	998	1.116	1.146	1.161	1.224	1.215	1.187	1.244	n.p.
478	494	475	478	424	511	576	492	440	466	473	518	515	499	500	516	n.p.

Vira podatkov: BS, SURS. Opombe: ¹izvoz in uvoz sta prikazana po F.O.B. in vključujeta prilagoditev za uvoz in izvoz blaga po ITRS ter po poročilih prostocarinskih prodajal; ²rezerve BS.

Denarna gibanja in obrestne mere	2005	2006	2007	2007					
				1	2	3	4	5	6
IZBRANE TERJATVE DRUGIH MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ DO DOMAČIH SEKTORJEV, stanje konec meseca, v mrd SIT; od 1.1.2007 v mio EUR									
BS do centralne države	17,4	16,6	67	69	69	69	68	68	68
Centralna država (S. 1311)	780,5	776,6	2367	3.184	3.219	2.944	2.748	2.574	2.465
Ostali državni sektor (S.1312,1313,1314)	23,1	24,9	118	108	106	107	105	107	107
Gospodinjstva (S.14, 15)	1025,9	1289,4	6818	5.428	5.488	5.633	5.748	5.892	6.015
Nefinančne družbe (s.11)	2620,9	3236,0	18105	14.086	14.250	14.660	15.142	15.426	15.788
Nedearne finančne institucije (S.123, 124, 125)	230,9	368,1	2305	1.554	1.563	1.574	1.761	1.747	1.911
Denarni sektor (S.121, 122)	1408,2	1158,7	2401	3.505	2.770	2.267	2.033	2.257	2.211
Terjatve do domačih sektorjev SKUPAJ									
V domači valuti	2099,2	2298,2	26555	21.761	21.634	21.726	22.297	23.089	23.558
V tuji valuti	2199,4	3149,0	1990	1.048	1.100	1.160	1.248	1.335	1.456
Vrednostni papirji skupaj	1375,1	1286,8	3570	5.055	4.662	4.299	3.992	3.577	3.484
IZBRANE OBVEZNOSTI DRUGIH MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ DO DOMAČIH SEKTORJEV, stanje konec meseca, v mrd SIT; od 1.1.2007 v mio EUR									
Vloge v domači valuti skupaj	2.610,3	2.903,4	20.029	17.823	17.912	17.914	18.066	18.367	18.446
Čez noč	987,0	1.178,6	6.887	6.645	6.598	6.648	6.676	6.849	6.953
Vežane vloge – kratkoročne	1.175,5	1.251,2	8.913	7.673	7.837	7.639	7.758	7.777	7.592
Vežane vloge – dolgoročne	309,9	292,4	2.857	2.486	2.492	2.560	2.569	2.573	2.693
Kratkoročne vloge na odpoklic	137,8	181,2	1.372	1.019	985	1.067	1.063	1.168	1.208
Vloge v tuji valuti skupaj	1.346,6	1.454,5	559	634	614	607	597	615	610
Čez noč	534,8	552,7	218	311	293	285	264	280	274
Vežane vloge – kratkoročne	481,2	545,5	248	240	239	237	251	248	249
Vežane vloge – dolgoročne	295,2	318,3	56	64	64	62	60	61	60
Kratkoročne vloge na odpoklic	35,4	38,0	37	19	18	23	22	26	27
OBRESTNE MERE MONETARNIH FINANČNIH INSTITUCIJ, v %									
Nove vloge v domači valuti									
Gospodinjstva									
Vloge čez noč	0,47	0,32	0,36	0,33	0,33	0,33	0,34	0,34	0,34
Vežane vloge do 1 leta	3,34	2,96	3,36	2,83	2,91	3,01	3,07	3,15	3,26
Nova posojila gospodinjstvom v domači valuti									
Stanovanjska posojila, fiksna OM nad 5 do 10 let	4,99	4,56	5,80	5,16	5,44	5,50	5,35	5,37	5,36
Nova posojila nefinančnim družbam v domači valuti									
Posojilo nad 1 mio EUR, fiksna OM nad 1 do 5 let	5,23	4,64	5,76	5,49	6,53	-	-	4,86	5,12
OBRESTNE MERE EVROPSKE CENTRALNE BANKE, v %									
Operacije glavnega refinanciranja	2,02	2,78	3,85	3,50	3,50	3,75	3,75	3,75	4,00
MEDBANČNE OBRESTNE MERE									
EVRIBOR									
3-mesečni	2,19	3,58	4,28	3,75	3,82	3,89	3,98	4,07	4,15
6-mesečni	2,24	3,58	4,35	3,89	3,94	4,00	4,10	4,20	4,28
LIBOR za CHF									
3-mesečni	0,80	1,51	2,55	2,15	2,21	2,26	2,32	2,41	2,55
6-mesečni	0,87	1,65	2,65	2,26	2,32	2,36	2,44	2,54	2,70

2007						2008							
7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8
68	68	67	67	67	67	67	67	66	66	66	65	66	66
2.408	2.342	2.345	2.348	2.374	2.367	2.412	2.397	2.392	2.123	2.162	2.052	2.030	2.069
107	110	111	114	112	118	123	124	124	128	129	133	136	143
6.157	6.323	6.468	6.607	6.830	6.818	6.918	7.009	7.133	7.235	7.318	7.409	7.521	7.603
16.274	16.720	17.004	17.269	17.748	18.105	18.570	18.754	18.938	19.351	19.616	20.064	20.404	20.619
2.034	2.083	2.205	2.367	2.396	2.305	2.390	2.411	2.494	2.558	2.568	2.736	2.726	2.729
2.218	2.439	2.448	2.460	2.580	2.401	2.455	2.432	2.444	2.624	2.375	2.386	2.403	2.400
24.146	24.892	25.310	25.864	26.596	26.555	27.164	27.406	27.768	28.503	28.871	29.380	29.805	30.108
1.560	1.638	1.699	1.789	1.900	1.990	2.117	2.192	2.280	2.276	2.259	2.263	2.228	2.271
3.492	3.488	3.573	3.511	3.544	3.570	3.586	3.529	3.477	3.239	3.038	3.137	3.188	3.184
18.880	19.299	19.386	19.579	19.558	20.029	20.088	20.674	20.779	20.774	20.613	21.144	21.341	21.465
7.047	6.881	6.907	6.695	6.573	6.887	6.924	6.557	6.787	6.711	6.841	7.071	6.744	6.703
7.867	8.331	8.247	8.689	8.723	8.913	8.899	9.862	9.745	9.734	9.292	9.439	9.936	9.929
2.728	2.790	2.874	2.820	2.817	2.857	2.845	2.803	2.814	2.926	3.046	3.170	3.241	3.378
1.238	1.297	1.358	1.375	1.445	1.372	1.420	1.452	1.433	1.403	1.434	1.464	1.420	1.455
605	628	608	589	585	559	571	560	520	529	527	488	491	502
270	278	269	255	260	218	248	240	226	222	225	218	220	228
242	258	248	241	226	248	229	237	220	224	224	196	192	190
61	62	60	60	57	56	55	48	45	45	42	42	43	42
32	30	31	33	42	37	39	35	29	38	36	32	36	42
0,35	0,35	0,37	0,42	0,40	0,40	0,44	0,41	0,41	0,43	0,46	0,46	0,48	0,48
3,36	3,41	3,61	3,89	3,83	4,04	4,08	3,95	4,03	4,14	4,20	4,30	4,40	4,39
5,79	5,98	6,16	6,45	6,44	6,58	6,75	6,40	6,61	6,53	6,53	6,63	6,71	6,95
6,49	-	5,76	5,59	-	6,25	-	-	5,63	6,32	5,47	6,63	6,91	6,53
4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,00	4,25	4,25
4,22	4,54	4,74	4,69	4,64	4,85	4,48	4,36	4,60	4,78	4,86	4,94	4,96	4,97
4,36	4,59	4,75	4,66	4,63	4,82	4,50	4,36	4,59	4,80	4,90	5,09	5,15	5,16
2,72	2,80	2,82	2,79	2,75	2,77	2,70	2,74	2,83	2,85	2,78	2,84	2,79	2,75
2,85	2,86	2,90	2,89	2,85	2,84	2,77	2,77	2,87	2,93	2,89	2,98	2,94	2,89

Viri podatkov: BS, BBA- British Bankers' Association.

2007										2008						
4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	
1.293,0	1.172,5	988,5	1.182,3	1.222,7	1.024,1	1.323,7	1.323,1	1.413,0	1.119,1	1.100,1	1.135,1	1.463,1	1.259,8	1.282,7	1.342,2	
1.272,6	1.158,0	944,3	1.159,9	1.168,9	1.003,3	1.259,4	1.236,3	1.309,4	1.104,6	1.073,5	1.096,4	1.435,8	1.228,7	1.216,6	1.306,2	
1.219,0	1.094,2	886,5	1.089,8	1.099,5	934,2	1.194,1	1.168,1	1.243,8	1.057,4	1.015,6	1.037,0	1.374,1	1.175,5	1.152,4	1.253,4	
462,9	288,3	163,1	168,7	251,4	226,3	233,4	235,7	300,3	223,0	221,2	250,1	498,3	316,7	291,5	297,9	
371,1	371,9	380,7	379,2	377,9	382,1	385,1	397,3	469,4	394,7	400,0	408,4	419,0	415,8	419,5	425,8	
32,8	32,4	34,5	34,1	33,6	33,9	34,1	36,5	50,3	20,0	19,5	19,9	20,9	20,4	20,9	21,3	
10,7	27,2	20,0	20,8	31,4	15,2	16,3	29,3	13,3	8,7	10,5	8,3	12,0	28,6	22,1	23,0	
332,5	363,3	277,2	475,4	395,4	264,6	514,5	459,9	398,0	404,6	354,7	340,1	411,5	383,4	386,9	475,3	
8,9	11,0	10,7	11,5	9,6	12,0	10,4	9,1	12,2	6,3	9,3	9,9	12,3	10,5	10,9	9,8	
0,1	0,2	0,2	0,1	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,7	0,3	
53,6	63,8	57,9	70,1	69,4	69,0	65,3	68,1	65,7	47,2	58,0	59,4	61,6	53,1	64,3	52,8	
6,0	4,1	5,1	13,5	17,1	8,9	14,6	15,7	31,9	11,1	9,6	7,3	6,1	5,8	14,9	12,9	
0,7	0,7	1,4	0,7	-0,1	1,4	1,4	0,8	2,8	0,8	0,7	0,5	0,8	0,5	0,8	1,6	
0,3	1,0	0,1	0,1	0,2	0,1	0,8	39,7	-0,1	0,4	0,1	0,7	1,1	-0,4	0,2	0,1	
13,4	8,7	37,5	8,1	36,6	10,4	47,6	30,6	69,0	2,2	16,1	30,2	19,3	25,3	50,2	21,5	
1.061,8	1.242,4	1.088,3	1.094,3	1.090,3	1.055,3	1.140,5	1.249,6	1.691,7	1.009,1	1.140,4	1.217,5	1.229,5	1.366,9	1.200,8	1.139,6	
506,4	506,3	435,8	450,8	463,5	447,9	483,8	500,7	673,7	445,4	512,3	612,3	529,5	548,3	508,2	507,2	
261,8	321,9	268,0	271,1	273,7	269,6	266,2	273,5	285,3	264,1	262,9	281,6	274,5	336,9	286,8	289,3	
155,1	169,3	158,2	170,2	183,4	164,4	187,4	212,1	321,9	153,9	171,7	202,7	188,9	204,5	208,8	207,2	
87,1	12,0	6,2	6,8	3,3	7,4	26,6	4,9	5,2	22,9	74,2	123,9	61,4	2,5	5,8	4,9	
2,4	3,1	3,4	2,7	3,2	6,5	3,7	10,3	61,3	4,4	3,5	4,1	4,6	4,3	6,8	5,9	
468,2	639,5	557,8	525,2	467,0	463,7	473,7	547,1	544,3	460,5	517,3	512,0	580,1	707,5	569,2	513,9	
10,0	39,7	88,2	57,3	13,0	18,0	18,0	25,6	49,2	5,0	35,0	20,6	86,7	83,7	72,6	16,6	
409,2	537,7	412,2	406,4	403,6	401,1	405,0	470,5	428,5	418,1	441,1	444,3	445,0	566,4	437,5	442,1	
48,5	54,7	55,2	57,6	47,1	40,6	49,6	48,9	62,3	35,7	37,7	45,3	46,2	50,5	54,5	54,0	
0,6	7,3	2,3	4,0	3,3	4,0	1,1	2,2	4,3	1,8	3,5	1,9	2,2	6,9	4,6	1,3	
46,6	55,6	60,7	72,2	104,2	90,5	117,3	121,0	329,0	53,6	44,8	50,4	69,3	68,4	78,1	77,7	
16,5	19,3	19,2	22,3	23,2	23,8	35,6	49,4	96,3	9,0	10,8	10,8	18,9	19,2	24,3	21,8	
24,1	21,6	14,8	23,7	32,4	29,5	30,1	31,3	48,4	40,6	55,3	31,9	31,7	23,6	20,9	18,9	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

Vir podatkov: Bilten MF. Opomba: v skladu s spremenjeno metodologijo mednarodnega denarnega sklada iz leta 2001 prispevki za socialno varnost, ki jih plačuje država, niso konsolidirani. Podatki pred letom 2007 so preračunani po nepreklicnem tečaju zamenjave 239,64 tolarjev za en evro.

Seznam kratic

Kratice uporabljene v besedilu

ATVP – Agencija za trg vrednostnih papirjev
BS – Banka Slovenije
CONS – Consensus forecasts
ECB – European Central Bank
EK – Evropska komisija
EIA – Energy Information Administration
ELES – Elektro Slovenije
EU – Evropske unija
FED – Federal Reserve System
HICP – Harmonizirani indeks cen življenjskih potrebščin
MF – Ministrstvo za finance
NFI – nenedarne finančne institucije
OECD – Organization for Economic Cooperation and Development
SBI – Slovenski borzni indeks
SMTK – Standardna mednarodna trgovinska klasifikacija
SURS – Statistični urad RS
UMAR – Urad RS za makroekonomske analize in razvoj
ZRSZ – Zavod RS za zaposlovanje

Kratice Standardne klasifikacije dejavnosti (SKD)

A – Kmetijstvo, lov, gozdarstvo, **B** – Ribištvo, **C** – Rudarstvo, **D** – Predelovalne dejavnosti, **DA** – Hrana, pijača, tobačni izdelki, **DB** – Tekstilije, tekstilni izdelki, **DC** – Usnje, usnjeni izdelki, **DD** – Obdelava in predelava lesa, **DE** – Papir, založništvo, tiskarstvo, **DF** – Koks, naftni derivati, jedrska goriva, **DG** – Kemikalije, kemični izdelki, **DH** – Izdelki iz gume, plastičnih mas, **DI** – Drugi nekovinski, mineralni izdelki, **DJ** – Kovine in kovinski izdelki, **DK** – Stroji in naprave, **DL** – Električna, optična oprema, **DM** – Vozila in plovila, **DN** – Pohištvo, drugo, **E** – Oskrba z elektriko, plinom in vodo, **F** – Gradbeništvo, **G** – Trgovina, popravila motornih vozil, **H** – Gostinstvo, **I** – Promet, skladiščenje in zveze, **J** – Finančno posredništvo, **K** – Nepremičnine, najem poslovnih storitev, **L** – Dejavnost javne uprave in obrambe, obvezno socialno zavarovanje, **M** – Izobraževanje, **N** – Zdravstvo in socialno varstvo, **O** – Druge javne, skupne in osebne storitvene dejavnosti, **P** – Zasebna gospodinjstva z zaposlenim osebjem.

Kratice držav

AT-Avstrija, **BE**-Belgija, **BG**-Bolgarija, **BY**-Belorusija, **CH**-Švica, **HR**-Hrvaška, **CZ**-Češka, **CY**-Ciper, **DK**-Danska, **DE**-Nemčija, **ES**-Španija, **EE**-Estonija, **GR**-Grčija, **FR**-Francija, **FI**-Finska, **HU**-Madžarska, **IT**-Italija, **IE**-Irska, **JP**-Japonska, **LU**-Luksemburg, **LT**-Litva, **LV**-Latvija, **NL**-Nizozemska, **MT**-Malta, **NO**-Norveška, **PL**-Poljska, **PT**-Portugalska, **RO**-Romunija, **RU**-Rusija, **SE**-Švedska, **SI**-Slovenija, **SK**-Slovaška, **TR**-Turčija, **UA**-Ukrajina, **UK**-Velika Britanija, **US**-Združene države Amerike.

Podatki o naročniku

Fizična – pravna oseba (ustrezno obkrožite)	
Ime in priimek/Naziv podjetja:	
Ulica, hišna številka:	Poštna številka, kraj:
Elektronska pošta:	
Tel./faks:	Datum naročila:
Davčna številka SI _ _ _ _ _	Žig in podpis odgovorne osebe
Davčni zavezanec da – ne (ustrezno obkrožite)	

Nepreklicno se naročam na

Letna naročnina*		
Publikacija		
Ekonomsko ogledalo		
Ekonomski izzivi		
Poročilo o razvoju		
IB Revija		
Slovenian Economic Mirror		
Development Report		
*Naročilo se avtomatično obnavlja za naslednje leto. Odpoved naročnine velja po izteku leta, za katerega je bila obnovljena. Posredovana mora biti pisno, in sicer najkasneje do konca koledarskega leta.		
Posamezni izvodi		
Publikacija	Znesek za en izvod (v evrih)	Vpišite številko publikacije in število izvodov
Ekonomsko ogledalo	6,26	
Ekonomski izzivi	10,43	
Poročilo o razvoju	12,52	
Socialni razgledi	16,00	
IB Revija	12,52 (16,69 dvojna številka)	
Slovenian Economic Mirror	6,26	
Development Report	12,52	
Social Overview	26,00	

8,5-odstotni DDV ni vključen v ceno.

Popusti se določajo po dogovoru (pri naročilu večjega števila izvodov ene publikacije do 25 %).

Izpolnjeno naročilnico lahko pošljete na elektronski naslov publicistika.umar@gov.si, faks 01/4781070 ali na Urad RS za makroekonomske analize in razvoj, Gregorčičeva 27, 1000 Ljubljana. Naročene publikacije in račun vam bomo poslali po pošti.

Ostale knjižne izdaje si lahko ogledate na naši spletni strani www.umar.gov.si, za dodatne informacije pa se obrnite na elektronski naslov publicistika.umar@gov.si ali telefonsko številko 01/478 10 43.

ekonomsko ogledalo

oktober 2008, št. 10, let. XIV